

SEANCE DU MARDI 15 FEVRIER 1983
VERGADERING VAN DINSDAG 15 FEBRUARI 1983ASSEMBLEE
PLENAIRE VERGADERING

SOMMAIRE:

CONGES:

Page 1017.

MESSAGES:

Chambre des représentants, p. 1017.

COMMUNICATIONS:

Page 1017.

1. Dépenses en marge du budget;
2. Cour des comptes;
3. Commission nationale permanente du Pacte culturel.

HOMMAGE A LA MEMOIRE DE M. PAUL-WILLEM SEGERS,
MINISTRE D'ETAT:Orateurs: M. le Président, M. Hatry, ministre de la Région
bruxelloise, p. 1018.

DECES D'UN ANCIEN SENATEUR:

Page 1018.

VERIFICATION DE POUVOIRS:

Page 1018.

PROJETS DE LOI (Discussion):

Projet de loi contenant le budget du ministère de la Région
bruxelloise de l'année budgétaire 1982.Discussion générale. — Orateurs: Mme De Pauw-Deveen,
MM. Lepaffe, R. Maes, Degroeve, De Seranno, Cudell. M.
Hatry, ministre de la Région bruxelloise, Mme Goor-Eyben,
secrétaire d'Etat à la Région bruxelloise, adjoint au
ministre de la Région bruxelloise, Mme Neyts-Uyttebroeck,
secrétaire d'Etat à la Région bruxelloise, adjoint au
ministre de la Région bruxelloise, p. 1019.

Discussion et vote des articles, p. 1033.

Ann. parl. Sénat — Session ordinaire 1982-1983
Parlem. Hand. Senaat — Gewone zitting 1982-1983

INHOUDSOPGAVE:

VERLOF:

Bladzijde 1017.

BOODSCHAPPEN:

Kamer van volksvertegenwoordigers, blz. 1017.

MEDEDELINGEN:

Bladzijde 1017.

1. Uitgaven buiten de begroting;
2. Rekenhof;
3. Vaste Nationale Cultuurpactcommissie.

HULDE TER NAGEDACHTENIS AAN DE HEER PAUL-WILLEM
SEGERS, MINISTER VAN STAAT:Sprekers: de Voorzitter, de heer Hatry, minister van het Brusselse
Gewest, blz. 1018.

OVERLIJDEN VAN EEN OUD-SENATOR:

Bladzijde 1018.

ONDERZOEK VAN GELOOFSBRIEVEN:

Bladzijde 1018.

ONTWERPEN VAN WET (Bespreking):

Ontwerp van wet houdende de begroting van het ministerie van
het Brusselse Gewest voor het begrotingsjaar 1982.Algemene bespreking. — Sprekers: mevrouw De Pauw-
Deveen, de heren Lepaffe, R. Maes, Degroeve, De Seranno,
Cudell, de heer Hatry, minister van het Brusselse Gewest,
mevrouw Goor-Eyben, staatssecretaris voor het Brusselse
Gewest, toegevoegd aan de minister van het Brusselse
Gewest, mevrouw Neyts-Uyttebroeck, staatssecretaris voor
het Brusselse Gewest, toegevoegd aan de minister van het
Brusselse Gewest, blz. 1019.

Beraadslaging en stemming over de artikelen, blz. 1033.

Projet de loi contenant le budget du ministère de la Prévoyance sociale de l'année budgétaire 1983.

Projet de loi ajustant le budget du ministère de la Prévoyance sociale de l'année budgétaire 1982.

Interpellation jointe de M. Egelmeers au ministre des Affaires sociales et des Réformes institutionnelles sur « les arrêtés de pouvoirs spéciaux qui concernent le département et, en particulier, la sécurité sociale ».

Discussion générale. — *Orateurs*: MM. Egelmeers, Califice, Claeys, Paque, W. Peeters, Lepaffe, Mme Herman-Michielsens, MM. Vandenhove, Vangeel, Lagae, Van In, M. Dehaene, ministre des Affaires sociales et des Réformes institutionnelles, p. 1039.

Projet de loi contenant le budget du ministère de la Prévoyance sociale de l'année 1983.

Discussion et vote des articles, p. 1059.

Projet de loi ajustant le budget du ministère de la Prévoyance sociale de l'année budgétaire 1982.

Discussion et vote des articles, p. 1060.

PROJET DE LOI (Dépôt):

Page 1061.

Le gouvernement. — Projet de loi ajustant le budget du ministère des Affaires étrangères, du Commerce extérieur et de la Coopération au Développement de l'année budgétaire 1982.

PROPOSITIONS DE LOI (Dépôt):

Page 1061.

M. P. Peeters. — Proposition de loi modifiant la loi du 3 janvier 1933 relative à la fabrication, au commerce et au port des armes et au commerce des munitions.

M. Lagasse. — Proposition de loi créant les tribunaux administratifs régionaux.

M. Spitaels. — Proposition de loi pour la relance de la construction.

M. Paque. — Proposition de loi relative à l'aménagement familial de l'impôt.

M. Basecq. — Proposition de loi modifiant la législation fiscale en matière de répression fiscale.

PROPOSITION DE RESOLUTION (Dépôt):

Page 1061.

M. Humblet. — Proposition de résolution demandant la libération de parlementaires uruguayens incarcérés.

INTERPELLATIONS (Demandes):

Page 1061.

M. Vandezande au Premier ministre sur « le refus du Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique de répondre à l'interpellation relative à Comines, au décret Lagasse et au don fait par le ministre communautaire Moureaux au jardin d'enfants de Fouron ».

M. Cudell au ministre des Travaux publics et des Classes moyennes sur « les travaux publics entrepris à Bruxelles par l'Etat et la reprise tenue en suspens, par ce dernier, des voiries du boulevard Emile Jacqmain prolongé ».

Ontwerp van wet houdende de begroting van het ministerie van Sociale Voorzorg voor het begrotingsjaar 1983.

Ontwerp van wet houdende aanpassing van de begroting van het ministerie van Sociale Voorzorg voor het begrotingsjaar 1982.

Toegevoegde interpellatie van de heer Egelmeers tot de minister van Sociale Zaken en Institutionele Hervormingen over « de machtigingsbesluiten die betrekking hebben op het departement en, in het bijzonder, op de sociale zekerheid ».

Algemene bespreking. — *Sprekers*: de heren Egelmeers, Califice, Claeys, Paque, W. Peeters, Lepaffe, mevrouw Herman-Michielsens, de heren Vandenhove, Vangeel, Lagae, Van In, de heer Dehaene, minister van Sociale Zaken en Institutionele Hervormingen, blz. 1039.

Ontwerp van wet houdende de begroting van het ministerie van Sociale Voorzorg voor het begrotingsjaar 1983.

Beraadslaging en stemming over de artikelen, blz. 1059.

Ontwerp van wet houdende aanpassing van de begroting van het ministerie van Sociale Voorzorg voor het begrotingsjaar 1982.

Beraadslaging en stemming over de artikelen, blz. 1060.

ONTWERP VAN WET (Indiening):

Bladzijde 1061.

De regering. — Ontwerp van wet houdende aanpassing van de begroting van het ministerie van Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking voor het begrotingsjaar 1982.

VOORSTELLEN VAN WET (Indiening):

Bladzijde 1061.

De heer P. Peeters. — Voorstel van wet tot wijziging van de wet van 3 januari 1933 op de vervaardiging van, de handel in en het dragen van wapens, en op de handel in munitie.

De heer Lagasse. — Voorstel van wet tot instelling van gewestelijke administratieve rechtbanken.

De heer Spitaels. — Voorstel van wet tot aanzwengeling van het bouwbedrijf.

De heer Paque. — Voorstel van wet betreffende een gezinsvriendelijke aanpassing van het belastingstelsel.

De heer Basecq. — Voorstel van wet tot wijziging van de belastingwetgeving inzake de strafrechtelijke behandeling van de belastingontduiking.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE (Indiening):

Bladzijde 1061.

De heer Humblet. — Voorstel van resolutie waarbij de vrijlating van de opgesloten parlementsleden in Uruguay wordt gevraagd.

INTERPELLATIES (Verzoeken):

Bladzijde 1061.

De heer Vandezande tot de Eerste minister over « de weigering van de Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken en Openbaar Ambt om te antwoorden op de interpellatie in verband met Komen, het decreet-Lagasse en de gift van gemeenschapsminister Moureaux aan de kleuterschool te Voeren ».

De heer Cudell tot de minister van Openbare Werken en Middenstand over « de openbare werken die de Staat te Brussel uitvoert en het nog steeds hangende probleem van de overneming van de bestraging van de verlengde Emile Jacqmainlaan door de Staat ».

PRESIDENCE DE M. LEEMANS, PRESIDENT
VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER LEEMANS, VOORZITTER

M. Coen, secrétaire, prend place au bureau.
De heer Coen, secretaris, neemt plaats aan het bureau.

Le procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.
De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

La séance est ouverte à 14 h 10 m.
De vergadering wordt geopend te 14 u. 10 m.

CONGES — VERLOF

MM. François et Cuvelier, en mission à l'étranger, Tilquin, Weckx, Coppens et Matthys, pour raison de santé, demandent un congé.

Vragen verlof: de heren François en Cuvelier, met opdracht in het buitenland, Tilquin, Weckx, Coppens en Matthys, wegens gezondheidsredenen.

— Ces congés sont accordés.

Dit verlof wordt toegestaan.

Mmes Godinache-Lambert, Remy-Oger, MM. Vermeiren, pour d'autres devoirs; De Breaecker, Basecq et Boel, pour raison de santé; Adriaenssens, en mission à l'étranger; Nutkewitz, pour des devoirs administratifs; Canipel, en raison de devoirs professionnels, demandent d'excuser leur absence à la réunion de ce jour.

Afwezig met bericht van verhindering: de dames Godinache-Lambert, Remy-Oger, de heren Vermeiren, wegens andere plichten; De Breaecker, Basecq en Boel, om gezondheidsredenen; Adriaenssens, met opdracht in het buitenland; Nutkewitz, wegens bestuursplichten; Canipel, wegens beroepslichten.

— Pris pour information.

Voor kennisgeving.

BOODSCHAPPEN — MESSAGES

De Voorzitter. — Bij boodschappen van 3 februari 1983, zendt de Kamer van volksvertegenwoordigers aan de Senaat, zoals zij ter vergadering van die dag werden aangenomen, de ontwerpen van wet:

1° Houdende de begroting van het ministerie van het Brussels Gewest voor het begrotingsjaar 1983;

Par messages du 3 février 1983, la Chambre des représentants transmet au Sénat, tels qu'ils ont été adoptés en sa séance de ce jour, les projets de loi:

1° Contenant le budget du ministère de la Région bruxelloise de l'année 1983;

2° Houdende de begroting van het ministerie van Sociale Voorzorg voor het begrotingsjaar 1983;

2° Contenant le budget du ministère de la Prévoyance sociale pour l'année budgétaire 1983;

3° Houdende aanpassing van de begroting van het ministerie van Sociale Voorzorg voor het begrotingsjaar 1982.

3° Ajustant le budget du ministère de la Prévoyance sociale de l'année budgétaire 1982.

— Op de agenda geplaatst.

Inscrits à l'ordre du jour.

4° Houdende instelling van een certificaat van Noordzeeloods voor het loodsen van schepen op de Noordzee en in het Kanaal.

4° Créant le certificat de pilote hauturier pour le pilotage des navires en mer du Nord et dans la Manche.

— Dit ontwerp werd verwezen naar de commissie voor de Infrastructuur.

Ce projet a été renvoyé à la commission de l'Infrastructure.

Par messages du 7 février 1983, la Chambre des représentants transmet au Sénat, tels qu'ils ont été adoptés en sa séance de ce jour, les projets de loi:

1° Contenant le budget du ministère de la Santé publique et de la Famille pour l'année budgétaire 1983;

Bij boodschappen van 7 februari 1983, zendt de Kamer van volksvertegenwoordigers aan de Senaat, zoals zij ter vergadering van die dag werden aangenomen, de ontwerpen van wet:

1° Houdende de begroting van het ministerie van Volksgezondheid en van het Gezin voor het begrotingsjaar 1983;

2° Ajustant le budget du ministère de la Santé publique et de la Famille de l'année budgétaire 1982.

2° Houdende aanpassing van de begroting van het ministerie van Volksgezondheid en van het Gezin voor het begrotingsjaar 1982.

— Inscrits à l'ordre du jour.

Op het agenda geplaatst.

3° Portant approbation de la Convention entre le royaume de Belgique et la République française au sujet de l'amélioration de la Lys mitoyenne entre Deulemont et Menin, et des annexes, signées à Bruxelles le 3 février 1982;

3° Houdende goedkeuring van de Overeenkomst tussen het koninkrijk België en de Franse Republiek betreffende de verbetering van de Grensleie tussen Deulemont en Menen, en van de bijlagen, ondertekend te Brussel op 3 februari 1982;

4° Portant approbation de la Convention entre le royaume de Belgique et la République italienne relative au service militaire des double-nationaux et du protocole signés à Bruxelles, le 3 novembre 1980.

4° Houdende goedkeuring van de Overeenkomst tussen het koninkrijk België en de Italiaanse Republiek betreffende de militaire dienst van de bipatriden, en van het protocol, ondertekend te Brussel op 3 november 1980.

— Renvoi à la commission des Relations extérieures.

Verwezen naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen.

MEDEDELINGEN — COMMUNICATIONS

Uitgaven buiten de begroting — Dépenses en marge du budget

De Voorzitter. — Overeenkomstig artikel 24, 2de lid, van de wet van 28 juni 1963 tot wijziging en aanvulling van de wetten op de rijkscomptabiliteit, heeft de Eerste minister, bij dienstbrief van 11 februari 1983, aan de Senaat kennis gegeven van de beraadslaging (nr. 2842), door de Ministerraad getroffen betreffende uitgaven gedaan buiten de begroting.

En application de l'article 24, alinéa 2, de la loi du 28 juin 1963 modifiant et complétant les lois sur la comptabilité de l'Etat, le Premier ministre a donné connaissance au Sénat, par dépêche du 11 février 1983, de la délibération (n° 2842), prise par le Conseil des ministres et relative à des dépenses faites en marge du budget.

— Verwezen naar de commissie voor de Financiën.

Renvoi à la commission des Finances.

De Voorzitter. — Van deze mededeling wordt aan de Eerste minister akte gegeven.

Il est donné acte de cette communication au Premier ministre.

Rekenhof — Cour des comptes

De Voorzitter. — Bij dienstbrief van 9 februari 1983, heeft het Rekenhof aan de Senaat medegedeeld, zijn opmerkingen over het ontwerp van wet houdende aanpassing van de begroting van het ministerie van Openbare Werken voor het begrotingsjaar 1982.

Par dépêche du 9 février 1983, la Cour des comptes a fait connaître au Sénat ses observations au sujet du projet de loi ajustant le budget du ministère des Travaux publics de l'année budgétaire 1982.

— Verwezen naar de commissie voor de Financiën.

Renvoi à la commission des Finances.

De Voorzitter. — Van deze mededeling wordt aan de eerste voorzitter van het Rekenhof akte gegeven.

Il est donné acte de cette communication au premier président de la Cour des comptes.

*Vaste Nationale Cultuurpactcommissie**Commission nationale du Pacte culturel*

De Voorzitter. — Bij brief van 10 februari 1983 hebben de voorzitters van de Vaste Nationale Cultuurpactcommissie aan de Senaat overgezonden, in uitvoering van artikel 26 van de wet van 16 juli 1973 waarbij de bescherming van de ideologische en filosofische strekkingen gewaarborgd wordt en van het decreet van 28 januari 1974 betreffende het Cultuurpact, het jaarverslag van de commissie voor de periode van 1 januari 1981 tot 31 december 1981.

Par lettre du 10 février 1983, les présidents de la Commission nationale permanente du Pacte culturel ont transmis au Sénat, conformément à l'article 26 de la loi du 16 juillet 1973 garantissant la protection des tendances idéologiques et philosophiques et du décret du 28 janvier 1974 concernant le Pacte culturel, le rapport d'activité pour la période du 1er janvier 1981 au 31 décembre 1981.

— Neergelegd ter griffie.

Dépôt au greffe.

HULDE TER NAGEDACHTENIS AAN DE HEER PAUL-WILLEM SEGERS, MINISTER VAN STAAT

HOMMAGE A LA MEMOIRE DE M. PAUL-WILLEM SEGERS, MINISTRE D'ETAT

De Voorzitter staat op en richt zich in volgende bewoordingen tot de rechtstapstaande vergadering: Dames en heren, in de «verantwoording» en inleiding tot zijn boek dat hij zelf de titel toedacht «Oud Papier» schrijft minister van Staat P.-W. Segers over zichzelf het volgende:

«De vriendelijke lezer mag zich afvragen of ik meerdere levens heb beleefd, want ik vertel hem over de zeer onderscheiden middens, waartoe ik heb behoord. Mij werd groot aanpassingsvermogen opgelegd. Maar ik was de gelukkige man die de kans kreeg om zich, gedurende vele jaren, bezig te houden met levensvragen van land en volk. Die mogelijkheid werd mij geboden dank zij het vertrouwen van de christelijke arbeidersbeweging.

Zeer uiteenlopende zaken werden mij opgedragen. Ik heb ze aanvaard met het inzicht om daarbij onze christelijke sociale beginselen als richtsnoer te bewaren. Ik erken dat de zorg om het samenleven en de eendracht in de schoot van de katholieke gemeenschap vaak mijn houding heeft beïnvloed.

Op het politieke strijdtoneel werd ik niet gedreven door een uitzonderlijke vechtlust, maar wel door het verlangen om langs overtuiging en overleg tot verzoening en verstandhouding te geraken bij de behandeling van nationale en sociale vragen.

In de periode die wij beleven, wanneer de oude wereld zich nieuwe gewaden aanpast, worden ouderen van dagen niet meer geroepen om hoge verantwoordelijke functies te bekleden. Dat heeft hen niet te beletten om hulp en bijstand te verlenen daar waar jongere generaties het verlangen.

Er is een tijd van komen en een tijd van gaan. Gelukkig zijn zij die oud worden zonder bitterheid.»

Alleen grote figuren zoals P.-W. Segers kunnen zó eenvoudig en oprecht op hun leven terugblikken. Bovendien dacht ik dat niemand anders dan hij zelf hem beter had kunnen typeren.

Zoals Staatsminister August Cool had ook deze grote staatsman een rijkgevlude loopbaan. Nadat hij op 19-jarige leeftijd geslaagd was in een examen en ambtenaar werd aan de stad Antwerpen, vinden we P.-W. Segers twee jaar later in de Sociale School van Heverlee, waar hij samen met vele andere grote voormannen van de christelijke arbeidersbeweging, zoals August Cool, deel uitmaakt van wat men later is gaan noemen het «wonderjaar van 1921». Op 27-jarige leeftijd wordt hij eerste secretaris van het ACW, waarvan hij later voorzitter was van 1946 tot 1949. Toen reeds had hij meer dan 25 jaar het beste van zichzelf gegeven voor de uitbouw van onze christelijke sociale organisaties. Op 49-jarige leeftijd begint hij als het ware aan zijn tweede levenswerk. Inderdaad, in 1949 werd hij als gecoöpteerd senator lid van deze hoge vergadering en meteen minister van Verkeerswezen. Hij zal het land 14 jaar lang als minister dienen en in 1971 de actieve politiek verlaten, nadat Zijne Majesteit hem reeds in 1966 had benoemd tot minister van Staat.

Iedereen die met hem in contact kwam, werd steeds weer getroffen door zijn kernachtige en wijze manier van probleemformulering en zijn pragmatische zin voor het verantwoorde compromis.

Nooit zocht hij het spectaculaire en voor de *mass media* was hij zoals de pers hem noemde «een zwijgende excellentie». Zeer bewust bleef hij steeds, zoals hij van zichzelf zei, de tweede in bevel, om beter nog te kunnen klaarstaan met raad en daad. In deze moeilijke tijden is het voor ons politici goed nog eens naar deze grote staatsman te luisteren. Ik citeer nogmaals uit het genoemde boek.

«Alvorens een beslissing bekend te maken is er toch wat psychologische voorbereiding nodig. Je moet je plan eerst eens in kleine kring uittesten. Je moet de kans hebben vrienden te raadplegen, argumenten samen te brengen, het beste tijdstip van de bekendmaking uit te zoeken. Het is trouwens beter helemaal niets mee te delen dan achteraf op uw beslissing te moeten terugkomen. Dat ondermijnt immers het gezag.»

Zó hebben wij hem inderdaad vele jaren gekend.

Staatsminister P.-W. Segers was een groot man. Voor ons zal hij steeds meer blijven dan alleen maar een herinnering.

Uw Voorzitter heeft het rouwbeklag van de Senaat aan de familie van wijlen Staatsminister Segers overgemaakt.

Het woord is aan minister Hatry.

De heer Hatry, minister van het Brusselse Gewest. — Mijnheer de Voorzitter, namens de regering wens ook ik mij aan te sluiten bij het leedwezen dat de Senaat betuigt tegenover de familie van wijlen minister van Staat, P.-W. Segers.

Par son esprit de conciliation et son esprit d'entente, ainsi que par son désir de faire valoir ces qualités, non vis-à-vis du public, mais dans la conciliation des courants politiques, M. Segers a représenté une catégorie d'hommes politiques dont nous avons grandement besoin à l'heure actuelle.

Dans cet esprit, nous nous associons au deuil qui frappe sa famille et le monde politique belge.

DECES D'UN ANCIEN SENAATEUR

OVERLIJDEN VAN EEN OUD-SENATOR

M. le Président. — Le Sénat a appris avec un vif regret la mort de notre ancien collègue M. Hubert Beulers, qui comme sénateur provincial et sénateur de l'arrondissement de Liège, a siégé parmi nous de 1949 à 1965.

De Senaat heeft met groot leedwezen kennis gekregen van het overlijden van de heer Hubert Beulers, die als gewezen provinciaal senator en gewezen senator voor het arrondissement Luik, zitting heeft gehad van 1949 tot 1965.

Votre Président a adressé les condoléances de l'assemblée à la famille de notre regretté ancien collègue.

Uw Voorzitter heeft het rouwbeklag van de vergadering aan de familie van ons betreurd gewezen medelid betuigd.

ONDERZOEK VAN GELOOFSBRIEVEN

VERIFICATION DE POUVOIRS

De Voorzitter. — Bij de Senaat is het dossier aanhangig van de heer Wim Geldolf, tot senator verkozen verklaard door het bureau van de Senaat, ter vervanging van de heer Hancké, die heeft gecoöpteerd voor het mandaat van volksvertegenwoordiger.

Le Sénat est saisi du dossier de M. Wim Geldolf, proclamé élu sénateur par le bureau du Sénat, en remplacement de M. Hancké qui a opté pour le mandat de député.

De commissie voor Onderzoek der Geloofsbrieven is zopas bijeengekomen om de geloofsbrieven van de heer Geldolf te onderzoeken.

La commission de Vérification des Pouvoirs vient de se réunir pour la vérification des pouvoirs de M. Geldolf.

Ik stel u voor onmiddellijk het verslag van deze commissie te horen.

Je vous propose d'entendre immédiatement le rapport de la commission. (*Assentiment.*)

Dan verzoek ik de heer Egelmeers, rapporteur, kennis te geven van het verslag van de commissie voor Onderzoek der Geloofsbrieven.

Je prie donc M. Egelmeers, rapporteur, de donner lecture du rapport de la commission de Vérification des Pouvoirs.

De heer Egelmeers, rapporteur. — Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, de Senaat is moeten overgaan tot de verkiezing van een gecoöpteerd senator ter vervanging van de heer Hancké, die heeft geopteerd voor het mandaat van volksvertegenwoordiger.

De heer Wilfried-Pieter (Wim) Geldolf, enig voorgedragen kandidaat, is op 9 februari 1983 verkozen verklaard, overeenkomstig artikel 220 van het Kieswetboek.

Daar de verkozene heeft doen blijken dat hij aan alle verkiezbaarheidsvereisten opgelegd door de Grondwet voldoet, heeft uw commissie eenparig de eer u voor te stellen de heer Wim Geldolf als lid van de Senaat toe te laten. (*Applaus op alle banken.*)

De Voorzitter. — Daar niemand het woord vraagt, breng ik de besluiten van het verslag in stemming.

Personne ne demandant la parole, je mets aux voix les conclusions du rapport.

— Deze besluiten, bij zitten en opstaan in stemming gebracht, worden aangenomen.

Ces conclusions, mises aux voix par assis et levé, sont adoptées.

De Voorzitter. — Ik verzoek de heer Geldolf de grondwettelijke eed af te leggen.

De heer Geldolf. — Ik zweer de Grondwet na te leven.

De Voorzitter. — Ik geef de heer Geldolf akte van zijn eedaflegging en verklaar hem aangesteld in zijn functie van senator. (*Applaus op alle banken.*)

PROJET DE LOI CONTENANT LE BUDGET DU MINISTÈRE DE LA RÉGION BRUXELLOISE DE L'ANNÉE BUDGÉTAIRE 1982

Discussion générale et vote des articles

ONTWERP VAN WET HOUDENDE DE BEGROTING VAN HET MINISTERIE VAN HET BRUSSELSE GEWEST VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1982

Algemene beraadslaging en stemming over de artikelen

M. le Président. — Nous abordons l'examen du projet de loi contenant le budget du ministère de la Région bruxelloise pour 1982.

Wij vatten de beraadslaging aan over het ontwerp van wet houdende de begroting van het ministerie van het Brusselse Gewest voor 1982.

La discussion générale est ouverte.

De algemene beraadslaging is geopend.

Het woord is aan mevrouw De Pauw.

Mevrouw De Pauw-Deveen. — Mijnheer de Voorzitter, dames en heren ministers, collega's, geachte leden van de Executieve van het Brusselse gewest, wij hebben lang moeten wachten op deze begroting, zo lang dat het eigenlijk geen zin meer heeft die te bespreken: 1983 is al anderhalve maand oud!

Brussel heeft een aantal eigen kenmerken — daar komen we dadelijk op terug —; één van zijn gebreken lijkt wel het moeten wachten op ... te zijn. Zo wacht het gewest op de resultaten van de *audits* inzake de gemeentefinanciën om maatregelen te nemen. Welke

zijn nu de resultaten van die *audits*? Blijkbaar wacht men nog altijd naar het verslag ingevolge de *audit* vanwege de agglomeratie. Wanneer zal dat in uw bezit zijn, mijnheer de minister? Aanzienlijke sommen werden aan die *audits* besteed; die uitgave werd zomaar niet gedaan *pour les beaux yeux* van uw voorganger, de heer Degroove. *Time is money*, en zolang geen beslissingen ingevolge de *audits* worden genomen, wordt niet rationeel bespaard en gaat er geld verloren.

Wachten ook op studies, allerhande; in het verslag namens de commissie voor de Financiën van de Kamer worden er verschillende geciteerd. Naar mijn mening zijn die studies voor u al te prioritaire. Immers, de uitgaven voor studies en publikaties stijgen voor ruimtelijke ordening en stedenbouw van 21,4 naar 89 miljoen, artikel 12.32 pagina 15, en voor huisvesting van 0,3 naar 20 miljoen, artikel 12.32 pagina 20. Andere posten worden daarentegen gereduceerd; daar spreek ik dadelijk over. Deze toestand is echter comfortabel, men kan wachten, en dus zeker niets doen in afwachting dat men weet wat men moet doen.

Het is ook wachten op de Gim van Brussel, die nochtans bepaalde studies zou kunnen verwezenlijken. Maar om de Gim te doen werken, wacht men op de taalverhoudingen in de administratie van het Brusselse Gewest.

Naar verluidt zou er nog steeds geen akkoord bereikt zijn. Wat wordt het uiteindelijk, mijnheer de minister, want ik vermoed dat ook u wacht op een goed werkende administratie? De schaarse inwoners van de ex-Lloyd-bank lijken daar in een nogal surrealistische sfeer te leven. De werkelijkheid is nochtans hard. Want zelfs indien het personeel van onze administratie voltallig zou zijn, zouden er al dadelijk problemen rijzen, bijvoorbeeld, wat het administratief werk inzake de voogdij betreft. Het administratief toezicht op de agglomeratie berust bij de Koning (wet op de agglomeraties en federaties van gemeenten, artikel 56). Dit is ook het geval voor de 18 Brusselse gemeenten, aangezien ze meer dan 20 000 inwoners tellen (gemeentewet, artikelen 76 en 77). De behandeling van die dossiers vraagt veel tijd. Waarschijnlijk zullen een vijftiental personeelsleden de dossiers van de 19 entiteiten onder voogdij behandelen. In Vlaanderen zijn er 63 gemeenten met meer dan 20 000 inwoners, in Wallonië slechts 30. In elk van de respectieve gewestadministraties zouden een tachtigtal personeelsleden zich met die dossiers kunnen bezighouden. En toch wachten we op die administratie. De samenstelling ervan wordt nog vertraagd door het feit dat in wel bepaalde aangelegenheden zich slechts één specialist, in de centrale administratie voor heel het land, heeft ingewerkt en men die persoon toch niet in drie stukken kan snijden. Dus maar wachten op de oplossingen van de moeilijkheden ontstaan uit de regionalisering.

Brussel wacht ook op zijn toekomst; die wordt weer door de regering, waarvan u lid bent, in de ijskast gestoken. Over die toekomst zal ik dadelijk nog een paar woorden zeggen.

Maar ook de gemeenten wachten, mijnheer de minister, en wel op het geld dat de Staat hen schuldig is. De cijfers van de Vereniging van steden en gemeenten staan in het verslag van de heer François Guillaume voor de Kamer van volksvertegenwoordigers over het voorstel van resolutie betreffende de gemeentefinanciën. U belooft hier, enkele weken geleden, bij de regering aan te dringen. Heeft u al resultaten bereikt? Of waarop wordt gewacht?

Mijnheer Nols heeft niet gewacht om drastische maatregelen te nemen: zomaar negen scholen afschaffen. Keurt de executieve van het Brusselse Gewest dat goed? Op welke criteria berustte die afschaffing? Nieuwe problemen, sociale misnoegdheid enzovoort zullen nu te Schaarbeek ontstaan. Gastarbeiderskinderen blijken in de eerste plaats getroffen te zijn. Meent de heer Nols werkelijk het vreemdelingenvraagstuk op te lossen door de kinderen op straat te sturen?

De voorlopige Gewestraad, eerste versie, wacht blijkbaar nog altijd op zijn einde, maar dat einde wil niet komen: in 1982 werd die instelling nog met 5 miljoen gevoed (art. 01.01, blz. 13), blijkbaar grotendeels om personeelskosten te betalen. Wat doet dat personeel? Wachten?...

Een totaal andere vraag geldt de spits technologische. Werden reeds spits technologische ondernemingen te Brussel opgericht? Zo ja, hoeveel? Spits technologie eist uiteraard studiewerk. Zo dit voor het Brusselse Gewest gebeurde, twee vragen:

1. Werden ook de behoeften onderzocht?

Ik haal hier even aan wat volksvertegenwoordiger Tobback vorige zondag in een tv-uitzending verduidelijkte: men kan gesofistikeerde toestellen uitdenken die grassprietten nog kunnen verscherpen, maar niemand zal die machines kopen! Met andere woorden, is nagegaan of er vraag is naar die spits technologische produkten?

2. Het zou kunnen zijn dat die produkten toestellen zijn, zogeheten chips, die tot gevolg hebben dat veel minder mensen worden tewerkgesteld. Mijn vraag is nu of ook wetenschappelijk is onderzocht, welke de sociale gevolgen kunnen zijn van het gebruikmaken van die chips, die eventueel in het Brusselse Gewest worden gefabriceerd. Met andere woorden, hoe wordt de werkloosheid ingevolge het invoeren van chips opgevangen?

Mevrouw Goor-Eyben heeft trouwens ook studies aangaande werkloosheid laten uitvoeren.

Die studies, waarover sprake op bladzijde 16 van het verslag van de Kamer zijn echter alleen maar studies van de *status quaestionis*. Het beschrijven van een wantoestand is echter niet voldoende, die moet ook worden verholpen.

Zo stelt u ook, mevrouw Goor, dat een coördinatie noodzakelijk is tussen het Brusselse Gewest en de twee gemeenschappen aangaande de opleiding en de tewerkstelling van werklozen. Graag vernam ik hoever het staat met deze coördinatie.

Een andere vraag die ik aan staatssecretaris Goor wens te stellen betreft de verlaten industriële oorden. In het verslag van de Kamer, bladzijde 13 staat: «Wat betreft de verlaten industriële oorden, voer ik een beleid ten gunste van de verbetering van het patrimonium en tegelijk met sociale en economische doelstellingen als middelpunt. Daarom heb ik een werkgroep ingesteld die belast is met het uitwerken van de wettelijke omkering van een actie die erop gericht is de verlaten industriële gebouwen opnieuw werkingsmogelijkheden te geven door een beleid te voeren dat rekening houdt met het evenwicht tussen de verschillende stadsfuncties, mits naleving van het plan der ontwikkelingsacties voor die wijken.»

Graag vernam ik wat concreet zal worden verwezenlijkt, want deze mooie woorden klinken erg theoretisch.

Ook wat de bevordering van het fietsverkeer betreft, wou ik twee vragen stellen:

1. Het gebruikmaken van de fiets lijkt me vooral te moeten worden aangemoedigd daar waar het verkeer al te druk is: om verschillende redenen zou het vervangen van de auto door de fiets, door wie het kan, moeten worden bevorderd. In dat drukke verkeer is het echter nu levensgevaarlijk voor fietsers, zodat ze die straten vermijden. Maar u geeft voorrang aan de aanleg van de kanaalzone, waar het juist wat «kalmer» is dan in de drukke straten. Graag vernam ik dus wat uw plannen zijn voor de verkeersintensieve straten;

2. Heeft u ook gedacht aan de aanleg van parkeerplaatsen voor fietsers? Het stallen van een fiets is immers een probleem, dan wanneer het zo eenvoudig is, op talrijke plaatsen, gleuven te laten aanbrengen. U laat dat waarschijnlijk bestuderen, mevrouw Goor-Eyben! Nog een studie. Zoals ik het reeds zei, betreurt ik dat de kredieten voor studies en publicaties van 21,4 naar 89 miljoen zijn gestegen, dan wanneer zij voor het overige verminderd zijn, of zelfs met geen voorstellen gepaard gaan. Zo werden, wat de stadskernvernieuwing betreft, voor artikel 63.09 (afdeling 33) geen begrotingsvoorstellen gedaan! Die wanverhouding lijkt mij toch onaanvaardbaar. U laat studies maken, u neemt enkele maatregelen die de renovatie begunstigen enz. Maar wordt dat alles gecoördineerd? Wat is uw uiteindelijke visie inzake ruimtelijke ordening en stedenbouw te Brussel?

Tenslotte vernam ik ook graag hoe de overlegcommissies werken, of die werking positieve resultaten oplevert, ofwel of men hier ook moet wachten en nog eens wachten?

Mijn bezwaar tegen de zeer sterke verhoging van de kredieten voor studies en publicaties geldt ook voor de huisvesting — en nu richt ik mij tot staatssecretaris Neyts-Uyttebroeck —: van 0,3 naar 20 miljoen, terwijl de andere begrotingsposten eerder een neiging tot daling vertonen. Zo'n politiek zal zeker de tewerkstelling in de bouwsector niet bevorderen. We constateren dat het investeringsprogramma van de Nationale Maatschappij voor de Huisvesting, artikel 22 van het wetsontwerp, verminderd wordt tot minder dan de helft van dat van 1981, met name van 2,305 miljard naar 1,115 miljard, daar waar de NMH een van de weinige overheidsinvesteerders is voor de woningbouwsector. De lasten voor het gewest, voortvloeiend uit de activiteiten van de NMH, worden weliswaar uitermate zwaar, doch deze drastische inkrimping lijkt me niet de aangewezen manier om hierin te saneren.

De financiële toestand van de NMH is dramatisch, u constateert het zelf en u spreekt van nieuwe financieringstechnieken. Die blijken inderdaad broodnodig te zijn. Heeft u al een idee welke die nieuwe financieringstechnieken zouden zijn? Ten einde de enorme schulden te delgen, spreekt u van het verkopen van sociale woningen.

Princiepelijk verzetten we ons daartegen, want dit is niet het wezenlijke doel van sociale-woningbouw. Maar zelfs indien men

daartoe zou overgaan, meent u dat dergelijke actie succes zou hebben? De bewoners van zulke woningen hebben doorgaans de middelen niet om die ook te kopen. Indien het oudere mensen zijn die hun spaarcenten als startsom zouden aanwenden, zullen ze zeker, gezien hun ouderdom, moeilijk aan een lening geraken.

Het doet me genoeg te vernemen dat vernieuwbouw wordt bevorderd. Zou staatssecretaris Neyts-Uyttebroeck kunnen meedelen hoever men daarmee staat? Welk deel van hun oud patrimonium hebben de maatschappijen reeds vernieuwd? Hebben ze oude huizen aangekocht om ze te verbeteren en aan te passen?

Het zal u niet verwonderen dat ik het ook eventjes zal hebben over de beruchte verbrandingsoven. Het oorspronkelijk project van de verbrandingsoven voor de Brusselse agglomeratie was vanwege de bouwheer, de Brusselse agglomeratie, een megalomaan project, waarvan de politieke implicaties duidelijk mikten op *le très grand Bruxelles*. Bovendien werd voor dit project slechts een beroep gedaan op buitenlandse — Franse — know-how, zodat de referentie op de buitenlandse markt aan de ondernemingen uit ons land zou voorbijgaan. Via onderhandelingen tussen voogdijoverheden, bouwheer en geïnteresseerde firma's, werd naar een oplossing gestreefd die de essentiële tekorten van het project zou vermijden. Het uiteindelijke resultaat blijkt echter een terugschroeven naar het oorspronkelijk project te zijn. Daarom twee vragen.

Ten eerste, met drie ovens heeft men een duidelijke overcapaciteit voor het Brussel van de negentien gemeenten. Is er een akkoord met het Vlaamse Gewest enerzijds en met het Waalse Gewest anderzijds voor het «voeden» van de verbrandingsinstallatie vanuit hun gewest?

Ten tweede, de bouw van de derde oven wordt toevertrouwd aan een Belgische firma, maar hij moet identiek zijn aan de beide andere. Zal die constructie, met het oog op de belangrijke inspanningen van diverse Belgische ondernemingen op de Amerikaanse markt, als een referentie kunnen worden voorgelegd?

In de rand van dit dossier zou ik bovendien nog twee vragen willen stellen:

Ten eerste, hoever staat het juridisch geschil tussen de bouwheer van de SIPP-installatie in Schaarbeek en de agglomeratieraad. Wordt deze installatie nog gebruikt?

Ten tweede, wordt de Intrimso-installatie in Anderlecht nog operationeel gemaakt?

Geachte leden van de Brusselse executie, op het probleem van de taalkaders na, heeft geen enkel van de aangehaalde problemen — en ik zou er nog vele andere kunnen aansnijden, onder andere de toestand van onze ondernemingen — iets te maken met het communautaire. Het zijn problemen waar alle Brusselaars bezorgd om zijn, Vlamingen en Franstaligen. Het is de hoogste tijd dat men die samen behandelt. Het is daarom onbegrijpelijk dat de Franstalige partijen voortgaan met voorstellen te doen aangaande Brussel, die voor de Vlamingen onaanvaardbaar zijn. Het is een utopie te veronderstellen dat het Brusselse Gewest zou kunnen uitgroeien tot een enorme economische regio, waarvan de grenzen trouwens niet kunnen worden bepaald. Het geeft geen blijk van gezond verstand te menen dat Brussel zal worden gered door er de zes facilitéitengemeenten en Beauval aan toe te voegen. Bovendien, indien Brussel ooit zou worden uitgebreid — en ik geloof daar niet in — zou die regeling vele jaren in beslag nemen. Intussen gaat Brussel kapot, en dit niet wegens de communautaire problematiek. Integendeel, door Brussel als een derde gewest te behandelen geraakt het hoe langer hoe meer in verval. Denk maar aan de criteria voor de verdeelsleutel van het gemeentefonds. Hierdoor verloor Brussel haast 12 pct., terwijl Wallonië meer dan 10 pct. bijkreeg. Ook de dotatie aan het Brusselse Gewest verminderde van 11,8 pct. in 1964 tot 8,11 pct. in 1982. Daar tegenover bedroeg de opbrengst van de personenbelasting 14 pct.

Het is de hoogste tijd dat men inziet dat wij als Brusselaars een positieve discriminatie ten aanzien van Brussel moeten eisen. De eventuele regionalisering van de nationale sectoren — waarin Brussel op het ogenblik geen enkel aandeel heeft — moet ons de gelegenheid bieden te vragen wat aan Brussel rechtmatig toekomt. Brussel heeft haar eigen specificiteit. Het lijkt mij onnodig voor de zoveelste maal te herhalen waaruit die bestaat: als hoofdstad op verschillende niveaus, en van Vlaanderen, en van de Franse Gemeenschap, en van België, en van Europa heeft ze haar eigen rol en opdrachten die verschillen van die van de andere gewesten, maar daarom niet minderwaardig zijn.

Alvorens men echter tot een overeenkomst over het statuut van Brussel geraakt, kunnen nog jaren verlopen. Daarop kan niet worden gewacht om de sociaal-economische problemen van Brussel aan te vatten. Gezien zijn bevoegdheid, kan de Brusselse executie, naast

overleg op andere niveaus, hier een rol spelen. Deze executieve lijkt mij echter de problemen onvoldoende concreet aan te pakken: er wordt gewacht op studies, op uitslagen, op verslagen, op conclusies van werkgroepen die mij bovendien niet gecoördineerd lijken. Deze aanpak lijkt ons verkeerd. Onze fractie zal dan ook tegen deze begroting stemmen. (*Applaus op de socialistische banken.*)

M. le Président. — La parole est à M. Lepaffe.

M. Lepaffe. — Monsieur le Président, monsieur le ministre, mesdames les secrétaires d'Etat, chers collègues, nous abordons, une fois de plus, une de nos habituelles discussions surréalistes: Je parle devant un « non-ministre » de l'époque, d'une sorte de « non-budget » qui faisait l'objet de textes eux-mêmes dépassant l'entendement puisque, dans un rapport du 11 janvier 1983, on peut lire, en page 7: « Plusieurs décisions devront encore intervenir très prochainement, mais, dès à présent, nous pouvons dire que les entreprises qui bénéficieront des lois d'expansion économique en 1982 seront plus nombreuses et que le montant des investissements aidés le sera aussi. » Si vous entendez cela en janvier 1983, vous situez à peu près notre problème.

Je voudrais me réjouir de ce que le ministre nous a annoncé qu'il espérait être à même de nous soumettre le budget pour l'exercice 1983 aux environs de Pâques, ce qui nous permettrait, cette fois, de ne plus avoir à discuter d'un budget pour lequel douze douzièmes provisoires ont déjà été votés.

Je me réjouis également de l'annonce faite que les parlementaires bruxellois seront préalablement convoqués, que les réunions soient informelles ou non, afin de discuter de ce budget.

Je me réjouis d'autant plus de cette consultation des parlementaires bruxellois, que l'on présente avec trop d'optimisme comme fréquente, que les implications politiques, économiques, financières et sociales de l'absence d'un statut de Bruxelles me paraissent de plus en plus graves.

Le Conseil d'Etat avait soumis à un délai « raisonnable » la création des institutions bruxelloises. L'accord gouvernemental de 1981 auquel le ministre s'est référé faisait état de cet engagement. Il me paraît dangereux d'entendre le Premier ministre expliquer assez régulièrement que cette constitution d'une commission mixte est un problème de Parlement et non du gouvernement. Grâce au succès de la concertation des francophones bruxellois, grâce à l'accord donné à cette concertation par les francophones de la Région wallonne, nous avons eu l'honneur, il y a peu de temps, de faire une démarche conjointe, qui n'était d'ailleurs pas la première, auprès de MM. les Présidents du Sénat et de la Chambre pour demander que la commission mixte parlementaire soit enfin mise au travail. A peine cette démarche avait-elle eu lieu — quel que soit l'accord rencontré et bien qu'on nous ait signalé simultanément que l'actuel ministre de la Région bruxelloise verrait d'un bon œil la constitution d'une telle commission — que nous devions apprendre qu'une fois de plus un gel non parlementaire mais bien gouvernemental devait se produire qui remettrait la constitution à des dates bien lointaines. En même temps, d'après d'autres déclarations, nous apprenions que la discussion de la proposition de régionalisation de certains secteurs nationaux ne serait pas nécessairement remise à une date aussi éloignée puisqu'elle se trouve actuellement entre les portes du « frigo » et de la commission.

Nous aimerions que, si des projets de cet ordre devaient être discutés au Parlement, simultanément la commission mixte sur Bruxelles soit enfin créée puisqu'il existe déjà un accord de tous les francophones. En fonction de l'accord gouvernemental, on pourrait sans doute obtenir sans difficulté l'accord des collègues flamands pour se mettre au travail. Aussi longtemps que Bruxelles restera dépourvue de statut, et quel que soit l'optimisme du ministre, il faut bien constater que, sur le plan des fermetures d'entreprises, nous connaissons à Bruxelles une situation qui se révèle de plus en plus dramatique.

On peut rappeler les fermetures des Galeries Anspach, de Citroën, de Wiskemann et de Butch, bien qu'ici un droit de tirage eût été possible si nous avions disposé d'une SRI.

A ce propos, je voudrais demander une précision.

Dans le rapport, optimiste comme il se doit, du ministre précédent, figure un paragraphe où l'on signale que les entreprises qui avaient disparu en 1981 étaient au nombre de 1 196, tandis que le nombre des entreprises créées s'élevait à 1 712. Et, bien entendu, on se targue de ce solde positif de 516 entreprises.

Sur ce point précis et puisque vous avez repris le même argument dans un entretien que vous avez accordé au journal *Le Soir*, j'aimerais, monsieur le ministre, savoir combien d'emplois ont été

perdus avec les 1 196 entreprises disparues et combien ont été retrouvés avec les 1 712 entreprises créées.

A côté de cela, et un collègue flamand le disait à la Chambre, nous connaissons à Bruxelles une réduction des emplois de plus de 30 p.c. depuis 1974. Parallèlement aux problèmes des grosses entreprises que j'ai citées, nous connaissons aussi les difficultés de plus en plus grandes des petites et moyennes entreprises, de même que l'augmentation mensuelle constante et dramatique du nombre de nos chômeurs.

Les aides apportées aux communes, notamment à celles dont la situation est tragique, se heurtent exactement aux mêmes problèmes. On fait état de l'aide apportée, mais on se tait quant à la suppression du fonds de pauvreté, quant aux difficultés rencontrées en raison de la mainmorte et même quant aux curieuses répartitions des emprunts de bois de rallonge que nous obtenons.

En même temps, nous avons connu les retards de décisions dont les conséquences financières se chiffrent par centaines de millions, comme dans le cas de l'usine d'incinération de l'agglomération de Bruxelles.

Il est facile de faire état, en ce qui concerne l'agglomération par exemple, d'emprunts contractés depuis plusieurs années pour lui permettre de fonctionner, alors que les charges des emprunts sont, pour partie importante, supportées par le budget régional; alors que la loi prévoit depuis douze ans la création d'un fonds spécial d'agglomération mais que l'Etat central s'est toujours opposé à cette création qui aurait résolu de nombreux problèmes, alors que les crédits annuels inscrits au bénéfice de l'agglomération au budget de l'Intérieur n'ont jamais été adaptés; il est même question, pour 1983, de les diminuer, sans que l'on en connaisse encore la justification.

Tous ces blocages arbitraires, toutes ces créations avortées ont évidemment des conséquences néfastes.

Bien sûr, des initiatives ont été prises. Mme Goor nous parle notamment de la bourse d'emplois qu'elle a réunie un jour, qui a d'ailleurs connu un succès incontestable, et de la création de services d'emplois déconcentrés. J'espère qu'elle se souviendra, et leur rendra hommage, des communes bruxelloises, dirigées par mon parti notamment, qui ont, dans ce domaine, accompli exactement le même travail peut-être un peu avant et qui se réjouissent néanmoins de ce qu'il puisse être éventuellement continué.

Nous nous trouvons, monsieur le ministre, dans une situation qui nous paraît infiniment dangereuse, compte tenu de l'absence de statut de la région et du contrôle inexistant d'une assemblée régionale ayant des pouvoirs réels.

Nous devrions normalement pouvoir faire confiance au nouveau ministre; il est bien évident que ce qui vient d'être dit ne peut le viser puisqu'il est depuis très peu de temps en fonction.

Mais pour terminer, je voudrais vous faire part de mon inquiétude à la suite des déclarations que vous avez faites, monsieur le ministre, précisément au journal *Le Soir*.

Ce qui m'inquiète particulièrement, c'est que vous ayez déclaré à propos de la création de la commission mixte, que les initiatives parlementaires sont d'une lenteur déroutante.

Je puis vous dire qu'à chaque fois que nous avons essayé d'avancer dans ce domaine, les réponses tenaient non pas à la lenteur du Parlement, mais à un blocage gouvernemental qui paraissait évident. J'aimerais que vous nous rassuriez sur ce point précis. Puisque vous avez l'intention d'être un catalyseur, que ce dernier remplisse son office en pleine connaissance des forces qu'il convient de catalyser.

Ce qui m'inquiète également, c'est que vous ayez déclaré dans le même ordre d'idées qu'à votre avis, la région de Bruxelles ne devait pas se prévaloir d'un sort tellement différent de celui des autres régions.

Je crois qu'il est dangereux pour un Premier ministre de la Région bruxelloise qui aura précisément à se battre, d'entrer en fonction en ayant le sentiment, peut-être optimiste, que les choses vont bien, en ignorant une réalité que nous combattons depuis des années.

Il me semble qu'un catalyseur peut être utile, mais reste passif. Il pourrait même devenir nocif si l'on part de l'idée que tout va pour le mieux dans le meilleur des mondes.

Je voudrais que vous soyez profondément conscient, monsieur le ministre, de ce que la Région bruxelloise est capable, si on lui donne les mêmes pouvoirs, les mêmes droits et les mêmes moyens qu'aux autres régions, de se suffire à elle-même; les statistiques financières et économiques le prouvent.

Une hypothèse trop optimiste, dès le départ, conduirait, au contraire, à de nouvelles catastrophes telles que celles que nous subissons déjà.

Dans ces conditions, nous ne pouvons évidemment pas approuver le budget de 1982, qui appartient au passé.

Pour le futur, nous rediscuterons en avril 1983.

J'espère que les conceptions du budget feront apparaître un souci personnel marqué de mettre notre région sur le même pied que les autres, avec les mêmes moyens qui lui permettront enfin de s'épanouir, comme tous ses travailleurs notamment en ont le droit. (*Applaudissements sur les bancs du FDF-RW.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Robert Maes.

De heer R. Maes. — Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister, dames staatssecretarissen, geachte collega's, men zou kunnen zeggen dat deze bespreking van de begroting van het Brusselse Gewest 1982 nu helemaal geen zin meer heeft, maar ik zou daar tegenover, paradoxaal genoeg wellicht, willen stellen dat dit debat toch op zijn tijd komt.

Wij hebben hier immers in de voorbije weken voor de zoveelste keer onze collega's, de heren Gillet, Moureaux, Cudell, en andere aan het woord gehoord over het triestige lot van Brussel, zowel wat de financiële toestand van onze hoofdstad betreft, als het ontbreken van een degelijk statuut en de niet-uitvoering van artikel 107^{quater} van de Grondwet.

Zij hebben hier nog maar eens de reeds tientallen keren naar voren gebrachte argumenten herhaald die evenveel keren werden tegengesproken, maar die niettemin een volgende keer opnieuw hernomen worden, alsof men de tegenargumentatie gewoon niet gehoord heeft.

Alhoewel ik er mij dan ook zeer van bewust ben dat het om de voortzetting van een dovemansgesprek gaat, wens ik hier toch onder meer in verband met de bespreking van de huidige begroting nog eens een aantal argumenten op een rijtje te zetten, omdat niemand in dit halfroond uiteindelijk toch niet de indruk zou opdoen dat de heren Gillet, Moureaux en c.s. grotendeels gelijk zouden hebben.

Voor een stukje hebben zij inderdaad gelijk, namelijk daar waar zij wijzen op de moeilijke financiële situatie van het hoofdstedelijk gebied. Weliswaar hebben ook andere grote agglomeraties met gelijkaardige moeilijkheden te kampen en worden deze in zekere zin nog minder geholpen dan de agglomeratie Brussel.

Het kan ook niet worden betwist dat het aandeel van Brussel in het Gemeentefonds sedert 1976 aanzienlijk werd verminderd, namelijk van 20,48 pct. op 8,11 pct. werd teruggebracht.

Wat de heren die ik al een paar keren genoemd heb daar echter nooit bij vertellen, is dat men, al wat men Brussel heeft afgenomen, bij het aandeel van Wallonië heeft gevoegd, terwijl het aandeel van de Vlaamse gemeenten praktisch ongewijzigd bleef.

Vlaanderen krijgt nu uit het Gemeentefonds nog altijd maar 52,54 pct; dit wil zeggen minder dan zou moeten, en zo men vanuit Brussel dan ook een beschuldigende vinger uitsteekt, moet dit zeker niet in onze richting zijn. Ik meen vroeger trouwens reeds aan onze Brusselse collega's van het FDF de raad gegeven te hebben een wetsvoorstel in te dienen om opnieuw het aandeel van Wallonië in het Gemeentefonds met enkele percenten te verminderen en deze aan Brussel toe te kennen.

Ik verzeker hun dat de Volksunie dit voorstel zal goedkeuren. De heer Weckx zal de CVP daar ook wel kunnen van overtuigen en mevrouw De Pauw, de SP. Mevrouw Neyts zal dit met de PVV wel doen en gezien hun traditioneel goede relaties met mevrouw Pétry, kan deze laatste de PS ook wel overtuigen. Dan geldt ook nog de Brusselse aanwezigheid bij de PSC en de PRL en mag derhalve aangenomen worden dat dergelijk wetsvoorstel er zal doorgaan zoals een mes door boter. Maar afgezien daarvan is het nu toch ook al een feit dat Brussel langs verschillende zijden wel degelijk financieel geholpen wordt.

Het komt mij niet toe minister Demuyter en zijn staatssecretarissen te verdedigen, — ik hoop ze ook niet te compromitteren —, maar feit is dat in de voorbije jaren al heel wat smartgeld voor Brussel bekomen werd, wellicht als compensatie voor het uitblijven van de realisatie van artikel 107^{quater}.

Ik ben er trouwens van overtuigd dat de Brusselse bevolking er met die smartgelden heel wat beter aan toe is dan met een eigen gewestraad. Er is om te beginnen de speciale dotatie voor Brussel-Stad van 2,3 miljard.

Wanneer men daarmee rekening houdt, bedraagt het aandeel van het Gemeentefonds per inwoner in 1981: voor Vlaanderen, 5 417 frank; voor Wallonië, 7 103 frank; voor Brussel eveneens ongeveer 7 000 frank.

Daar bovenop krijgt Brussel van de begroting Binnenlandse Zaken een speciaal krediet van 799,3 miljoen ter delging van de consolidatielening + nog 143 miljoen voor het niet-innen van

gemeentelijke opcentiemen op onroerende goederen + nog eens 200 miljoen bestemd voor de agglomeratie.

Anderzijds werden de gewestelijke dotaties speciaal in het voordeel van Brussel aangepast.

Inzake de lopende uitgave kreeg Brussel bij de dotatie 1982, 118,6 miljoen en inzake de kapitaaluitgave 332,7 miljoen meer dan wat het bij de normale toepassing van de criteria bepaald in de wet op de gewestvorming zou hebben gekregen.

In dit verband moet er toch nog op worden gewezen dat tenslotte de kredieten van de gewestbegroting, deze van de agglomeratiebegroting en de kredieten van de begrotingen van de 19 Brusselse gemeenten allemaal besteed worden op een beperkt gebied en derhalve door mekaar lopen en soms mekaar overlappen. Het kan ook niet anders.

Wie de begrotingstabellen bekijkt, kan niet anders dan vaststellen dat er hier een echt systeem van communicerende vaten bestaat. Zo heeft de minister van het Brusselse Gewest volkomen terecht doen opmerken dat de lasten inzake verschillende leningen ten bate van de agglomeratie voor een totaal van 1 400 miljoen door de begrotingskredieten van het gewest gedragen worden.

Tenslotte wens ik er toch ook nog maar eens de aandacht op te vestigen dat, zeker wat Brussel betreft, een groot pakket lasten, die normaal door de gemeenten zouden moeten worden gedragen, in feite door het Rijk overgenomen zijn. Vele Brusselse gemeenten zijn in het verleden immers totaal in gebreke gebleven, voor hun Nederlandstalige inwoners de passende uitgaven te doen inzake onderwijs, cultuur en aanverwanten, met als gevolg dat het Rijk een hele reeks scholen, peuterscholen en noem maar op, ten laste heeft moeten nemen, terwijl ook de Cultuurcommissie werd opgericht om in Brussel te doen wat normaal de gemeenten zouden hebben moeten doen.

Dit wat de financiële aangelegenheden betreft, maar ook de klachten in verband met het niet-uitvoeren van artikel 107^{quater} kunnen wij niet zonder meer aanvaarden.

Er blijft vanzelfsprekend een probleem op te lossen in verband met Brussel.

Alleen vergissen de Franstaligen zich wanneer zij stellen dat zij alleen ter zake eisende partij zijn.

De Vlamingen zijn het in feite nog meer, want heel wat reeds bij vroegere compromissen gedane toezeggingen wachten nog op een correcte uitvoering, alhoewel aan Vlaamse kant de prijs daarvoor al jaren geleden werd betaald.

Er is natuurlijk het grondwetsartikel zelf.

Dit had nooit zo mogen worden opgesteld... Maar, zoals mevrouw Spaak nog onlangs tijdens een interview voor de Vlaamse televisie zei, een slechte wet en een slecht grondwetsartikel moeten desnoods kunnen worden veranderd. In artikel 107^{quater} staat wel niet letterlijk dat het om drie gelijke gewesten gaat, maar men had er meteen beter ook uitdrukkelijk ingezet dat dit niet het geval moest zijn. Het voortdurend verwijzen naar artikel 107^{quater} en de redelijke termijn waarvan de Raad van State gewag maakt inzake de uitvoering ervan is, volgens mijn bescheiden mening ook niet helemaal overtuigend want artikel 108bis van dezelfde Grondwet vermeldt toch ook dat de wet agglomeraties en federaties van gemeenten opricht.

Deze federaties zijn er geweest maar werden al opnieuw afgeschaft. Moeten zij dan binnen dezelfde redelijke termijn als de structuren voor het gewest Brussel opnieuw worden opgericht?

Kan ook daarover het advies van de Raad van State niet eens worden gevraagd?

Van Vlaamse kant vragen wij evenzeer dat het probleem Brussel een oplossing zou krijgen, maar dan een goede.

Zolang de Franstaligen alleen maar een slechte oplossing wensen, en daarover onder mekaar akkoorden afsluiten, kan men van Vlaamse kant immers niet anders dan deze slechte oplossingen blokkeren. Een goede oplossing voor Brussel moet een paritair beheer van het hoofdstedelijk gebied inhouden. Laat mij nog maar eens herhalen dat, onder meer in dat verband, hier soms eigenaardige lessen in de toepassing van de democratie worden gegeven.

Het komt altijd op hetzelfde neer: op centraal vlak waar de Vlamingen vanuit de meerderheid uitmaken, mag de basisregel van de democratie, namelijk de meerderheid bestuurt, niet worden toegepast.

In Brussel, in Voeren en in bepaalde randgemeenten moet dit natuurlijk wel.

Dit is volkomen onlogisch en onrechtvaardig en kan derhalve ook geen doorgang vinden.

Ik heb het hier reeds tot vervelens toe herhaald: wanneer het principe « één man — één stem » op centraal vlak niet telt, dan ook niet elders.

En al bij al doen daar de Vlamingen geen voordeel bij, want aan onze kant zijn er dan vijfmaal zoveel stemmen die uiteindelijk niet meetellen bij de meest belangrijke beslissingen in dit land, tegenover de stemmen van een paar honderdduizenden Franstaligen die dan ook niet zouden meetellen, hier echter inzake veel minder belangrijke beslissingen. Voor ons mag men het systeem opnieuw omkeren als men dit wenst. Niet mogelijk echter, is een systeem van twee maten en twee gewichten, naargelang het in het kraam past.

Komt daarbij nog dat, wat men er ook moge van zeggen, de Vlamingen te Brussel bijzondere rechten hebben, omdat de toestand zoals hij nu te Brussel is, niet normaal ontstaan is maar het gevolg is van 150 jaar discriminatie en onrecht.

Ik heb hier ooit mensen, zoals de heren Perin en Risopoulos, op dit gebied toch onverachtte bronnen, op deze tribune horen zeggen dat de Vlamingen in België vroeger — daarbij wilden zij zeggen enkele tientallen jaren geleden — niet gekregen hadden wat hun toekwam, dat dit echter sedertdien niet alleen hersteld was doch zelfs in de andere richting was omgeslagen.

Zij vergaten daarbij dat dit in Brussel beslist niet het geval was en de gevolgen van de vroegere onrechtvaardigheid daar nooit hersteld zijn, integendeel, tot op de dag van vandaag nog duchtig doorwegen.

Zo men dus echt een oplossing voor Brussel wenst, zowel in het belang van alle Brusselaars als van een uiteindelijke pacificatie in ons land, kan en mag dit alleen maar een logische oplossing zijn. Alle andere plannen en al het ander gepraat ter zake hebben geen schijn van kans meer. Het wordt tijd dat alle Brusselaars dit, in hun eigen belang, beginnen te beseffen. (*Applaus op de banken van de Volksunie.*)

M. le Président. — La parole est à M. Degroeve.

M. Degroeve. — Monsieur le Président, chers collègues, je prendrai une précaution oratoire à l'intention de M. le ministre, dans la mesure où les critiques qui seront certainement formulées dans mon chef, ne peuvent évidemment, à ce stade de sa carrière ministérielle, lui être destinées. Je m'adresserai dès lors à une entité plus générale et souhaite que vous ne considériez pas, monsieur le ministre, que les arguments développés pourraient l'être *ad hominem*. C'est, de toute manière, une forme d'argumentation que je rejette.

Autre remarque: le budget de la Région bruxelloise, pour l'exercice 1981, fut voté dans les deux Chambres en juin de la même année.

Je souhaite formuler un certain nombre d'observations sur le plan technique et vous poser ensuite quelques questions à caractère plus politique.

Permettez-moi tout d'abord de vous rappeler, monsieur le ministre, en ce qui concerne les masses budgétaires, que sous le gouvernement qui précédait celui auquel vous succédez, un principe avait été acquis, à savoir le parallélisme de croissance des crédits de la Région bruxelloise et de ceux repris aux budgets nationaux et cela, indépendamment de la clef de répartition des trois tiers. Je constate, à la lecture du budget, que sous le présent gouvernement, ce parallélisme est abandonné et qu'on a, en agissant de la sorte, grevé le budget revenant à la Région bruxelloise d'un peu plus de trois cents millions.

Deuxième remarque technique: aux articles 5 et 10 du projet de loi, sont prévus certains transferts de crédits lesquels sont reportés aux titres 1 et 2. Je ne vous cacherais pas, monsieur le ministre, que je me pose des questions quant à la légalité de cette opération au niveau du budget de 1982. En effet, les articles 5 et 10 portent notamment sur les sections 37 et 38 du budget qui traitent de matières — il suffit de les citer pour s'en rendre compte — qui ne relèvent plus de votre compétence; je vise la famille, la démographie, l'hygiène et la santé publique. Or, en 1982 déjà ces matières étaient gérées conjointement par les deux ministres de l'Éducation nationale. Je me demande, dès lors, dans quelle mesure les articles 5 et 10 du dispositif de votre projet de loi ne vont pas à l'encontre du principe de la spécialité budgétaire.

Ma troisième remarque concerne la diminution de la dotation complémentaire du Fonds des communes qui, d'habitude, était fixée à 600 millions et se trouve ramenée à 150 millions seulement. Mes calculs me permettent d'ailleurs de croire qu'il manque quelques millions dans le jeu des additions et des soustractions. Il semble,

notamment, que l'on ait sous-évalué le coût de l'emprunt de consolidation de 1975 au profit de certaines communes déficitaires.

En réalité — et je vous le reproche — vous avez extrait certaines sommes du Fonds de pauvreté et de solidarité du budget et vous l'avez ainsi réduit alors que, selon les critères de répartition, il aurait permis d'amener peut-être plus de justice distributive entre les communes riches et les communes pauvres.

Le montant prélevé en vue de permettre cette justice distributive s'élevait auparavant à 600 millions; il ne porte plus que sur 150 millions. Rassurez-vous: j'ai retrouvé les 450 millions manquants — et j'y reviendrai — mais c'est un autre problème.

Ma quatrième remarque a trait à l'expansion économique. J'ai relu attentivement la déclaration faite par votre honorable prédécesseur en ce qui concerne la partie « prototypes » du budget: « C'est par pure précaution que le ministre a sollicité un crédit de 10 millions en 1982... » — comme nous voilà bizarrement partis pour des innovations technologiquement remarquables! — « ... car il ne sera très probablement pas entamé... » — quelle précaution oratoire! — « ... en raison de la politique d'information que le ministre mène auprès des PME et qui vise à mieux leur faire connaître les possibilités du fonds qui dépend, budgétairement, du ministère des Affaires économiques. »

Il y a huit jours, lors d'une réunion consacrée aux problèmes de l'innovation technologique et de la recherche scientifique dans les universités, j'ai eu le plaisir, monsieur le ministre, d'entendre un de vos collaborateurs nous expliquer que le seul moyen de se sauver et de se développer, pour une entreprise de la Région bruxelloise, c'était l'innovation technologique.

Voilà qui me paraît curieux alors que le ministre concerné avait déclaré que l'on n'aurait peut-être pas besoin des 10 millions pour les prototypes. S'agirait-il simplement d'une carence stratégique à propos de cet article budgétaire?

Ma cinquième remarque est relative au problème du deuxième emprunt, que nous nous permettrons d'appeler — pourquoi pas? — « l'emprunt Demuyter ». C'est ici que j'ai retrouvé les 450 millions du Fonds d'aide et de pauvreté.

Permettez-moi de vous rappeler que l'emprunt dit de consolidation, auquel a fait allusion notre collègue, M. Maes, qui semble d'ailleurs le regretter, était à charge de l'État national. Je ne mets nullement en cause l'effort de votre prédécesseur, monsieur le ministre, mais je tiens à préciser que, contrairement à ce que croient d'aucuns, il ne s'agit nullement d'un cadeau aux communes de Bruxelles. En effet, ces communes paient elles-mêmes le second emprunt dit de consolidation, au travers du Fonds de pauvreté et, qui plus est, sur une base de calcul que je n'ai pas encore très bien comprise. Certes, il se peut que l'on ne comprenne pas vite à Bruxelles, mais selon la terminologie relative à ce second emprunt, il est question, pour faire face aux besoins de trésorerie des communes et des subsides aux CPAS, de faire appel notamment au déficit consolidé des hôpitaux depuis 1963.

Il me semble que c'est mélanger deux notions totalement différentes et je ne vous cache pas que je vois mal le lien entre les deux. Selon moi, la Région bruxelloise a servi de boîte aux lettres, au premier niveau et, tout compte fait, ce sont les communes qui paient cet emprunt de consolidation au deuxième niveau.

Vous avez déjà répondu que c'était le Crédit communal qui entrait alors en jeu, mais vous savez bien que rares sont les municipalistes qui pensent encore qu'il en sera ainsi.

Ou alors éclairez ma lanterne, car il me serait agréable de connaître la philosophie de cette dernière opération visant le sauvetage des finances d'un certain nombre de communes.

M. Désir a interpellé votre honorable prédécesseur quant aux clefs de répartition. Je n'y reviendrai donc pas. Je rappelle cependant que son objectif était d'établir une espèce d'équilibre politique — les tableaux figurent au *Compte rendu analytique* — entre les courbes des différentes tendances. Je ne m'attarderai pas sur le cas d'une commune que je connais bien, mais j'ai l'impression que l'on m'a mal « catégorisé ». Mais cela est un autre problème.

M. Demuyter. — N'approfondissons pas!

M. Degroeve. — Non.

D'après mes calculs — et je suis prêt à vous les livrer — une commune, que je connais bien, est demandeur dans la répartition de

cet emprunt pour environ 20 millions, calculs établis sur base des critères qui ont été définis et que je rejette.

M. Maes a parlé de la clef de répartition, en soulignant fort justement que les membres de ce Parlement finiraient par se lasser d'entendre répéter les mêmes choses. Je ne me permettrai pas de porter le même jugement, mais j'aimerais vous poser une question.

Etant donné cette clef de répartition, pouvez-vous me confirmer, monsieur le ministre, que quel que soit le mode éventuel de répartition — la part de Bruxelles dans le produit national brut; ou encore la proposition de votre honorable prédécesseur d'introduire la notion de densité de la population; soit, enfin, cette situation léonine dans laquelle on place Bruxelles, à savoir la répartition des impôts et des taxes pour les deux autres régions, répartition que l'on n'applique pas à Bruxelles sous prétexte de l'absence de régionalisation — pouvez-vous me confirmer, disais-je, que dans tous ces cas et indépendamment du fait de savoir si la charge incombe à l'un ou à l'autre, 14 p.c. doivent revenir à la région de Bruxelles?

Je souhaiterais, monsieur le ministre, avoir la confirmation de mes chiffres. S'il en est ainsi peut-être pourrions-nous, un jour, suivre M. Maes et trouver cette merveilleuse unanimité par le biais auquel il a fait allusion tout à l'heure.

J'en viens à la politique du logement. Madame le secrétaire d'Etat, je ne vous cache pas que je ne voudrais pas me trouver à votre place dans la mesure où j'ignore ce que vous allez encore pouvoir faire. En outre, je crains fort que les montants budgétaires soient particulièrement sous-estimés.

Je prends deux étapes. La première se situe entre les propositions initiales du budget de 1982 et le budget déposé. Il me paraît qu'il y a une sous-évaluation de 188 millions environ. Fait plus grave, vous vous en êtes tenue à cette sous-évaluation sans prendre en compte l'évolution catastrophique du secteur que vous gérez actuellement.

Je ne vous demande pas d'apprécier mes chiffres, mais de me dire simplement si nous sommes à peu près sur la même longueur d'onde si j'affirme qu'il vous manque aujourd'hui 1 milliard et demi.

J'en viens à mes questions finales.

Vous avez prévu, dans votre budget, une tranche d'autorisation d'engagement de 190 millions pour la SDRB. Il me serait agréable de connaître les investissements prévus.

Par ailleurs, une tranche de 24,2 millions est prévue dans votre budget pour promouvoir le commerce extérieur de la région. Il me serait agréable, monsieur le ministre, de connaître les grandes lignes de votre politique en la matière, car le *Compte rendu analytique* de la Chambre est muet à cet égard et je présume donc que le problème n'y a pas été abordé.

Ma troisième question s'adresse plus particulièrement à Mme Goor. J'ai constaté que plus aucun crédit n'est prévu en 1982 — pour le CIAB. Je ne pense pas que votre proposition, sur laquelle je ne me prononce pas pour l'instant, de créer une intercommunale en matière d'informatique soit déjà sur pied. Par rapport à ce qui n'est plus et à ce qui n'est pas encore, quelle solution de remplacement préconisez-vous?

On a beaucoup parlé à la Chambre des représentants, des Galeries Anspach.

Une chose me chiffonne, à laquelle je n'ai pas de réponse, et il me serait agréable que vous m'en apportiez une.

Les journaux m'ont appris que le chef du cabinet de M. Mauroy, Premier ministre français, avait reçu une importante délégation d'un grand syndicat de notre pays. Pourquoi ne les accompagnez-vous pas, monsieur le ministre? Vous êtes créancier de 150 millions dans les Galeries Anspach et, surtout, responsable de l'emploi dans cette région. Or, vous ne bougez pas et il faut que ce soit une délégation syndicale qui se dérange pour défendre nos intérêts après la faillite Boussac en France.

A défaut de prendre le TEE, quelles sont vos intentions pour essayer de faire rendre gorge dans cette affaire et pour qu'une entreprise de notre région récupère, probablement pas le tout, car je ne me fais aucune illusion, mais une partie de ce qui lui est dû après avoir été spoliée de la sorte.

Ma dernière question, monsieur le ministre, a déjà été évoquée par Mme De Pauw.

A une question orale concernant le cadre linguistique qui lui avait été adressée, votre honorable prédécesseur répondait, ici, le 25 novembre 1982: «Les problèmes que pose la répartition linguistique n'affectent pas la mise en place de l'administration, sauf en ce qui concerne la phase du volontariat.

Dès qu'il sera approuvé par l'exécutif, le projet d'arrêté, nécessaire à la transposition des volontaires, sera adressé aux organisations syndicales et à la Commission permanente de Contrôle linguistique.»

Au premier janvier 1983 et en application de la loi du 8 août 1980, le personnel transposé d'office dans les nouveaux ministères est transféré aux différents exécutifs.

La procédure de transfert des agents volontaires doit donc être entamée rapidement pour que les exécutifs disposent, en totalité, de leurs services.

L'absence de cadres linguistiques du personnel au ministère de la Région bruxelloise ne compromettra-t-elle pas la suite de la restructuration de l'administration?

Il me revient que ce dossier n'aurait pas évolué depuis qu'il me fut répondu, le 25 novembre 1982, que «l'exécutif n'a pas encore approuvé le cadre linguistique à soumettre à la Commission permanente de Contrôle linguistique.»

Dès lors, monsieur le ministre, quelles mesures comptez-vous prendre pour éviter que cette situation n'empêche la régionalisation de l'administration dans les deux autres régions et surtout, pour avoir, enfin votre propre administration? (*Applaudissements sur les bancs socialistes.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer De Seranno.

De heer De Seranno. — Mijnheer de Voorzitter, dames staatssecretarissen, mijnheer de minister, dit rustige debat over de begroting van het Brussels Gewest voor het begrotingsjaar 1982 geeft mij de hoop dat een steeds groter aantal bewoners van het Brussels Gewest zullen beseffen dat Brussel slechts werkelijk de hoofdstad van ons land en van Europa kan zijn indien het in goede verstandhouding met alle bevolkingsgroepen van ons land leeft, zowel met de Nederlandstaligen, de Franstaligen als met de Duitstaligen. Indien dit besef ten volle zal zijn doorgedrongen bij alle bevolkingsgroepen, en niet eerder, zal het gesprek over de structuren voor onze nationale hoofdstad mogelijk worden. Het is vooral hoopvol dat in deze crisisperiode steeds meer mensen in het Brussels Gewest dat gaan beseffen.

Mijnheer de Voorzitter, twaalf jaar geleden hebben wij in het Parlement een wet op de agglomeraties en de federaties aangenomen. Hierdoor werd een nieuwe structuur voor Brussel opgericht. Het ogenblik is aangebroken om hierover enkele woorden te zeggen. De minister en de staatssecretarissen waren twaalf jaar geleden geen lid van het Parlement. In die periode werd er vrij hard gedebatteerd en gewerkt aan deze nieuwe structuur, de agglomeratie Brussel. De agglomeratieraad en het agglomeratiecollege functioneren nu reeds twaalf jaar in dezelfde samenstelling. Ondertussen sneuvelde het Parlement reeds vijfmaal. Voor zover ik weet hebben er nog geen leden van de agglomeratieraad of van het college ontslag genomen. Ik heb wel gehoord dat sommigen hun functie niet meer uitoefenen, maar toch weigeren ontslag te nemen. Het Parlement werd echter in 1971, 1974, 1977, 1978 en 1981 ontbonden. Dit geeft een gemiddelde levensduur van twee-en-een-half jaar per legislatuur. Dit is nog niet zo'n slecht gemiddelde voor ons land. De agglomeratieraad en het college werken nu reeds ononderbroken gedurende twaalf jaar en alles laat voorzien dat dit nog een aantal maanden zal voortduren.

De heer Luyten. — Krakende wagens lopen het langst.

De heer De Seranno. — Mijnheer de minister, ik meen te weten dat u als lid van de nationale regering de voorgedij heeft over de agglomeratieraad en over het agglomeratiecollege van Brussel. In de tabellen bij deze begroting komen een aantal aangelegenheden voor die betrekking hebben op: ruimtelijke ordening, huisvesting, waterbeheer, groenbeleid en milieuzorg. Deze bevoegdheden hebben wij, wat de uitvoering betreft, in 1968 dichter naar de bevolking, de agglomeratieraad, gebracht.

De heer Bascour, ondervoorzitter, treedt als voorzitter op

Als lid van de regering moet u weten of er initiatieven op komst zijn om de agglomeratieraad opnieuw te laten verkiezen.

Mijn eerste vraag is dus: is deze raad nog de weerspiegeling van de huidige wil van de bevolking? En is de agglomeratieraad nog voltallig?

Ten tweede, hoe groot is de begroting die door de agglomeratieraad voor het Brussels Gewest wordt behandeld? Mijnheer de minister, aangezien u de voorgedij hierover hebt, zult u dat wel weten.

Ten derde, hoe ligt de samenwerking met deze Brussels agglomeratieraad? U behandelt gelijke materies als de agglomeratieraad, de provincie heeft een aantal bevoegdheden betrekking hebbende op dezelfde aangelegenheden; ook het gemeentebestuur. Daarom vraag ik mij af hoe de samenwerking verloopt. Na twaalf

jaar is het Parlement benieuwd naar het resultaat van wat wij destijds hebben ingesteld en naar de kostprijs ervan. Ik heb de jongste begroting van Binnenlandse Zaken bekeken, maar heb al de cijfers nog niet verwerkt. Tot hiertoe vind ik daaromtrent nog niet veel terug. Anderzijds werd in 1974 voorlopig een Brussels Gewest opgericht. Ik meen te weten dat er nog een administratie van het Brusselse Gewest bestaat met een griffier en een aantal medewerkers. De kostprijs ervan bedraagt enkele miljoenen. Voor wie werken deze diensten? De administratie van het Brusselse Gewest is negen jaar oud.

Ten vierde, in de commissie voor de Financien werd een stuk rondgedeeld met een lijst van de beslissingen van de Ministerraad waarin uitgaven buiten de begroting voorkomen. Ik zie daarin een beslissing van de regering daterend van 14 januari 1983. Aangezien het om een beslissing buiten de begroting gaat, betreft het vermoedelijk wel de begroting 1982. Voor de ministeriële kabinetten voor het Brusselse Gewest wordt daarin een som van 5,9 miljoen vermeld. Waarvoor moet dit bedrag dienen?

Tenslotte, mijnheer de minister, wil ik graag weten hoeveel leden uw kabinet telt. In uw kabinet zijn er leden wier vergoeding wel op uw begroting verschijnt en andere wier vergoeding niet op uw begroting voorkomt, namelijk die van de gedetacheerden uit de administratie of openbare diensten. Twee jaar geleden heeft uw voorganger de cijfers hiervoor gegeven. Het zou interessant zijn de huidige stand van zaken te kennen. *(Applaus op de banken van de meerderheid.)*

M. le Président. — La parole est à M. Cudell.

M. Cudell. — Monsieur le Président, mesdames les ministres, monsieur le ministre, chers collègues, tout ce qui a déjà été dit me permettra d'être concis.

Je vais donc vous parler pour la énième fois des finances communales à Bruxelles.

Outre ce qui est mentionné dans le rapport il y a qu'une série de communes seront, à la fin de ce mois, en état de cessation de paiement et que d'autres le seront dans les mois à venir. Cela signifie non seulement la fermeture des hôtels communaux, mais également l'arrêt de tout service et de tout règlement financier.

De heer Chabert. — Op het einde van deze maand?

De heer Cudell. — Ja.

De heer Chabert. — Mogen wij weten welke gemeenten?

De heer Cudell. — Deze maand voor één of twee, einde maart drie of vijf en de rest na april-mei.

De heer Luyten. — Dan zullen wij weer moeten bijleggen.

De heer Cudell. — De toestand is dus zeer gevaarlijk.

Il est vrai qu'il existe des projets à court terme. Mais ce dont les communes de Bruxelles sont en train de mourir, c'est non seulement de tout ce qui a été dit, et spécialement la régionalisation du Fonds des communes, mais aussi de la charge que leur imposent les nombreux emprunts de trésorerie qu'elles ont dû contracter non pas pour investir, mais pour payer leur personnel. Actuellement, elles ploient sous ce fardeau.

Il est extrêmement regrettable que la seule solution envisagée à court terme pour remédier à leur situation financière soit de contracter de nouveaux emprunts de trésorerie, c'est-à-dire de solliciter des fonds du Crédit communal pour payer les dépenses courantes, tout en sachant pertinemment que les remboursements seront impossibles puisque, aussi bien, la charge des emprunts est d'ores et déjà trop élevée.

C'est pourquoi, je demande instamment au ministre d'essayer de hâter la réflexion pour trouver d'autres formules.

Les sommes d'argent qui ont été mises à notre disposition soit par des emprunts de trésorerie, soit par des emprunts de consolidation, dont nous avons bénéficié dans les conditions décrites par M. Degroove, l'ont été uniquement pour payer le personnel et les interventions d'urgence des CPAS.

Depuis des mois, nous ne payons plus la sécurité sociale du personnel temporaire et depuis des mois — même, pour certaines communes, depuis des années — nous ne payons plus l'impôt sur les personnes physiques que nous retenons à notre personnel et qui devrait être versé au ministère des Finances.

Nous sommes donc véritablement dans une situation apocalyptique!

M. Chabert. — Et vous n'appliquez pas la loi!

M. Cudell. — C'est vrai. Un ministre nous a fait observer que si l'on agissait ainsi dans le secteur privé, on irait en prison.

M. Paque. — Il faut voir dans quel secteur privé!

M. Cudell. — Vous me mettez à l'aise: cela dépend du secteur privé. Disons que nous sommes dans le bon ... ou plutôt dans le très mauvais!

Dans la situation où nous sommes, si d'aventure le Crédit communal nous prêtait de l'argent selon la formule prévue, automatiquement l'Etat saisiserait cet argent pour se payer. Tout à fait entre nous, ceci est déjà arrivé à certaines communes concernant des emprunts contractés précédemment.

Je demande donc au ministre de faire œuvre d'imagination et surtout de ne pas écarter d'un geste de la main — j'ai eu l'occasion de lui en parler et je veux le répéter ici — la proposition faite par la conférence des bourgmestres. Celle-ci a conseillé à l'exécutif régional bruxellois qui est toujours dans le gouvernement central de profiter de cette situation pour mener, au sein du gouvernement central, une négociation relative aux sommes dépensées par l'Etat belge à Bruxelles, notamment en travaux d'investissements.

Bien entendu, la conférence des bourgmestres s'est demandé s'il n'y aurait pas lieu, avant d'engager de nouveaux grands travaux à Bruxelles, de payer ceux qui ont été réalisés par les communes durant ces dernières années et qu'elles sont dans l'impossibilité de payer.

En effet, il est réellement absurde de voir actuellement les fonctionnaires du ministère des Travaux publics — et j'interpelle le ministre des Travaux publics à cet égard — se faire les commis voyageurs en crédits des Travaux publics et proposer aux communes de réaliser certains travaux sur leur territoire. Cela, je le répète, au moment où nous ne pouvons payer les travaux urgents que nous avons dû faire effectuer.

Je connais la situation d'une commune, que je ne citerai pas mais que vous avez déjà identifiée, où nous avons été obligés de faire réparer deux égouts dont l'effondrement présentait un réel danger. Il nous est évidemment impossible de payer ces travaux et nous n'avons pu permettre aux entrepreneurs d'escompter, avec notre garantie, les sommes investies par eux dans ces travaux. Si bien que ces PME sont menacées de faillite.

Eh bien, en un moment pareil, le ministère des Travaux publics est prêt à engager de nouveaux travaux d'infrastructure dont certains peuvent sans doute être utiles dans le cadre d'une programmation à moyen terme; mais il est absurde, encore une fois, d'étudier et de mettre en adjudication des travaux de construction de tunnels routiers alors que d'autres travaux d'extrême urgence, déjà effectués, ne sont pas encore payés.

Bien entendu, la Confédération du bâtiment a protesté, à la suite de la proposition de la conférence des bourgmestres, et a menacé de faire arrêter le travail.

Certes, cela constituerait un frein et arrêterait les travaux nouveaux. Mais, n'est-ce pas aussi arrêter le travail que de ne pas payer ceux qui le réalisent?

Par conséquent, j'estime vraiment qu'on a tort de ne pas examiner la proposition de la conférence des bourgmestres. La négociation pourrait se dérouler au sein du gouvernement central. A quelque chose malheur est bon. Pour une fois que la présence de l'exécutif bruxellois au sein du gouvernement central pourrait permettre une négociation, n'en laissons pas échapper l'occasion.

C'est bien ce que nous voulions vous demander, monsieur le ministre, car la catastrophe vers laquelle nous nous dirigeons doit absolument être évitée.

J'aborderai maintenant, en quelques mots, le problème de l'eau.

De heer Chabert. — Mijnheer Cudell, mag ik u even onderbreken?

De heer Cudell. — Ja zeker, en u mag dat ook in het Frans doen. *(Gelach op verschillende banken.)*

De heer Chabert. — Ik weet dat u zeer goed tweetalig is zodat u mij wel in het Nederlands zal begrijpen.

De heer Cudell. — Inderdaad.

De heer Chabert. — U heeft daarstraks een belangrijke vaststelling gedaan, namelijk dat de positie van de Brusselse executieve in de schoot van de centrale regering...

De heer Cudell. — Eénmaal is geenmaal. Une fois n'est pas coutume, comme on le dit en français.

De heer Luyten. — Alle begin is moeilijk, zegt men in het Nederlands. (*Gelach op verschillende banken.*)

De heer Chabert. — ...bepaalde voordelen biedt.

De heer Cudell. — Dat is inderdaad af en toe het geval.

De heer Chabert. — Ik wou enkel acteren dat u dit vandaag hebt gezegd.

De heer Cudell. — U moet dan ook acteren dat ik heb gezegd « af en toe » en « éénmaal is geen maal ».

De heer Chabert. — Ik heb u wel degelijk goed begrepen.

M. Cudell. — Je sais bien que c'est là une parole qui me sera souvent opposée.

J'ai dit: éénmaal is geen maal en af en toe. (*Rires sur de nombreux bancs.*)

Ik ben tweetalig in de twee talen!

Cela dit, j'en arrive à la problématique de l'eau. Je parlerai à la fois des eaux propres et des eaux usées ou dites polluées, ainsi que de leur épuration.

Il est regrettable que le problème des eaux propres et polluées de la région ait été scindé.

Je sais bien que l'eau propre, ce n'est pas l'eau sale (*sourires*), mais je ne veux pas non plus pêcher en eau trouble!

Parlons tout d'abord des eaux propres. La régionalisation de l'eau fait que l'Intercommunale bruxelloise des eaux est confrontée à des problèmes difficiles. Aussi, demandons-nous une discussion avec l'exécutif de la région de Bruxelles afin de pouvoir fixer sa position à l'égard de la problématique de l'eau propre.

Je souhaiterais voir aborder ce problème avec toute l'objectivité nécessaire.

Certes, on répète à satiété que l'Intercommunale des eaux à Bruxelles vend l'eau à un prix élevé. Je dirai donc, à la fois au ministre qui a l'eau dans ses attributions et au ministre-président de l'exécutif de la Région bruxelloise, qu'il faut absolument mettre fin à cette légende. On a dit récemment que l'eau à Bruxelles coûtait le double de celle du reste du pays. Ce n'est pas vrai. Les systèmes de distribution d'eau doivent être comparés selon des critères semblables et la situation est différente dans la région d'Anvers, de Bruxelles, ou dans toute autre région, au sens non constitutionnel, bien sûr.

Nous voulons bien discuter du problème de la distribution d'eau. Je rappelle cependant à l'exécutif que l'Intercommunale bruxelloise des eaux est une intercommunale pure, c'est-à-dire dont les membres sont uniquement des communes et que, depuis sa fondation en 1894 jusqu'en 1970, elle a vécu sans un subside de l'Etat. Elle n'a été subventionnée pour la première fois que pour la construction des installations de Tailfer et ne l'a d'ailleurs pas été à 100 p.c., alors que toutes les entreprises d'eau et de travaux hydrographiques sont subventionnées par l'Etat depuis toujours.

J'ajoute par ailleurs que cette intercommunale est bénéficiaire, ce qui n'est pas tellement courant, bien qu'il s'agisse d'eau courante! Durant près d'un siècle d'existence, elle a toujours réalisé des bénéfices et n'a jamais dû quémander quoi que ce soit à personne. Une discussion s'avère nécessaire avant de remettre en question une telle institution, qui vaudrait la peine d'être sauvegardée.

Je rappelle également que cette intercommunale n'est pas uniquement distributrice, mais aussi productrice d'eau. Elle est reconnue comme institution performante à l'Organisation mondiale de la Santé. C'est ainsi que le bureau d'études, les ingénieurs et les chimistes de l'Intercommunale bruxelloise des eaux travaillent à l'étranger, par exemple aux Comores, au Maroc et au Proche-Orient. Cette « initiative économique publique » rapporte à la Région bruxelloise. J'estime, par conséquent, qu'il ne faut la dénigrer systématiquement. Nous demandons qu'un débat ait lieu avec l'exécutif avant de se lancer dans des improvisations qui peuvent se révéler malheureuses.

Pour ce qui est des eaux usées, nous en sommes pratiquement à la situation d'il y a trois ans. Le plan directeur pour l'épuration des eaux de surface à Bruxelles a, en effet, été adopté au printemps 1980. Ce plan directeur, approuvé par l'exécutif de la Région bruxelloise de l'époque, a aussi été approuvé par l'exécutif flamand. Mais, en réalité, il n'a pas encore été exécuté. J'ai lu dans le rapport que son

exécution avait commencée. Mais on ne sait toujours pas qui est le maître de l'ouvrage.

Mme Neyts-Uyttebroeck, secrétaire d'Etat à la Région bruxelloise, adjoint au ministre de la Région bruxelloise. — Si!

M. Cudell. — Si vous souhaitez que le maître de l'ouvrage ne soit pas la Région bruxelloise, cela doit être dit très clairement. Les Bruxellois ont beaucoup de défauts mais, depuis plus d'un siècle, ils s'occupent eux-mêmes du problème des eaux dans la capitale, qu'il s'agisse des eaux propres ou des eaux usées. Il l'ont fait très bien jusqu'à présent. Vous me donnerez, madame le secrétaire d'Etat, votre avis à ce propos. Vous souriez, me semble-t-il! Nous maintenons que nous n'avons pas mal fait les choses, mais si telle n'est pas votre opinion, dites-le et nous vous répondrons.

A l'heure où l'on régionalise les crédits entre le Nord, le Sud et le centre du pays, nous estimons que les crédits prévus pour la Région bruxelloise doivent être utilisés par les Bruxellois seulement et à leur initiative. Ils ont d'ailleurs été très étonnés et profondément déçus de constater que l'on provoquait l'interférence de la province du Brabant à ce niveau.

Je répète que nous ne sommes opposés ni à la province, ni aux Nivellois, ni aux...

M. De Seranno. — Vilvordois!

M. Cudell. — ... Vilvordois, ni aux Louvanistes. Nous constatons simplement que lorsque des problèmes se posent concernant l'eau, tant à Nivelles qu'à Louvain, nous, Bruxellois, ne sommes pas consultés. Nous demandons dès lors, en tant que tels, que nous soyons à ce propos les seuls interlocuteurs.

De heer Luyten. — Wij kunnen u misschien bij Limburg aanhechten en losmaken van Brabant.

De heer Cudell. — Dat hangt van u af. (*Gelach.*)

Quel est l'état de la question relative aux eaux propres au sein de l'exécutif et que pense celui-ci de la problématique de la nécessaire dépollution des eaux usées à Bruxelles?

J'en viens à l'aménagement du territoire. Le plan de secteur existe et a prévu l'aménagement d'une ville d'un type bien déterminé. Le ministre ayant l'aménagement du territoire dans ses attributions a reconnu, en commission, que le plan de secteur, à l'élaboration duquel plusieurs de ses prédécesseurs avaient participé, constituait un bon outil. Il estime cependant qu'il faudrait, je ne dirais pas le peaufiner mais aller au-delà, c'est-à-dire caractériser et préciser le point de vue des Bruxellois dans certains domaines, notamment celui des transports.

Longtemps, nous nous sommes dit, chers ministres — M. Chabert étant présent, il n'est pas inutile de le souligner —, que les transports urbains resteraient nationaux; comme ils coûtent fort cher, c'était fort bien ainsi mais, par le biais du plan de secteur, nous pensions pouvoir, à tout le moins, nous opposer à certaines décisions qui ne nous conviendraient pas. Une sorte d'équilibre serait ainsi respecté.

Finalement, à Bruxelles — et il en va de même dans les régions — le plan de secteur et le permis de bâtir devaient déterminer les orientations nouvelles; c'est du moins ce que l'on croyait. A l'heure actuelle, il n'est malheureusement plus question d'infrastructures ou d'ouvrages nouveaux à créer et, dès lors, de permis de bâtir à octroyer. Il s'agit du démantèlement du réseau pour lequel aucun permis de bâtir n'est requis; aucune autorisation ne doit être sollicitée et aucune négociation n'est possible au niveau de la Région.

Depuis plus d'un an et la conférence des bourgmestres, et les communes, et la Chambre, et le Sénat réclament un débat sur l'orientation à donner aux transports en commun dans la Région bruxelloise. Ce débat n'a toujours pas eu lieu.

Les transports publics étant restés nationaux, aucun problème de permis de bâtir ne se posant quand au lieu de créer des lignes on en supprime, lorsqu'on empêche de procéder à certains travaux, je comprends que la situation de l'exécutif bruxellois soit malaisée.

Mais il s'est passé un événement qui aurait dû être mis à profit — sans doute n'est-il pas trop tard pour le faire — à savoir qu'à un certain moment, le ministre des Communications, dans sa « sagesse » — vous voudrez bien dire à votre collègue que nous avons parlé de lui en bien — ...

M. Delmotte. — Je suppose que vous ne parlez pas au nom du groupe?

M. Cudell. — Je place le mot «sagesse» entre guillemets, car je suis aussi discipliné. (*Sourires sur divers bancs.*)

Le ministre des Communications a donc dit: «Voilà l'enveloppe. Le conseil d'administration décidera.» Et, bien entendu, il s'est lavé les mains.

Ce que l'on n'a pas dit, c'est que, le conseil d'administration étant composé aux trois quarts, pour ne pas dire aux quatre cinquièmes, de représentants de l'Etat, le débat sur ce sujet n'aura rien à voir avec un même débat au sein de la Région. Je répète que le débat que la conférence des bourgmestres vous a demandé n'a pas encore eu lieu.

Nous sommes persuadés qu'il sera procédé au démantèlement du réseau, et nous le redoutons. Nous ne voudrions pas que l'on puisse reprocher à l'exécutif bruxellois de n'avoir pas réagi en temps utile. C'est pourquoi nous vous demandons de débattre de la question au sein de la conférence des bourgmestres, instance représentative de la population.

Quand il était ministre des Communications, M. Chabert avait décidé de faire procéder à une étude du trafic. Une première étude sur l'origine et la destination de la clientèle à Bruxelles avait été faite en 1965. L'enquête Sobemap, à laquelle M. Chabert a fait procéder près de quinze ans plus tard, est restée secrète. Nous ne la connaissons que grâce aux vents favorables qui nous en ont apporté quelques éléments.

Il y eut des controverses au sein de la commission des Communications à propos de l'orientation à donner à cette étude. Finalement, M. Chabert a tranché en décidant qu'il s'agirait d'une étude scientifique. Elle a d'ailleurs donné raison à un certain nombre de personnes que je connais bien, mais on n'en parle plus.

Voilà un ministre qui demande de procéder à une étude; les conclusions de cette dernière retournent à son cabinet et le ministre estime qu'il peut en faire ce qu'il veut, voire les garder au fond d'un tiroir! Je trouve cela inacceptable.

L'étude étant faite, nous demandons de pouvoir en discuter; nous demandons que l'exécutif régional bruxellois puisse, lui aussi, en discuter à la fois avec le ministre des Communications et avec les autorités représentatives de la population bruxelloise, à savoir — je précise pour éviter tout malentendu — la conférence des bourgmestres.

M. Leemans reprend la présidence de l'assemblée

Je vous prie de m'excuser d'avoir été un peu long, mais j'espère surtout avoir été très clair. (*Applaudissements sur les bancs socialistes.*)

M. le Président. — La parole est à M. Hatry, ministre.

M. Hatry, ministre de la Région bruxelloise. — Monsieur le Président, chers collègues, de même que mes collègues secrétaires d'Etat, j'ai été particulièrement économe du temps du Sénat, connaissant l'ordre du jour particulièrement chargé de cette assemblée. Aussi avons-nous renoncé à prendre la parole pour prononcer un discours introductif, d'autant plus que ce n'est pas moi qui ai déposé ce budget et, encore moins, qui l'ai dépensé!

En outre, je crois avoir répondu, de façon détaillée et précise, à toute une série de questions lors des deux interpellations développées la semaine dernière, celle de M. Cudell et celle de M. Gillet, relatives précisément à des points qui intéressent le budget de la Région bruxelloise.

Enfin, je confirme ce que j'ai dit dans une intervention précédente et à la Chambre: le budget 1983 de la région sera discuté à partir du mois d'avril, dans cette enceinte en premier lieu, ce qui me permettra sans doute de répondre de manière plus précise qu'aujourd'hui aux questions des intervenants, étant donné que j'aurai alors la maîtrise d'un budget dont j'assumerai le dépôt et l'exécution. Dès lors, je pourrai mieux vous parler en connaissance de cause.

Avant de répondre aux questions des divers intervenants, j'aimerais prendre une position de caractère général quant à la situation du ministre de la Région bruxelloise et d'établir une analogie avec la mission que je remplissais voici quelques mois, à savoir celle de négociateur entre des organisations syndicales et des entreprises.

Quel est le rôle d'un tel négociateur dans le secteur privé? Il est, d'abord, de défendre une certaine position à l'égard des syndicats et, ensuite, de défendre la position à laquelle on a abouti, devant les mandants. Il convient donc de soutenir en quelque sorte un combat sur deux fronts, ce qui n'est pas toujours facile, tant au niveau des entreprises qu'à celui des syndicats.

Dans une certaine mesure, le ministre de la Région bruxelloise se trouve dans une situation analogue; il est à la fois le défenseur des

intérêts de la région, dont il est le président de l'exécutif, et en même temps le porte-parole du gouvernement à l'égard de l'ensemble des administrés de la région. Ce n'est pas toujours une position confortable. Il s'efforce d'exécuter cette mission à la satisfaction commune du gouvernement et des administrés, ce qui n'est pas toujours enviable, aisé ou agréable, mais cela correspond à une mission que j'exerçais autrefois, lorsqu'il s'agissait de défendre les différents points de vue qui devaient finalement se concrétiser dans un accord.

Défenseur des communes, représentant du point de vue du gouvernement à l'égard de ces communes, je considère que la tâche qui m'incombe est celle d'un négociateur et d'un conciliateur.

Mme De Pauw a, dans son intervention, mis l'accent sur le mot «attente». Ce fut son leitmotiv.

C'est vrai que, dans ce pays, il faut souvent attendre. Je déplore, par exemple, que la Région bruxelloise doive encore attendre son statut, mais j'espère pouvoir contribuer, sous ce gouvernement, à résoudre définitivement ce problème.

Mme De Pauw m'a aussi interrogé à propos de l'agglomération.

L'audit de l'agglomération, qui est un des points importants, parce que l'agglomération intervient de façon significative dans le déficit des administrés de la Région bruxelloise, est en panne. Pourquoi? Parce que le bureau qui a été chargé de l'audit et les autorités de l'agglomération ne parviennent pas à trouver un terrain d'entente. Au cours d'une conversation, des représentants de l'agglomération m'ont soutenu — je regrette que son président ne soit pas là car je n'aime pas, en son absence, faire état de propos qui ont été tenus — attendre la venue des membres du bureau d'audit. De son côté, le bureau prétend qu'on ne lui laisse pas voir les comptes de ce qui constitue un élément essentiel de la comptabilité, à savoir ceux de la régie foncière.

Nous allons insister pour que l'audit porte sur l'intégralité des activités de l'agglomération et non sur une partie.

Un autre point a été évoqué par Mme De Pauw. Il est évident que les études sont une notion essentielle. Je ne trouve pas qu'il soit bon, dans tous les domaines, d'agir d'abord et de réfléchir ensuite. On peut parfois le faire, mais certainement pas dans tous les cas. Les études sont une de ces choses essentielles qui doivent précéder l'action, mais il ne faut pas non plus en faire pour le plaisir. Nous serons critiques surtout à l'égard d'études qui portent sur des matières ayant déjà fait l'objet d'un examen au cours de périodes antérieures. Une mise à jour peut parfois s'imposer, mais il n'est pas toujours nécessaire de tout reprendre à zéro. Nous nous efforcerons, à l'avenir — car 1982, tout le monde en est bien conscient, c'est le passé — de limiter les dépenses au strict nécessaire.

Nous allons prendre des initiatives en ce qui concerne la Société d'investissement régional de Bruxelles. Il en sera de même pour le cadre linguistique dont d'autres intervenants ont parlé et pour l'ensemble de cette problématique qui conditionne non seulement l'avenir de la Région bruxelloise, mais également celui des deux autres régions, puisque le transfert de leurs fonctionnaires est fonction des décisions qui interviendront dans la Région de Bruxelles.

Il ne s'agit pas d'une question de mois, mais de semaines. J'espère pouvoir, à l'occasion de la discussion du budget de 1983, apporter plus de précisions.

L'administration régionale de Bruxelles est hébergée dans les bâtiments de la Lloyds Bank qui ont été quelque peu laissés à l'abandon depuis pas mal d'années. Le groupe de la Région bruxelloise pourra également occuper les bâtiments de la Cour des comptes. Nous espérons que, dans quelques mois, l'ensemble de l'administration sera centralisé à cet endroit, de façon à lui donner le maximum d'efficacité et d'éviter la dispersion sur huit ou neuf sites que nous connaissons aujourd'hui et qui est tout à fait préjudiciable. Dans une première étape, nous essayons — je crois que ceci répondra à la préoccupation de Mme De Pauw — de regrouper l'ensemble de l'administration dans deux bâtiments à proximité de la place Royale, en attendant que le regroupement s'effectue dans un seul, ce qui évitera des courses inutiles aux administrés et permettra une organisation plus convenable.

Un autre problème se pose. Les transferts d'agents de l'Etat, qui se font de façon obligatoire, défavorisent, dans une certaine mesure, la Région bruxelloise. En effet, une large proportion des dossiers qui venaient au ministère de l'Intérieur concernaient les communes de Bruxelles. Or, le transfert se fait au strict prorata, à peu près 10 p.c. par rapport à l'ensemble, alors que les dossiers qui traitent de Bruxelles représentent bien le triple de ce pourcentage. En effet, de nombreux dossiers qui intéressent des communes de plus petite taille que celles de Bruxelles et dispersées dans l'ensemble du pays, n'arrivaient même pas au ministère de l'Intérieur et étaient réglés au

niveau des gouvernements provinciaux. Donc, il existe une difficulté d'organisation à laquelle nous sommes attentifs et que nous essaierons en tout cas de résoudre dans les mois qui viennent.

Au sujet de l'aspect institutionnel, notre objectif est évidemment de faire progresser, dans une certaine mesure, sans que ce soit nécessairement le centre d'études qui doive s'en occuper, la problématique institutionnelle de Bruxelles. Mais à ce point de mon discours, je renverrai la balle aux parlementaires car, à mon avis, seul un dialogue entre les parlementaires des deux régimes linguistiques et des deux Chambres peut faire progresser cette question. Je lance donc un appel aux parlementaires, tant francophones que néerlandophones, soucieux de l'avenir institutionnel de Bruxelles, pour que ce dialogue soit entamé le plus rapidement possible.

La disposition prévue dans la déclaration gouvernementale concernant Bruxelles n'est aucunement court-circuitée; elle subsiste. Je m'efforcerai, si l'initiative que nous attendons maintenant depuis le mois de décembre 1981 voit le jour, de la faire progresser. Il n'est pas question de frigo ni de voie de garage. Si l'initiative que nous attendons de la base parlementaire se dégage, nous l'aiderons à se développer. Mais il faut évidemment un minimum de bonne volonté de la part des parlementaires des deux régimes linguistiques.

Nous avons également entendu une intervention sur les technologies de pointe et sur les aspects économiques du développement. Ceci rejoint quelque peu les questions qui ont été posées par d'autres intervenants. J'y reviendrai dans un moment, notamment en répondant aux questions de M. Degroeve.

Dans ses interventions, M. Lepaffe n'a pas été extrêmement aimable en me traitant de non-ministre et en qualifiant le budget que je défends aujourd'hui et qui est, en fait, celui de mon prédécesseur, de non-budget. Je voudrais qu'il me dise s'il peut aussi parler de non-subsides à sa commune, de non-avances à sa commune, de non-déficits de sa commune. J'accepterais volontiers, s'il pouvait me parler sur ce ton-là de ce qui se passe dans sa commune, d'être traité de non-ministre et que nous discutons d'un non-budget. Je ne parle pas non plus de «non-majorité» parce que c'est une autre paire de manches et je ne crois pas que ce soit ici l'endroit opportun pour en débattre.

M. Lepaffe. — Monsieur le ministre, l'expression de «non-ministre» visait simplement la période.

M. Hatry, ministre de la Région bruxelloise. — D'accord, mais je me suis expliqué sur ce point. Je vous présente aujourd'hui un budget que je n'ai ni déposé ni dépensé, mais que je défends car je suis totalement solidaire du gouvernement dans lequel je suis entré comme on monte dans un train en marche, sans accident heureusement. Mais acceptez donc que je défende avec *fair-play* celui qui a déposé ce budget et qui, je crois, a été un interlocuteur valable pour vous au cours des quatorze mois où il a exercé ses fonctions. Vous devez reconnaître qu'il a été constamment ouvert à vos problèmes et que notamment la façon dont il a réglé en faveur des communes de la Région bruxelloise, le déficit de 1982, mérite un coup de chapeau!

Je ne sais si vous me rendrez un tel coup de chapeau le jour où je m'en irai. Je me permets d'en douter.

M. Désir. — Ah, vous en doutez!

M. Hatry, ministre de la Région bruxelloise. — Pour l'instant, je défends le budget de 1982. Pour 1983, ce sera peut-être différent.

De heer De Seranno. — Mijnheer de minister, wanneer zullen wij over die begroting beschikken?

De heer Hatry, minister van het Brussels Gewest. — Einde april, begin mei.

De heer De Seranno. — Is het april of mei? En zal die begroting bij de Senaat worden ingediend?

De heer Hatry, minister van het Brussels Gewest. — Ja, mijnheer De Seranno. Die begroting komt eerst in de Senaat aangezien de begroting 1982 bij de Kamer werd ingediend.

De heer De Seranno. — Mijnheer de minister, mag ik vragen wat de oorzaak is van die vertraging?

De heer Hatry, minister van het Brussels Gewest. — Er moeten nog besprekingen worden gevoerd in de executieve en ik verwacht dat deze tegen begin maart zullen zijn afgerond.

De heer De Seranno. — Het kan toch niet moeilijk zijn tot een vergelijk te komen, met drie.

De heer Hatry, minister van het Brussels Gewest. — Wij zijn met zijn vijven, mijnheer De Seranno.

Je crois avoir ainsi répondu au sujet des problèmes institutionnels dont M. Lepaffe nous a entretenus.

Il a également souligné que son parti est un parti important dans la Région bruxelloise. J'en conviens volontiers. Ce parti doit donc prendre ses responsabilités et notamment admettre le dialogue avec les Flamands de Bruxelles et de l'ensemble de la communauté belge, s'il désire faire progresser l'instauration de cette commission mixte. On ne peut me reprocher un manque d'initiative si rien ne bouge au niveau des sénateurs. Je fais appel à vous, monsieur Lepaffe, pour que, de votre côté, vous manifestiez un esprit de bonne volonté et de rencontre en cette matière. Puisque les francophones se sont mis d'accord sur un programme et sur une structure de délégation, de grâce, ne retardez pas davantage le contact avec les Flamands. On pourrait ainsi trouver une possibilité de constituer au niveau du Sénat — le tour de la Chambre viendra plus tard — une commission mixte qui pourrait rencontrer ses collègues de la Chambre.

En ce qui concerne les fermetures d'entreprises, je n'ai pas sous les yeux les chiffres précis, mais je puis vous assurer que, par rapport à l'ensemble du pays, la proportion de chômeurs ne s'est pas dégradée ces derniers mois à Bruxelles. Les chiffres de 1981 et de 1982 gravitent autour de 10,5 p.c. Il n'y a pas de dégradation et l'écart est inférieur à l'écart d'erreurs qu'on peut rencontrer dans ce genre de calculs. Il n'y a pas de dégradation relative de la situation bruxelloise. Je dirai même, pour rappeler un élément d'information fourni au cours du débat qui a suivi l'interpellation de M. Cudell, que nous avons pu constater qu'au cours des neuf premiers mois de 1982, la Région bruxelloise, quant à la croissance de son activité, s'est mieux portée que les deux autres régions puisqu'elle a progressé d'environ 4 p.c., alors que l'on constatait un déclin relatif de 3 p.c. de la Région wallonne et un léger progrès de 1,8 p.c. dans la partie flamande du pays. On peut certainement dire que la Région bruxelloise ne s'est pas plus mal portée au cours des derniers mois que les deux autres Régions.

J'ajouterai évidemment que l'affaire des Galeries Anspach est intervenue postérieurement à tout cela. Il faut bien reconnaître que la Région bruxelloise est de taille modeste et la disparition d'une telle entreprise doit y exercer un impact qui ne se retrouverait pas, par exemple, au niveau d'un Etat américain de 20 millions d'habitants, chiffre assez courant aux Etats-Unis. Nous aurons certainement l'occasion d'en reparler au Sénat.

De positieve toon in het betoog van de heer Maes verheugt mij. Hij wenst betere betrekkingen tussen onze Nederlandstalige en Franstalige medeburgers. Op dit punt gaat hij akkoord met de heer De Seranno die in dezelfde zin heeft gesproken. Ik zou het toejuichen mocht dergelijke zienswijze zich verder bij de leden van de Senaat verspreiden.

M. Degroeve a posé une série de questions techniques mettant l'accent sur certains points budgétaires.

Le premier concerne l'enveloppe régionale. Sur ce point, la Région bruxelloise a obtenu, en 1982, une augmentation de 5,93 p.c. de sa dotation — la croissance est la même que pour les deux autres régions — tandis que le budget de l'Etat, lui, a connu une croissance d'environ 5,77 p.c. On peut donc dire que la Région bruxelloise n'a pas été défavorisée en ce domaine.

Une question identique, liée d'ailleurs à l'absence de ristourne d'impôt, a été posée à la Chambre et a trouvé son reflet en page 33 du rapport de M. Wauthy, relatant les travaux de la commission des Finances de la Chambre.

La deuxième question porte sur le caractère légal ou irrégulier des transferts dans les articles 5 et 10.

D'après les informations qui m'ont été communiquées, il s'agit, en fait, de transferts de crédits qui, dans le passé, faisaient partie de l'enveloppe régionale. Il est donc normal et légal que l'exécutif en dispose actuellement. Certes, on aurait pu aussi, à l'époque, ne rien prévoir sur ces articles relatifs à des compétences relevant actuellement des communautés. Mais M. Degroeve est trop attaché à la région pour critiquer ce transfert au bénéfice du budget régional et qui, dans l'ensemble, porte, il faut bien le dire, sur des montants relativement modestes.

La troisième question concerne le montant de 150 millions du Fonds des communes, qui nous paraît suffisant pour payer les charges des emprunts de consolidation, en fonction des montants octroyés en 1975.

La question a été récemment examinée au sein du cabinet de la Région bruxelloise. Je puis, en tout cas, confirmer qu'aucune atteinte n'a été portée à l'intérêt des bénéficiaires par la réduction de ce poste et la réaffectation du montant.

En ce qui concerne la quatrième question qui m'a été posée et qui se rapporte à l'expansion économique, on peut dire que le Fonds des prototypes a bénéficié d'une meilleure information de la part des entreprises de la région de Bruxelles, ce qui a permis un meilleur usage de ses services au cours de l'exercice 1982.

A l'heure actuelle, 20 p.c. du Fonds des prototypes ont été attribués, en 1982, à des entreprises de la Région bruxelloise, ce qui montre bien le pouvoir inventif de ces entreprises et le progrès technologique qu'elles peuvent assurer par rapport à d'autres régions du pays. Nous pouvons nous en féliciter.

La question suivante portait sur le problème de la Société de développement régional de Bruxelles.

Les 190 millions qui figurent au titre de biens d'investissements ont été affectés à des acquisitions de terrains et d'immeubles. Il s'agit là d'un ensemble d'initiatives, en partie à l'étude quant à l'affectation. Aucune décision définitive n'a encore été prise. Si le montant est relativement important, il s'agit d'un des rares crédits d'investissements du budget.

Je précise également que l'initiative de la SDRB a été prise avec l'accord unanime des délégués de tous les groupes politiques qui y sont représentés. Cette question ne doit donc pas, en principe, susciter de confrontation entre majorité et opposition.

Enfin, en ce qui concerne le problème des critères, évoqué par M. Degroeve, je suis de moins en moins convaincu par la qualité de ceux qui ont été utilisés pour la révision de la répartition du Fonds des communes de 1975-1976.

En réalité, l'insertion éventuelle, avec une certaine pondération, d'un quatrième critère, celui de la densité, est une idée de mon prédécesseur, que j'ai reprise à mon compte. En ce qui concerne le critère de la population, nous devons être très attentifs à un problème qui se pose dans la Région bruxelloise. Aucune autre région du pays ne compte autant d'habitants légalement non inscrits au registre des étrangers. Il y a, d'une part, les diplomates et tout le personnel qui gravite autour d'eux et, d'autre part, les fonctionnaires de la Communauté européenne, dont la grosse majorité est parfaitement dispensée de s'inscrire audit registre. Cette population apporte certainement une contribution intéressante, à la fois intellectuelle et matérielle, à l'agglomération bruxelloise, mais engendre aussi des frais et représente, par conséquent, un élément de dépenses alors qu'elle ne participe pas financièrement à l'administration de la région. Il est évident aussi que les additionnels communaux sont inexistantes en ce qui concerne les revenus de ces mêmes citoyens de pays étrangers, à statut particulier. La Région bruxelloise peut dès lors se poser aussi des questions concernant le critère du revenu des personnes physiques. Vous pouvez être assuré que je me les pose aussi.

Le problème des critères ne me paraît donc pas définitivement réglé; nous aurons peut-être l'occasion d'en reparler dans un certain temps.

Mme Goor répondra aux questions relatives au commerce extérieur.

En ce qui concerne les Galeries Anspach, je ne crois pas qu'il eût été utile que je me rende en France pour recevoir de l'eau bénite de cour. A la lecture de la réponse de l'interlocuteur de la délégation syndicale, j'ai compris — je l'ai d'ailleurs signalé à M. Cudell — que le gouvernement français ne s'opposait pas au transfert des recettes éventuelles qui résulteraient de la validation des créances des Galeries Anspach à l'égard du groupe Agache-Willot. En Belgique, une telle démarche ne serait même pas nécessaire, car il n'existe pas de contrôle des changes. Si un groupe tel que le groupe Agache-Willot existait en Belgique et avait dévalisé un magasin français, la démarche d'un syndicat français auprès d'un ministre belge n'aurait même aucun sens. On nous promet uniquement le transfert de l'argent, si un jour on en revoit la couleur.

Etant donné qu'il s'agit d'une créance entre opérateurs privés, je ne pense pas que les gouvernements respectifs doivent s'en mêler. Il s'agit d'une affaire extrêmement complexe sur le plan judiciaire, les tribunaux auront le mot principal à dire en la matière.

M. Degroeve. — Je comprends votre raisonnement, monsieur le ministre, et je peux l'accepter. Vous oubliez cependant qu'il ne s'agit pas d'un litige concernant uniquement le secteur privé. La Région bruxelloise est créancière des Galeries Anspach. C'est en cela que mon intervention se justifiait. N'y a-t-il pas intérêt à ce que la Région

bruxelloise, puissance publique, traite avec la puissance publique française?

M. Hatry, ministre de la Région bruxelloise. — La Région bruxelloise, les deux autres régions et l'Etat central sont créanciers de tellement d'affaires qui ont mal tournées au cours des dernières années que nous ne cesserions de nous porter opérateurs partout à l'étranger si nous considérions comme affaire d'Etat toute affaire qui va mal et qui est liée à des opérations à l'étranger.

Soyez assurés que le soutien de la région est totalement acquis aux liquidateurs. Je les vois périodiquement et m'assure que les contacts qu'ils estiment nécessaires sont pris. Dans la mesure du possible, je les stimule. De temps à autre, je leur fais l'une ou l'autre suggestion, car le domaine de la grande distribution me paraît intéressant. Je n'hésite pas à leur communiquer certaines informations dont ils peuvent tirer profit.

Je les ai rencontrés la semaine dernière et ce matin encore. Nous avons d'excellents contacts et toutes les propositions avancées font l'objet d'un examen approfondi au niveau et de la qualité professionnelle des opérateurs, de l'apport financier et du sérieux de la contribution que ces derniers peuvent apporter à la renaissance des Galeries Anspach.

Soyez convaincus que le souci prioritaire qui m'anime est de faire en sorte que toutes les chances de relancer ce grand magasin, qui fut l'un des fleurons du centre de Bruxelles, soient exploitées afin que l'ensemble de la communauté bruxelloise puisse en bénéficier.

Les dernières questions posées concernaient le cadre linguistique. Je crois y avoir déjà répondu.

De heer De Seranno heeft een paar vragen gesteld betreffende de Brusselse agglomeratie.

In zover mijn informatie juist is, meen ik te weten dat er toch nog ongeveer 80 van de oorspronkelijk gekozenen in de Brusselse agglomeratieraad zetelen. In bepaalde gevallen zijn het de laatste plaatsvervangers. Ik vrees dat, zo wij nog langer wachten, er over een paar jaar niemand meer zal overblijven van de oorspronkelijk gekozenen, uit de jaren zeventig.

De heer Luyten. — Dan is het probleem Brussel opgelost.

De heer Hatry, minister van het Brusselse Gewest. — Er zijn verschillende mogelijkheden om het probleem op te lossen. Er kunnen nieuwe verkiezingen worden uitgeschreven. Is dat de beste oplossing?

De heer De Seranno. — Dat zou democratischer zijn.

De heer Hatry, minister van het Brusselse Gewest. — U hebt daarover allicht een bepaalde mening. Wij staan open voor alle mogelijke suggesties die de leden van de Senaat ter zake zouden doen.

De heer De Seranno. — Ik ben voor verkiezingen zonder aarzelen.

De heer Hatry, minister van het Brusselse Gewest. — Wij moeten dan wellicht beter bepalen wat de bevoegdheden zijn van de agglomeratie, van de gemeenten en van de gewestelijke autoriteit. Daar is allicht iets nieuws mogelijk, want toen indertijd de agglomeratie werd tot stand gebracht, was er geen gewestelijke autoriteit voor Brussel.

De heer De Seranno. — Grondwettelijk was die wel mogelijk gemaakt.

De heer Hatry, minister van het Brusselse Gewest. — Ja, maar toen was het gewest nog niet georganiseerd.

De heer De Seranno. — Het was met de kennis van de grondwettelijke bepalingen dat wij twaalf jaar geleden de Brusselse agglomeratie hebben opgericht. Ik blijf voorstander van een Brusselse agglomeratie, zoals destijds beoogd.

De heer Hatry, minister van het Brusselse Gewest. — Wij kunnen op dat probleem dieper ingaan tijdens de bespreking van de begroting 1983.

Wat de begroting van de Brusselse agglomeratie, betreft waren er voor het jaar 1982 inkomsten ten belope van 2 802 miljoen en gewone uitgaven ten belope van 3 013 miljoen. Er is dus een tekort van 211 miljoen op de gewone uitgaven.

De buitengewone uitgaven belopen 183 miljoen. Zij werden voor investeringen aangewend. Wij komen zo tot een totaal van 3 159 miljoen uitgaven.

Een ander probleem betreft onze betrekkingen met de agglomeratie.

Voor zover ik juist geïnformeerd ben, heeft de agglomeratieraad op tien jaar tijd 130 betwistingen aanhangig gemaakt dus werd door de agglomeratieraad ongeveer 130 maal verhaal aangetekend bij de Raad van State, tegen beslissingen van de centrale regering of van de gewestregering. Daaruit kunt u concluderen dat er geen al te goede betrekkingen bestaan tussen de agglomeratie en het gewest. Ik zal trachten deze betrekkingen te verbeteren, maar daarvoor moet men met twee zijn.

Ik zal mijn best doen om dat tot een goed einde te brengen, maar ik kan u geen waarborg geven betreffende het resultaat.

Mijn kabinet bestaat uit 59 personeelsleden, onder wie er 9 van de eerste categorie en 35 leden van de tweede categorie zijn. Voor het overige zijn het personeelsleden van lagere rang en onderhoudspersoneel.

L'intervention de M. Cudell m'a rappelé sa récente interpellation à laquelle je crois avoir clairement répondu. Les éléments nouveaux sont les questions que l'honorable membre m'a posées en ce qui concerne d'une part, les transports en commun et, d'autre part, l'eau.

Ces deux domaines retiennent, bien entendu, l'attention de l'exécutif bruxellois mais, étant donné que les questions posées concernent plus précisément mes deux collègues secrétaires d'Etat, je préfère leur laisser le soin d'y répondre.

M. Cudell. — Il est vrai, monsieur le ministre, que j'avais évoqué le problème des finances communales et que vous m'avez très aimablement répondu. Mais il faut souligner que, bien que la situation évolue, aucun changement n'intervient. Si donc redite il y eut de ma part, c'est en raison de l'absence d'éléments nouveaux.

M. Hatry, ministre de la Région bruxelloise. — Vous faites erreur. Si vous lisez *Le Moniteur belge* — qui est certainement votre livre de chevet —, vous aurez constaté que, vendredi dernier, a paru officiellement le plan d'assainissement sur six ans.

M. Cudell. — Vous voulez parler de la circulaire ...

M. Hatry, ministre de la Région bruxelloise. — Vous êtes donc saisi maintenant d'un document officiel.

Je n'ai pas à vous dire ce qui se passe à l'intérieur du cabinet mais il est évident qu'il est particulièrement attentif à la situation des communes les plus faibles de la Région bruxelloise, qui ne sont pas nécessairement les plus endettées.

Il conviendra de prendre des décisions en la matière, décisions du type de celles que je vous ai exposées relativement en détail lors de la rencontre avec la délégation de l'assemblée des bourgmestres bruxellois et lors de notre entretien à l'hôtel de ville de Bruxelles.

Les choses progressent, peut-être pas aussi vite que vous le souhaiteriez, mais dans des délais que je juge raisonnables, compte tenu des charges qui pèsent sur le gouvernement.

M. Cudell. — Je vous remercie, monsieur le ministre.

M. Hatry, ministre de la Région bruxelloise. — Ainsi que je l'ai déjà dit, je ne puis que présenter et défendre ce budget mais je le fais avec d'autant plus de conviction que la période écoulée de l'exercice en cours a été, grâce aux initiatives de mon prédécesseur, particulièrement favorable aux communes bruxelloises.

Je m'efforcerai de porter remède aux problèmes que ces communes rencontrent à court terme et, si le temps m'en est laissé, à l'endettement croissant et aux charges insupportables de cet endettement, qui prive de toute autonomie aussi bien une commune qu'un Etat.

Les communes devraient particulièrement porter leur effort sur la réduction de leur déficit, réduisant du même coup les contraintes d'endettement qui paralysent toute action autonome future de nos édiles. S'ils veulent éviter une aggravation de la situation, une solution est ainsi à leur portée, partielle seulement mais néanmoins importante. (*Applaudissements sur les bancs de la majorité.*)

M. le Président. — La parole est à Mme Goor, secrétaire d'Etat.

Mme Goor-Eyben, secrétaire d'Etat à la Région bruxelloise, adjoint au ministre de la Région bruxelloise. — Monsieur le Président, chers collègues, je tenterai de répondre brièvement aux

diverses questions qui ont trait aux compétences que j'exerce au sein de l'exécutif de la Région bruxelloise.

Mijnheer De Seranno, ik heb in mijn kabinet zes leden van niveau 1, 25 leden van niveau 2 en 4 telefonisten. Alle afwijkingen werden goedgekeurd door de Eerste minister.

Après cette petite précision sur la composition du cabinet, je voudrais aborder successivement les questions posées par Mme De Pauw, M. De Groeve et M. Cudell.

Mme De Pauw s'est d'abord inquiétée du montant des dépenses pour les publications et études en urbanisme, considérant qu'elles étaient en augmentation sensible par rapport aux années précédentes, ...

Mme De Pauw-Deveen. — Publications et études.

Mme Goor-Eyben, secrétaire d'Etat à la Région bruxelloise, adjoint au ministre de la Région bruxelloise. — ... et faisant d'ailleurs cette réflexion que je réfute: « Cette politique des études permet d'attendre avant d'entreprendre. »

Je voudrais lui répondre que, précisément, il est essentiel d'entreprendre à bon escient et que, pour ce faire, il faut être éclairé sur les diverses réalités de la vie urbaine.

Lors d'un récent congrès à Genève consacré à l'équipement et au planning des villes, j'ai été frappée de constater combien les expériences relatées par les « décideurs urbains », en Europe et dans d'autres continents, faisaient état de la nécessité de planification, laquelle ne pouvait être réalisée correctement qu'après une étude approfondie des conditions dans lesquelles se déroulait la vie en milieu urbain.

Je précise à l'intention de Mme De Pauw que les sommes inscrites au budget ne visent pas des publications, mais des études. L'article 12.32 notamment, dont le montant est porté à 89 millions en dépenses d'engagement, ne prévoit que 26 millions en ordonnancement pour 1982. Il s'agit de frais d'études relatifs à l'aménagement du territoire régional.

Si le plan de secteur, en vigueur depuis le 27 décembre 1979, s'est révélé un excellent outil de gestion pour l'aménagement du territoire, il n'a pas envisagé une série d'éléments constitutifs d'une politique volontariste de revitalisation des dix-neuf communes bruxelloises, particulièrement celles qui constituent la première ceinture autour du centre de Bruxelles.

Un autre élément important est l'organisation de toutes les circulations des personnes et des biens, par transports publics et privés.

Les études menées doivent aussi être considérées au regard des économies importantes qu'elles permettent de réaliser. Je ne prendrai qu'une seule illustration: l'étude dont le coût s'est élevé à 5 millions pour l'aménagement des carrefours entre le rond-point de l'Etoile et l'avenue Churchill. Un projet de métro et de circulation souterraine y était prévu. Son engagement aurait constitué un investissement de plus de 3 milliards. L'étude a préconisé des solutions alternatives qui vont être testées. Je considère qu'une dépense de 5 millions pour économiser des milliards est à tout le moins rentable.

Dans le même ordre d'idées, je signalerai que d'autres études sont en cours pour l'aménagement de la rue d'Angleterre et du parvis de Saint-Gilles, études rendues nécessaires à la suite des travaux du métro, et pour l'aménagement en surface du tronçon de la petite ceinture entre la porte de Namur et la porte de Hal. D'autres projets seront mis à l'étude pour l'aménagement en surface du boulevard Léopold II, reconnu comme relevant de la compétence de la région.

Mme De Pauw a également parlé de la rénovation urbaine, faisant constater qu'il n'apparaissait rien au poste 63.09 du budget et s'inquiétant de l'absence apparente de politique en la matière.

Des opérations sont en cours pour près de 2 milliards. Les engagements budgétaires ne sont peut-être pas apparents lors de l'examen du budget, mais ils existent, et il s'agit — je le rappelle — de sommes reportées.

Beaucoup de communes se sont d'ailleurs engagées à réaliser des opérations qu'elles ne poursuivent pas toujours. Il n'y a cependant pas moins de 1 618 millions qui doivent encore être ordonnancés sur cet article dont je vous ai dit qu'il était alimenté essentiellement, voire uniquement par des reports de crédits.

Vous savez, à cet égard, que les opérations de rénovation urbaine, sur des immeubles groupés ou sur des immeubles isolés, menées à l'initiative des communes ou des CPAS, sont régies par des dispositions légales prises en 1977 et en 1978.

Le nombre d'opérations en cours, pour appréciable qu'il soit, n'est pas suffisant pour concourir seul à la revitalisation et à la rénovation

de Bruxelles. Il y a actuellement 17 îlots de rénovation et 21 immeubles isolés, au total 38 dossiers concernant 1 500 à 2 000 logements et pour lesquels on a prévu plus de deux milliards d'engagement régional.

En matière de commissions de concertation, vous vous êtes demandée, madame, comment elles fonctionnaient. Elles sont convoquées, comme vous le savez, par le bourgmestre. Il y a une commission de concertation par commune et son avis est absolument requis pour les permis de bâtir qui exigent des enquêtes publiques. Ces commissions fonctionnent normalement et comptent parmi leurs représentants deux délégués de l'exécutif.

Vous m'avez interrogée en matière de cyclisme en préconisant, très justement, le développement du vélo mais en vous inquiétant du fait que la seule zone prévue en itinéraire soit la zone du canal.

La politique en matière de cyclisme a été élaborée avec la Commission des deux-roues, dont l'initiative remonte d'ailleurs à un gouvernement précédent. Cette commission regroupe, sous ma présidence, les représentants des usagers et des administrations nationales, régionales et communales. L'itinéraire nord-sud, le long de la zone du canal, résulte d'une recommandation expresse de la commission. Il doit servir de dorsale à tous les itinéraires qui viendront s'y greffer et servira à diriger la circulation cycliste vers le « centre-ville ».

Les usagers ont insisté sur le fait que les cyclistes ont une tendance naturelle à suivre les fonds de vallées, pour des raisons de facilité que l'on comprend. (*Sourires.*) Il est donc souhaitable de prévoir des aménagements qui correspondent à leurs desiderata.

Quant aux aménagements appropriés, là où la circulation est dense, je partage votre avis selon lequel ils sont plus difficiles à organiser. La Commission des deux-roues a étudié ce problème. Elle vient de publier un rapport qui comporte une série de renseignements intéressants et je me propose de le faire parvenir aux parlementaires afin qu'ils puissent en prendre connaissance.

Enfin, je vous rappelle que la réalisation des pistes ou itinéraires cyclables n'est pas du ressort de la Région mais bien des communes et de l'Etat, chacun pour les voiries qui le concernent. Si le ministre des Travaux publics a pu affecter des crédits suffisants à la réalisation des projets issus de la réflexion de la Commission des deux-roues, il n'en a pas été nécessairement de même pour les communes. C'est pourquoi j'ai pris des dispositions de manière à pouvoir accorder aux communes un subside de 80 p.c. pour la création, l'aménagement, l'amélioration ou la restauration de réseaux d'itinéraires cyclables, dans la Région bruxelloise. Ces subventions font l'objet de l'arrêté royal du 26 avril 1982.

Il est trop tôt pour voir les effets de cette politique mais j'espère qu'ils seront positifs et je précise que ces 80 p.c. de subsides sont également prévus pour les zones de parcage pour vélos. A titre d'exemple, je vous signale que l'administration des routes de Bruxelles-Capitale et la Stib ont fait réaliser une douzaine de parkings pour vélos le long des axes du métro. Bien entendu, cette politique continuera à être encouragée.

Mme De Pauw m'a interrogé sur l'emploi en regrettant qu'un manque de formation professionnelle explique beaucoup de situations déplorables de chômage. Je suis tout à fait d'accord avec elle, mais je constate, et elle le sait tout aussi bien que moi, que la matière de l'emploi est répartie entre différentes compétences, que la formation professionnelle est communautarisée alors que le placement est régionalisé.

J'ai constaté que le placement de chômeurs était certainement facilité en fonction d'une formation adaptée et que, par exemple, pour une des formations dispensées par l'Onem à Bruxelles, qui est la formation en informatique, 90 p.c. des demandeurs d'emploi qui suivent cette formation trouvent un emploi.

Je cherche à mettre en place des possibilités de coordination pour que le service placement de l'Onem informe la formation professionnelle de ses besoins et je le fais avec la collaboration du Comité subrégional de l'emploi. C'est le meilleur instrument, je pense, qui soit à ma disposition. J'ajoute que, bien entendu, en collaboration avec l'Onem, j'utilise d'autres moyens pour tenter de résoudre ce problème du chômage à Bruxelles, et notamment l'informatisation des bureaux de placement qui est en cours.

Enfin, un forum permanent de l'emploi s'ajoutera prochainement aux mesures prises pour faciliter la recherche d'emplois par les demandeurs d'emploi. Et M. Lepaffe m'a signalé tout à l'heure que certaines communes avaient pris des initiatives en la matière, créant spontanément une espèce de dispersion, si je puis dire, des

job-services. Je ne puis que me réjouir de ces initiatives communales et constater qu'effectivement, plusieurs communes de la Région bruxelloise, quelle que soit d'ailleurs la majorité politique qui les gère, sont attentives personnellement à tenter également d'apporter leur collaboration à une solution en la matière.

M. Degroove m'a posé deux questions: l'une concernait le commerce extérieur et l'autre l'informatique.

Pour ce qui concerne le commerce extérieur, je voudrais lui dire que la région s'attache à promouvoir l'action des organismes bruxellois existant en la matière, tels que la chambre de commerce, l'Union des entreprises de Bruxelles, Promexport, la Foire internationale de Bruxelles, le Tourisme international à Bruxelles et, bien entendu, qu'elle recourt aux organismes spécialisés, notamment l'Office belge du commerce extérieur, dans lequel la Région bruxelloise est d'ailleurs représentée par deux administrateurs. Nous allons, en collaboration avec les organismes existants, examiner la possibilité de conclure des conventions pour resserrer nos liens avec des partenaires potentiels en matière soit d'organisation de congrès internationaux, qui est certainement une forme de commerce extérieur très adaptée à Bruxelles, soit d'installation de firmes internationales, de recours aux laboratoires et organismes scientifiques bruxellois et d'établissements d'organismes étrangers publics.

Enfin, la promotion des services du port de Bruxelles, tant en matière de trafic maritime que fluvial et routier, fait partie de nos préoccupations et la commission portuaire a des projets très précis en la matière, qui sont certainement susceptibles d'apporter une aide précieuse au rayonnement de la région.

Venons-en au CIAB et à l'informatique régionale bruxelloise. Le crédit prévu à la section 43, article 84.01 est relatif à la participation de la région dans la constitution du capital d'une association intercommunale mixte, qui se rapporterait à l'informatique régionale bruxelloise et pour laquelle un montant de 27 millions 800 000 francs est prévu.

Il y a déjà des contacts avancés avec la conférence des bourgmestres. Ils seront poursuivis.

Quant au CIAB, organisme existant, il a bénéficié de subsides, reliquats de budgets antérieurs. Il n'y aura certainement pas de césure dans le problème de l'informatique si indispensable pour une gestion moderne des communes bruxelloises.

Enfin, M. Cudell m'a fait part de ses réflexions, très judicieuses d'ailleurs, relatives à la Cibe. Elles ne me concernent qu'en ce qui regarde le traitement des eaux propres, puisque, comme il l'a fait remarquer, la politique de l'eau a été scindée et c'est ma collègue, Mme Neyts, qui a compétence pour le traitement des eaux usées. Je sais pertinemment bien quels problèmes se posent et se poseront encore à la Cibe. Ils sont, bien entendu, la conséquence de la régionalisation.

Je suis tout à fait disposée — et j'en ferai la suggestion à mes collègues de l'exécutif — à rencontrer les représentants de la Cibe afin de rechercher la solution la plus propice à défendre ses intérêts et ceux des consommateurs bruxellois. C'est un de nos objectifs communs.

Quant à la politique des transports à Bruxelles, il est évident que la Région bruxelloise ne dispose pas de la tutelle en matière de transport. M. Cudell le sait fort bien. Il sait aussi que nous pouvons éventuellement agir par le biais des permis de bâtir et combien les autorités politiques de la Région — qu'il s'agisse des pouvoirs subordonnés ou de l'exécutif — se préoccupent de la création d'un réseau de transports en commun qui réponde véritablement aux souhaits, non seulement des Bruxellois, mais aussi des nombreux navetteurs qui arrivent chaque jour à Bruxelles.

Je tiendrai compte des suggestions de M. Cudell et je l'assure que je tenterai de donner, avec mes collègues de l'exécutif régional, une réponse positive à ses desiderata. (*Applaudissements sur les bancs de la majorité.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan staatssecretaris Neyts.

Mevrouw Neyts-Uyttebroeck, staatssecretaris voor het Brusselse Gewest, toegevoegd aan de minister van het Brusselse Gewest. — Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de staatssecretaris, dames en heren senatoren, alvorens de vragen te beantwoorden zou ik graag zeggen dat ik mijn aanwezigheid deze namiddag in deze eerbiedwaardige assemblee niet alleen als een plicht, maar ook als een eer beschouw.

Senator De Pauw-Deveene heeft een aantal vragen gesteld in verband met de huisvesting, meer bepaald in verband met de volgens

haar vrij merkwaardige stijging van het krediet uitgetrokken op artikel 12.32 van afdeling 36. Zij heeft dat artikel betiteld « studies ». Mag ik haar erop wijzen dat de juiste betiteling van artikel 12.32 als volgt luidt: studiekosten voor expertises, deskundig onderzoek, publikaties, informatie en animatie inzake huisvesting en in het bijzonder inzake sociale huisvesting. Dat betekent in de eerste plaats dat het krediet van 20 miljoen in het afgelopen jaar niet helemaal is opgebruikt, maar dat bovendien op dit artikel de kredieten werden uitgetrokken om de campagne « Er is een Brussel waar je graag zou wonen — Il y a un Bruxelles où vous aimeriez habiter » te financieren. Deze campagne had, zoals u weet, twee doelen. Naar het publiek toe wou deze campagne proberen het beeld van onze hoofdstad bij een groot deel van de bevolking te verbeteren via advertenties in kranten en magazines om zo duidelijk te maken dat de Brusselse agglomeratie een zeer grote verscheidenheid aan woonsituaties biedt, een veel grotere verscheidenheid dan vele niet-Brusselaars en zelfs vele Brusselaars vermoeden.

Een ander element van de campagne bestond erin het aan « de vrouw » en de man brengen van een project: « Hoe een huis kopen en verbouwen in Brussel — Comment habiter et transformer une maison à Bruxelles. » De bedoeling hiervan was de aandacht van een ruim publiek te vestigen op de mogelijkheden die zich inzake woningverwerving te Brussel op dit moment voordoen. Dit om een hele reeks redenen die specifiek zijn voor Brussel. Er is bijvoorbeeld het feit dat daar het percentage huurwoningen veel groter is dan in andere agglomeraties van het land. Een ander element is — en naargelang van het perspectief van waaruit men het bekijkt kan men het als positief of negatief ervaren — dat sinds enige tijd de immobiliënsector in Brussel letterlijk ineengestort is zodat de woningen die op dit moment op de markt komen werkelijk geen zeer hoge prijzen halen. Deze actie is dus zoals ik reeds heb gezegd een succes. 20 000 brochures — 10 000 in het Nederlands en 10 000 in het Frans — werden verspreid en thans is men bezig met een tweede druk ervan. Ook deze campagne werd gefinancierd met de kredieten uitgetrokken op het artikel bedoeld door mevrouw De Pauw.

Wat de sociale huisvesting betreft, is het juist dat ik enige tijd na mijn amtsaanvaarding niet anders heb gekund dan aan de executieve voor te stellen om de investeringsprogramma's voor sociale huisvesting drastisch naar beneden te halen, dit wil zeggen met de helft te verminderen. Ik heb dat niet gedaan uit welkdanige vooringenomenheid, maar gewoon omdat de taal van de cijfers nu eenmaal moeilijk te weerleggen is. In de jaren zeventig werden in het Brusselse Gewest zoals trouwens in de twee andere gewesten jaar na jaar bijzonder hoge investeringsprogramma's vrijgegeven en vooral een groot aantal woningen gebouwd. Dit heeft tot gevolg dat de financiële lasten die eruit voortvloeien pijlsnel de hoogte ingegaan zijn.

Vóór het ingaan van de jongste openbare lening van de Nationale Maatschappij voor de Huisvesting, gelanceerd in november 1982 en in de hypothese van een bouwstop per 1 januari 1983, mocht worden verwacht dat het aandeel van het Brusselse Gewest in de totale lasten van de Nationale Maatschappij voor de Huisvesting in 1987 4 468 miljoen zou bedragen, dat wil zeggen meer dan de totaliteit van de gewestbegroting van dit jaar.

De bouwcrisis is een feit en aan de oplossing ervan moet worden gedacht. Dat spreekt vanzelf.

Wanneer men echter weet dat er op het ogenblik in het Brusselse Gewest ongeveer 30 000 woningen leegstaan, en daarbij rekening houdt met de gegevens betreffende de ouderdom van de woningen, kan men alleen maar tot het besluit komen dat de noden inzake huisvesting in het Brusselse Gewest veel meer kwalitatief zijn dan kwantitatief. In het Brusselse Gewest is er niet zozeer nood aan nieuwe woningen, maar wel een grote nood aan verbetering van de bestaande woningen.

Dat zijn de hoofdredenen waarom het investeringsprogramma — ik zeg het nog eens en met spijt in het hart — moest worden teruggeschroefd en waarom ook voor 1983 het investeringsprogramma — nog eens helaas! — lager zal moeten liggen dan in 1982.

Dat is ook de reden waarom de vennootschappen die afhangen van de Nationale Maatschappij voor de Huisvesting als richtlijn kregen absolute prioriteit te geven aan vernieuwbouwprojecten die van drieërlei aard kunnen zijn: 1° het opnieuw in orde brengen van het eigen patrimonium van de vennootschappen; 2° projecten waarbij woningen zouden worden aangekocht, opnieuw in orde gemaakt en ter beschikking gesteld van het publiek; 3° mogelijke projecten van vervangbouw, namelijk eventuele afbraak van al te zeer verkommerde panden en vervanging door nieuwe panden die zowel in volume, uitzicht als algemeen karakter moeten passen in de omgeving.

Ik heb op het ogenblik jammer genoeg niet de exacte cijfers over de stand van zaken na afloop van het jaar 1982. Het overgrote deel van

de projecten die in het afgelopen jaar van start zijn gegaan waren in die zin renovatieprojecten. Indien zij dat wenst wil ik senator De Pauw graag gedetailleerde gegevens daarover verstrekken.

Tenslotte heeft senator De Pauw vragen gesteld over de verbrandingsoven, en meer bepaald over de capaciteit ervan.

De verbrandingsoven, waarvoor inderdaad een vaste belofte van subsidie werd gegeven, natuurlijk na goedkeuring door de executieve, is er een met drie ovenlijnen met een capaciteit van 23 ton per uur, wat een totale capaciteit vertegenwoordigt van 450 000 ton per jaar.

In 1980 werd in Brussel 425 000 ton huisvuil opgehaald. Voegt men daar dan nog enkele tienduizenden ton industrieel afval aan toe die gelijkgesteld zijn met huisvuil in de mate dat zij geen speciale behandeling vergen, dan komt men tot de conclusie dat een fabriek met drie ovenlijnen in de huidige situatie geen overcapaciteit vertoont. Ik moge misschien verwijzen naar een voorbeeld in het buitenland, namelijk de verbrandingsoven van de stad Genève die ik voor enkele weken heb zien functioneren. De stad Genève telt 150 000 inwoners en in de rest van het kanton wonen nog eens ongeveer 100 000 inwoners. Daar functioneert een oven met een capaciteit van 125 000 ton per jaar.

Mevrouw De Pauw heeft ook vragen gesteld over de stand van zaken in verband met het juridisch geschil dat was gerezen tussen de bouwheer en de bouwver van de SIPP-fabriek en over de situatie betreffende de Intrimso-fabriek.

Indien mijn geheugen mij niet bedriegt, want ik heb het volumineus dossier van de verbrandingsoven — u kent dat ten minste zo goed als ik — en heel historiek ervan hier niet bij mij, dan was de stand van zaken dat er inderdaad een uitspraak is gedaan in het geschil tussen de bouwver en de opdrachtgever van de SIPP-fabriek waarin de opdrachtgever gelijk heeft gekregen. De bouwver van de fabriek is intussen helaas failliet gegaan zodat dit in feite veeleer slechts een morele genoegdoening is. Wat de Intrimso-fabriek, een composterende installatie in Anderlecht betreft, kan ik mevrouw De Pauw alleen zeggen dat precies zoals in de tijd dat zij de bevoegdheid uitoefende die ik nu uitoefen, deze fabriek nog altijd niet functioneert.

De heer De Seranno heeft onder meer een vraag gesteld over de samenstelling van mijn kabinet. Ik kan hem daarop antwoorden dat mijn kabinet in totaal 39 leden telt waaronder 6, waarvan 2 halftijds, van het niveau I. Er is nog één kabinetslid van niveau I voor wie een afwijking werd toegestaan. Er blijven dan nog 32 kabinetsleden over waarin ook de telefoniste en de chauffeurs begrepen zijn.

M. Cudell a posé des questions concernant la politique de l'eau. Il a commencé par déplorer la séparation, quelque peu incongrue, ...

M. Cudell. — Je n'ai pas dit « incongrue ».

Mme Neyts-Uyttebroeck, secrétaire d'Etat à la Région bruxelloise, adjoint au ministre de la Région bruxelloise. — C'est moi que le dis, monsieur Cudell. (Sourires.)

... qui aurait été faite entre la politique en matière des eaux propres et des eaux usées.

Lorsque l'on sait que la plupart des travaux prévus par le plan directeur ont précisément pour but de séparer les eaux propres des eaux usées en dédoublant les réseaux de collecteurs, cette séparation est peut-être moins illogique qu'il n'y paraît à première vue.

M. Cudell. — A première vue uniquement.

Mme Neyts-Uyttebroeck, secrétaire d'Etat à la Région bruxelloise, adjoint au ministre de la Région bruxelloise. — Cela étant dit, je me suis permis de sourire, gentiment, lorsque vous avez cru devoir dire qu'il ne se posait pas de gros problèmes en matière d'épuration des eaux dans la Région bruxelloise. Je suis, hélas! bien placée pour savoir que cela n'est pas tout à fait exact. En effet, de gros problèmes se posent en matière d'épuration et la région a accusé, au cours des ans, un assez sérieux retard en ce domaine, en ce sens que si les sites où devront être érigées les deux futures stations d'épuration sont connus, nous n'en sommes encore aujourd'hui qu'au dernier stade de préparation avant le choix entre le site situé soit au nord soit au sud de l'agglomération bruxelloise.

M. Cudell a également posé la question de savoir qui sera maître de l'ouvrage pour les travaux encore prévus par le plan directeur et, au sein de celui-ci, par le programme des investissements prioritaires, connu à Bruxelles, dans le jargon institutionnel qui nous est familier, sous le nom de Pip.

Actuellement, les travaux exécutés le sont dans un contexte structurel et institutionnel, si je puis dire, où le maître de l'ouvrage est la province de Brabant. Vous savez certainement comment on en est arrivé à cette situation. Les crédits employés étaient, à l'époque,

nationaux. Il fallait donc absolument prévoir, à tout le moins, un droit de regard au niveau national. Enfin, il fallait aller vite pour ne pas perdre le bénéfice de ces crédits nationaux prévus de longue date pour financer les travaux en matière d'épuration, aussi bien dans la Région flamande que dans la Région bruxelloise et en Wallonie.

On ne peut donc pas dire que si des exécutifs précédents ont approuvé cette formule, ils l'aient fait parce qu'ils n'auraient pas voulu que ce ne soient pas uniquement les Bruxellois qui prennent les décisions.

A l'époque, on a simplement recherché la solution qui apparaissait comme la plus pragmatique. C'est la raison pour laquelle les choses se déroulent ainsi.

La vérité m'oblige à ajouter qu'en ce qui concerne les décisions et les avis relatifs aux travaux individuellement pris dans le cadre du Pip, cette structure ne nous pose plus guère de problèmes. Certes, au début, nous avons dû chercher notre chemin. Actuellement, nous l'avons trouvé et depuis plusieurs mois les choses vont bien. C'est ce qui a d'ailleurs permis de prendre un certain nombre de décisions. Comme vous le savez, les travaux pourront commencer incessamment, aussi bien à Neerpede qu'à Uccle. D'autres en sont à l'ultime stade de préparation.

M. Cudell. — Les Bruxellois ne seront pas associés pour des raisons pragmatiques !

Mme Neyts-Uyttebroeck, secrétaire d'Etat à la Région bruxelloise, adjoint au ministre de la Région bruxelloise. — Je n'avais pas terminé, monsieur Cudell. J'ai simplement expliqué comment avait été arrêtée la solution choisie dans le passé. Je comptais parler ensuite de l'avenir.

Vous le savez : j'ai dit à une délégation de la conférence des bourgmestres, que j'ai eu le plaisir de recevoir il y a quelques semaines, que nous suivrions un calendrier bien précis pour en arriver, encore avant l'été, à un choix définitif concernant l'institution bruxelloise qui gèrera l'ensemble de ces problèmes.

M. Cudell. — Je vous remercie.

Mme Neyts-Uyttebroeck, secrétaire d'Etat à la Région bruxelloise, adjoint au ministre de la Région bruxelloise. — M. Cudell a parlé de l'effondrement des deux égouts sur le territoire de sa commune. J'ai fait vérifier immédiatement si nous avions reçu des demandes de subsides en bonne et due forme pour les travaux de réparation. Nous sommes saisis actuellement de deux dossiers. J'espère qu'il s'agit de ceux dont vous parlez.

M. Degroove. — M. Cudell l'espère aussi !

Mme Neyts-Uyttebroeck, secrétaire d'Etat à la Région bruxelloise, adjoint au ministre de la Région bruxelloise. — Dans la négative, je vous invite à les introduire au plus tôt.

M. Cudell. — Il y en a trois.

Mme Neyts-Uyttebroeck, secrétaire d'Etat à la Région bruxelloise, adjoint au ministre de la Région bruxelloise. — Deux sont déjà arrivés chez nous.

M. Cudell. — Ils sont arrivés; cela ne veut pas dire qu'ils sont payés...

Mme Neyts-Uyttebroeck, secrétaire d'Etat à la Région bruxelloise, adjoint au ministre de la Région bruxelloise. — Jusqu'à présent, il n'y a guère eu de difficultés dans ce domaine.

M. Degroove a formulé un certain nombre de remarques et posé quelques questions.

Il a cru apercevoir une sous-estimation de l'ordre de 180 millions dans le budget prévu pour le secteur du logement social en matière de dépenses courantes.

Ce n'est pas le cas. La situation financière de la Société nationale du Logement est en fluctuation constante et se modifie selon les modalités dont la SNL a pu faire usage pour trouver des moyens financiers. C'est ainsi, par exemple, que l'emprunt public lancé à la fin de l'année dernière a permis d'alléger les dettes des régions, dans la mesure où des dettes à court terme, extrêmement onéreuses, ont été transformées en dettes à plus long terme.

Ce qui est, hélas ! vrai, c'est que nous n'avons pas pu inscrire au budget la totalité de notre dette envers la Société nationale du Logement. Il ne s'agit donc pas là d'une sous-estimation cynique, mais d'une impossibilité d'assumer la totalité de nos obligations.

J'ajoute immédiatement que la Région bruxelloise a remboursé ses dettes à la Société nationale du Logement dans une plus grande mesure que les deux autres régions et qu'elle continuera à le faire.

M. Degroove s'est également demandé si les transferts budgétaires prévus dans les articles 5 et 10 étaient tout à fait légaux.

Je parlerai uniquement de l'article 10, puisque l'article 5 ne me concerne pas.

A la suite du vote de la loi du 20 juillet 1979, les compétences budgétaires prévues aux sections 37 et 38 de l'article 10 ont été retirées à la Région bruxelloise.

Le fait que la région n'ait plus ces compétences n'a pas eu pour conséquence de faire disparaître du budget les moyens financiers prévus à ces articles. Il y a donc eu, en l'occurrence, transfert.

Telle est la raison pour laquelle nous avons procédé de la sorte.

Ik meen naar best vermogen te hebben geantwoord op al de vragen die mij door de geachte leden werden gesteld. (Applaus op de banken van de meerderheid.)

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close et nous passons à l'examen des articles.

Daar niemand meer het woord vraagt, is de algemene behandeling gesloten en gaan wij over tot het onderzoek van de artikelen.

Quelqu'un désire-t-il intervenir dans la discussion des articles du tableau ?

Wenst iemand het woord in de bespreking van de artikelen van de tabel ?

Personne ne demandant la parole, je mets ces articles aux voix.

Daar niemand het woord vraagt, breng ik deze artikelen in stemming.

— Ces articles avec les amendements adoptés par la Chambre des représentants, sont successivement mis aux voix et adoptés. (*Voir document n° 5-XXV-1, session 1982-1983, du Sénat, et document n° 4-XXV-1, session 1981-1982, de la Chambre des représentants.*)

Deze artikelen met de amendementen aangenomen door de Kamer van volksvertegenwoordigers, worden achtereenvolgens in stemming gebracht en aangenomen. (*Zie stuk nr. 5-XXV-1, zitting 1982-1983, van de Senaat, en stuk nr. 4-XXV-1, zitting 1981-1982, van de Kamer van volksvertegenwoordigers.*)

M. le Président. — Les articles du projet de loi sont ainsi rédigés :

*Crédits pour les dépenses courantes (titre I)
et pour les dépenses de capital (titre II)*

Article 1er. Il est ouvert pour les dépenses du budget du ministère de la Région bruxelloise afférentes à l'année budgétaire 1982 des crédits s'élevant aux montants ci-après (en millions de francs) :

	Crédits dissociés		
	Crédits non dissociés	Crédits d'engagement	Crédits d'ordonnement
TITRE I			
Dépenses courantes	1 630,9	89,0	26,0
TITRE II			
Dépenses de capital	2 241,9	395,3	372,3
Totaux	3 872,8	484,3	398,3

Ces crédits sont énumérés aux titres I et II du tableau annexé à la présente loi.

*Kredieten voor de lopende uitgaven (titel I)
en voor de kapitaaluitgaven (titel II)*

Artikel 1. Voor de uitgaven van de begroting van het ministerie van het Brussels Gewest voor het begrotingsjaar 1982 worden kredieten geopend ten bedrage van (in miljoenen franken) :

	Gesplitste kredieten		
	Niet- gesplitste kredieten	Vast- leggings- kredieten	Ordonnan- cerings- kredieten
TITEL I			
Lopende uitgaven	1 630,9	89,0	26,0
TITEL II			
Kapitaaluitgaven	2 241,9	395,3	372,3
Totalen	3 872,8	484,3	398,3

Die kredieten worden opgesomd onder titels I en II van de bij deze wet gevoegde tabel.

— Adopté.

Aangenomen.

Dispositions particulières relatives aux dépenses courantes

Art. 2. Par dérogation à l'article 15 de la loi organique de la Cour des comptes du 29 octobre 1846, des avances de fonds d'un montant de 5 000 000 de francs peuvent être consenties aux comptables extraordinaires des ministères de la Région bruxelloise, des Affaires économiques, de l'Agriculture, des Classes moyennes, de l'Emploi et du Travail, de l'Intérieur, de la Santé publique et de la Famille et des Travaux publics, à l'effet de payer, indépendamment des menues dépenses, les créances n'excédant pas 100 000 francs.

Autorisation est donnée à ces comptables de consentir aux fonctionnaires et experts envoyés en mission à l'étranger les avances nécessaires, même si ces avances sont supérieures à 100 000 francs.

Le paiement des rémunérations d'experts venant d'autres pays et des frais résultant des arrangements avec des pays étrangers, peut également se faire par avance de fonds, quel qu'en soit le montant.

Bijzondere bepalingen betreffende de lopende uitgaven

Art. 2. In afwijking van artikel 15 van de organieke wet op de inrichting van het Rekenhof van 29 oktober 1846, mogen geldvoorschotten tot een maximumbedrag van 5 000 000 frank verleend worden aan de buitengewone rekenplichtigen van de ministeries van het Brusselse Gewest, van Economische Zaken, Landbouw, Middenstand, Tewerkstelling en Arbeid, Binnenlandse Zaken, Volksgezondheid en Gezin en Openbare Werken om onafhankelijk van de kleine uitgaven de schuldvorderingen te betalen die 100 000 frank niet te boven gaan.

Deze rekenplichtigen worden gemachtigd de nodige voorschotten te verlenen aan de ambtenaren en experts belast met een zending in het buitenland, zelfs indien deze voorschotten meer dan 100 000 frank bedragen.

De betaling van de erelonen van experts uit het buitenland en van de kosten voortvloeiend uit regelingen met vreemde landen mag eveneens per geldvoorschotten gebeuren, wat ook het bedrag ervan weze.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 3. Le ministre de ou le secrétaire d'Etat à la Région bruxelloise compétent est autorisé à prendre au nom de l'Etat, l'engagement de payer à l'échéance, aux organismes financiers, l'intérêt et l'amortissement dans un délai maximum de dix ans, des sommes qu'ils ont payées pour le compte de l'Etat, à titre de primes ou de réductions d'intérêt, aux constructeurs et aux acheteurs de logements sociaux.

Tout engagement à prendre de ce chef est soumis au visa du contrôleur des engagements et à la Cour des comptes. Le montant total des primes accordées en 1982 est limité à 5 000 000 de francs.

Art. 3. De bevoegde minister van of de staatssecretaris voor het Brusselse Gewest wordt ertoe gemachtigd in naam van de Staat, de verbintenis aan te gaan op de vervaldag en binnen een maximumtermijn van tien jaar aan de financiële organismen de interesten en de delging te betalen, van de bedragen die zij voor rekening van de Staat aan de bouwers en de kopers van volkswoningen betaald hebben als premies of als verminderingen van interest.

Elke verbintenis uit dien hoofde aan te gaan, is onderworpen aan het visum van de controleur der vastleggingen en aan het Rekenhof. Het totaalbedrag der toegestane premies voor 1982 is beperkt tot 5 000 000 frank.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 4. Par dérogation aux dispositions de l'article 18, § 2, de la loi du 28 juin 1963, modifiant et complétant les lois sur la comptabilité de l'Etat, le solde des crédits non dissociés des sections 31 à 43 du titre I du tableau annexé à la présente loi peut être reporté à l'année suivante dans les mêmes conditions que les crédits dissociés.

Art. 4. Bij afwijking van de beschikkingen van artikel 18, § 2, van de wet van 28 juni 1963 tot wijziging en aanvulling van de wetten op de rijkscomptabiliteit, mag het saldo van de niet-gesplitste kredieten van de sectie 31 tot 43 van titel I van de bij deze wet gevoegde tabel, naar het volgend jaar worden overgedragen in dezelfde voorwaarden als de gesplitste kredieten.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 5. Sur les crédits du titre I, dépenses courantes, reportés à l'année budgétaire 1982, des transferts sont effectués entre les articles, et au prorata des montants indiqués ci-dessous:

Titre I (en francs)

Intérieur:

Section 32. — Affaires générales:

Art. 12.60:

Réductions de crédits: 181 280;

Majorations de crédits: —;

Art. 43.62:

Réductions de crédits: 86 000;

Majorations de crédits: —;

Travaux publics:

Section 33. — Aménagement du Territoire:

Art. 12.32: Crédits d'ordonnement:

Réductions de crédits: —;

Majorations de crédits: 3 000 000;

Art. 14.02:

Réductions de crédits: 1 500 000;

Majorations de crédits: —;

Art. 14.05:

Réductions de crédits: 6 500 000;

Majorations de crédits: —;

Art. 33.05:

Réductions de crédits: 3 000 000;

Majorations de crédits: —;

Affaires économiques:

Section 34. — Expansion économique régionale:

Art. 12.23:

Réductions de crédits: 800 000;

Majorations de crédits: —;

Travaux publics:

Section 36. — Logement.

Art. 41.61.01:

Réductions de crédits: —;

Majorations de crédits: 115 425 857;

Santé publique:

Section 37. — Famille et Démographie:

Art. 12.69:

Réductions de crédits: 150 352;

Majorations de crédits: —;

Art. 33.19:

Réductions de crédits: 11 447 863;

Majorations de crédits: —;

Art. 33.65.01:

Réductions de crédits: 30 900 000;

Majorations de crédits: —;

Art. 33.65.02:
Réductions de crédits: 200 000;
Majorations de crédits: —;
Art. 43.65:
Réductions de crédits: 30 400 000;
Majorations de crédits: —;
Section 38. — Hygiène et Santé publique:
Art. 12.01:
Réductions de crédits: 128 000;
Majorations de crédits: —;
Art. 12.23:
Réductions de crédits: 377 262;
Majorations de crédits: —;
Art. 12.35:
Réductions de crédits: 37 700 000;
Majorations de crédits: —;
Art. 12.36:
Réductions de crédits: 60 282;
Majorations de crédits: —;
Art. 12.39:
Réductions de crédits: 3 852 098;
Majorations de crédits: —;
Art. 33.17:
Réductions de crédits: 210 000;
Majorations de crédits: —;
Section 40. — Politique de l'eau:
Art. 12.53:
Réductions de crédits: 5 757 944;
Majorations de crédits: —;
Art. 12.53.01:
Réductions de crédits: —;
Majorations de crédits: 2 878 972;
Art. 12.53.02:
Réductions de crédits: —;
Majorations de crédits: 2 878 972;

Classes moyennes:
Section 42. — Politique extérieure:
Art. 01.01:
Réductions de crédits: —;
Majorations de crédits: 1 067 280;
Art. 01.02:
Réductions de crédits: —;
Majorations de crédits: 8 000 000;
Totaux:
Réductions de crédits: 133 251 081;
Majorations de crédits: 130 251 081;
Crédits d'ordonnancement:
Réductions de crédits: —;
Majorations de crédits: 3 000 000;

Art. 5. Op de kredieten van titel I, lopende uitgaven, overgedragen naar het begrotingsjaar 1982, worden transfers verricht tussen de artikelen naar rata van de bedragen vermeld in de tabel hieronder:

Titel I (in frank)

Binnenlandse Zaken:

Sectie 32. — Algemene Zaken:

Art. 12.60:
Kredietverminderingen: 181 280;
Kredietvermeerderingen: —;
Art. 43.62:
Kredietverminderingen: 86 000;
Kredietvermeerderingen: —;

Openbare Werken:

Sectie 33. — Ruimtelijke ordening:

Art. 12.32: Ordonnanceringskredieten:
Kredietverminderingen: —;
Kredietvermeerderingen: 3 000 000;

Art. 14.02:
Kredietverminderingen: 1 500 000;
Kredietvermeerderingen: —;
Art. 14.05:
Kredietverminderingen: 6 500 000;
Kredietvermeerderingen: —;
Art. 33.05:
Kredietverminderingen: 3 000 000;
Kredietvermeerderingen: —;

Economische Zaken:

Sectie 34. — Gewestelijke economische expansie:

Art. 12.23:
Kredietverminderingen: 800 000;
Kredietvermeerderingen: —;

Openbare Werken:

Sectie 36. — Huisvesting:

Art. 41.61.01:
Kredietverminderingen: —;
Kredietvermeerderingen: 115 425 857;

Volksgesondheid:

Sectie 37. — Gezin en Demografie:

Art. 12.69:
Kredietverminderingen: 150 352;
Kredietvermeerderingen: —;
Art. 33.19:
Kredietverminderingen: 11 447 863;
Kredietvermeerderingen: —;

Art. 33.65.01:
Kredietverminderingen: 30 900 000;
Kredietvermeerderingen: —;
Art. 33.65.02:
Kredietverminderingen: 200 000;
Kredietvermeerderingen: —;

Art. 43.65:
Kredietverminderingen: 30 400 000;
Kredietvermeerderingen: —;
Sectie 38. — Hygiène en Volksgesondheid:

Art. 12.01:
Kredietverminderingen: 128 000;
Kredietvermeerderingen: —;
Art. 12.23:
Kredietverminderingen: 377 262;
Kredietvermeerderingen: —;
Art. 12.35:
Kredietverminderingen: 37 700 000;
Kredietvermeerderingen: —;
Art. 12.36:
Kredietverminderingen: 60 282;
Kredietvermeerderingen: —;
Art. 12.39:
Kredietverminderingen: 3 852 098;
Kredietvermeerderingen: —;

Art. 33.17:
Kredietverminderingen: 210 000;
Kredietvermeerderingen: —;
Sectie 40. — Waterbeleid:
Art. 12.53:
Kredietverminderingen: 5 757 944;
Kredietvermeerderingen: —;
Art. 12.53.01:
Kredietverminderingen: —;
Kredietvermeerderingen: 2 878 972;
Art. 12.53.02:
Kredietverminderingen: —;
Kredietvermeerderingen: 2 878 972;

Middenstand:

Sectie 42. — Buitenlandse politiek :

Art. 01.01 :

Kredietverminderingen : — ;

Kredietvermeerderingen : 1 067 280 ;

Art. 01.02 :

Kredietverminderingen : — ;

Kredietvermeerderingen : 8 000 000 ;

Totalen :

Kredietverminderingen : 133 251 081 ;

Kredietvermeerderingen : 130 251 081 ;

Ordonnanceringskredieten :

Kredietverminderingen : — ;

Kredietvermeerderingen : 3 000 000.

— Adopté.

Aangenomen.

Dispositions particulières aux dépenses de capital

Art. 6. Le ministre de la Région bruxelloise est autorisé, en dérogation à l'article 78 de la loi du 5 janvier 1976 relative aux propositions budgétaires 1975-1976, à inscrire une dotation complémentaire de 150 millions de francs au Fonds des communes.

Bijzondere beschikkingen inzake de kapitaaluitgaven

Art. 6. De minister van het Brusselse Gewest wordt, in afwijking op artikel 78 van de wet van 5 januari 1976 met betrekking tot de begrotingsvoorstellen 1975-1976, gemachtigd een aanvullende dotatie van 150 miljoen in te schrijven op het Gemeentefonds.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 7. Par dérogation aux dispositions contenues dans le dernier alinéa de l'article 18, § 2, de la loi du 28 juin 1963 modifiant et complétant les lois sur la comptabilité de l'Etat, le solde des crédits non dissociés inscrits dans les sections 31 à 43 sous le titre II du tableau annexé à la présente loi, peut être reporté à l'année suivante dans les mêmes conditions que les crédits dissociés.

Art. 7. In afwijking op de beschikkingen vervat in de laatste alinea van het artikel 18, § 2, van de wet van 28 juni 1963 tot wijziging en aanvulling van de wetten op de rijksboekhouding kan het saldo van de niet-gesplitste kredieten, ingeschreven in de sectie 31 tot 43 onder titel II van de tabel in bijlage gevoegd bij onderhavige wet, naar het volgende jaar overgedragen worden binnen dezelfde voorwaarden als de gesplitste kredieten.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 8. A l'intérieur d'une même section du titre II du tableau annexé à la présente loi et entre les articles des catégories 51, 63, 71 et 73, le Roi peut, en cas de besoin, opérer des transferts de crédits d'engagement.

Les arrêtés de transfert sont soumis à l'accord de l'exécutif de la Région bruxelloise.

Art. 8. De Koning kan, indien daaraan noodzaak bestaat, binnen een zelfde afdeling van titel II van de tabel in bijlage gevoegd bij onderhavige wet en tussen de artikels van de categorieën 51, 63, 71 en 73, overdrachten van vastleggingskredieten doorvoeren.

De overdrachtbesluiten worden aan de executieve van het Brusselse Gewest ter goedkeuring voorgelegd.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 9. Le Roi peut, en cas de besoin, et dans le cadre des crédits totaux prévus au titre II du tableau annexé à la présente loi, opérer des transferts entre crédits d'ordonnancement.

Les arrêtés de transfert sont soumis à l'accord de l'exécutif de la Région bruxelloise.

Art. 9. De Koning kan, indien daaraan noodzaak bestaat, binnen het kader van de totale kredieten voorzien in titel II van de tabel in

bijlage gevoegd bij onderhavige wet, overdrachten doorvoeren tussen de ordonnanceringskredieten.

De overdrachtbesluiten worden aan de executieve van het Brusselse Gewest ter goedkeuring voorgelegd.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 10. Sur les crédits du titre II, dépenses de capital, reportés à l'année budgétaire 1982, des transferts sont effectués entre les articles et au prorata des montants indiqués ci-dessous :

Titre II (en francs)

PARTIE I :

Travaux publics :

Section 33. — Aménagement du Territoire :

Art. 51.02 :

Réductions de crédits : — ;

Majorations de crédits : 17 600 000 ;

Art. 63.09 :

Réductions de crédits : 42 500 000 ;

Majorations de crédits : — ;

Art. 63.22 :

Réductions de crédits : 17 600 000 ;

Majorations de crédits : — ;

Santé publique :

Section 38. — Hygiène et Santé publique :

Art. 51.82 :

Réductions de crédits : 15 977 658 ;

Majorations de crédits : — ;

Art. 51.90 :

Réductions de crédits : 1 700 000 ;

Majorations de crédits : — ;

Section 40. — Politique de l'eau :

Art. 61.86 :

Réductions de crédits : — ;

Majorations de crédits : 45 000 000 ;

Art. 63.84 :

Crédits d'engagement :

Réductions de crédits : 45 000 000 ;

Majorations de crédits : — ;

Crédits d'ordonnancement :

Réductions de crédits : 45 000 000 ;

Majorations de crédits : — ;

PARTIE II :

Travaux publics :

Section 33. — Aménagement du Territoire :

Art. 63.01 :

Réductions de crédits : — ;

Majorations de crédits : 15 000 000 ;

Section 36. — Logement :

Art. 61.90.01 :

Réductions de crédits : — ;

Majorations de crédits : 125 277 658 ;

Santé publique :

Section 38. — Hygiène et Santé publique :

Art. 61.80 :

Réductions de crédits : 80 100 000 ;

Majorations de crédits : — ;

Totaux :

Réductions de crédits : 157 877 658 ;

Majorations de crédits : 202 877 658 ;

Crédits d'engagement :

Réductions de crédits : 45 000 000 ;

Majorations de crédits : — ;

Crédits d'ordonnancement :

Réductions de crédits : 45 000 000 ;

Majorations de crédits : — ;

Art. 10. Op de kredieten van titel II, kapitaaluitgaven, overgedragen naar het begrotingsjaar 1982, worden overdrachten doorgevoerd tussen de artikelen, en naar rata van de bedragen vermeld in de onderstaande tabel:

Titel II (in frank)

DEEL I:

Openbare Werken:

Afdeling 33. — Ruimtelijke Ordening:

Art. 51.02:

Kredietverminderingen: —;

Kredietvermeerderingen: 17 600 000;

Art. 63.09:

Kredietverminderingen: 42 500 000;

Kredietvermeerderingen: —;

Art. 63.22:

Kredietverminderingen: 17 600 000;

Kredietvermeerderingen: —;

Volksgezondheid:

Afdeling 38. — Hygiëne en Volksgezondheid:

Art. 51.82:

Kredietverminderingen: 15 977 658;

Kredietvermeerderingen: —;

Art. 51.90:

Kredietverminderingen: 1 700 000;

Kredietvermeerderingen: —;

Sectie 40. — Waterbeleid:

Art. 61.86:

Kredietverminderingen: —;

Kredietvermeerderingen: 45 000 000;

Art. 63.84:

Vastleggingskredieten:

Kredietverminderingen: 45 000 000;

Kredietvermeerderingen: —;

Ordonnanceringskredieten:

Kredietverminderingen: 45 000 000;

Kredietvermeerderingen: —;

DEEL II:

Openbare Werken:

Afdeling 33. — Ruimtelijke Ordening:

Art. 63.01:

Kredietverminderingen: —;

Kredietvermeerderingen: 15 000 000;

Afdeling 36. — Huisvesting:

Art. 61.90.01:

Kredietverminderingen: —;

Kredietvermeerderingen: 125 277 658;

Volksgezondheid:

Afdeling 38. — Hygiëne en Volksgezondheid:

Art. 61.80:

Kredietverminderingen: 80 100 000;

Kredietvermeerderingen: —;

Totalen:

Kredietverminderingen: 157 877 658;

Kredietvermeerderingen: 202 877 658;

Vastleggingskredieten:

Kredietverminderingen: 45 000 000;

Kredietvermeerderingen: —;

Ordonnanceringskredieten:

Kredietverminderingen: 45 000 000;

Kredietvermeerderingen: —.

— Adopté.

Aangenomen.

Section particulière (titre IV)

Art. 11. Les opérations effectuées sur les fonds spéciaux figurant au titre IV du tableau joint à la présente loi sont évaluées à 7 838 300 000 francs pour les recettes et à 8 397 500 000 francs pour les dépenses.

Afzonderlijke sectie (titel IV)

Art. 11. De verrichtingen op de speciale fondsen, die voorkomen in titel IV van de tabel gevoegd bij deze wet, worden geraamd op 7 838 300 000 frank voor de ontvangsten en 8 397 500 000 frank voor de uitgaven.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 12. Le mode de disposition des avoirs mentionnés aux fonds inscrits au titre IV du tableau annexé à la présente loi est indiqué en regard du numéro de l'article se rapportant à chacun d'eux.

Les fonds dont les dépenses sont soumises au visa préalable de la Cour des comptes sont désignés par l'indice A.

Les fonds et comptes sur lesquels il est disposé à l'intervention du ministre des Finances sont désignés par l'indice B.

Art. 12. De wijze van beschikking over het tegoed vermeld voor de fondsen ingeschreven in titel IV van de tabel gevoegd bij deze wet, wordt aangeduid naast het nummer van het artikel dat betrekking heeft op elk dezer.

De fondsen waarvan de uitgaven aan het visum van het Rekenhof worden voorgelegd, zijn door het teken A aangeduid.

De fondsen en rekeningen waarop door tussenkomst van de minister van Financiën wordt beschikt, zijn door het teken B aangeduid.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 13. Des autorisations nouvelles d'engagement se rapportant à l'article 60.01.A — Fonds d'expansion économique et de reconversion régionale — du titre IV du tableau annexé à la présente loi, sont accordées pour l'année 1982 à concurrence de 850 000 000 de francs pour le secteur «Affaires économiques», dont 250 000 000 de francs pour les dépenses courantes et 600 000 000 de francs pour les dépenses de capital et à concurrence de 800 000 000 de francs pour le secteur «Classes moyennes», dont 700 000 000 de francs pour les dépenses courantes et 100 000 000 de francs pour les dépenses de capital.

Art. 13. Met betrekking tot het artikel 60.01.A — Fonds voor de economische expansie en de regionale reconversie — van titel IV, van de tabel gevoegd bij deze wet, worden voor het jaar 1982 nieuwe vastleggingsmachtigingen verleend tot beloop van 850 000 000 frank voor de sector «Economische Zaken», waarvan 250 000 000 frank voor de lopende uitgaven en 600 000 000 frank voor de kapitaaluitgaven, en tot beloop van 800 000 000 frank voor de sector «Middenstand», waarvan 700 000 000 frank voor de lopende uitgaven en 100 000 000 frank voor de kapitaaluitgaven.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 14. Moyennant l'autorisation de l'exécutif de la Région bruxelloise, le ministre de ou le secrétaire d'Etat à la Région bruxelloise pour les objets qui relèvent de sa compétence, peut disposer, en ce qui concerne l'article 60.01.A — partie I — du titre IV, des crédits prévus, à toutes fins utiles, dans le cadre de la politique économique régionale du gouvernement quelle que soit la nature des dépenses à prendre en charge.

Dans les limites des autorisations d'engagement visées à l'article 11, § 1er, b, de la loi du 3 octobre 1976 contenant le budget des Affaires régionales bruxelloises de l'année budgétaire 1975, des transferts d'engagement et d'ordonnancement simultanés peuvent être effectués par arrêté royal délibéré en exécutif de la Région bruxelloise de l'article 60.01.A de la partie I du titre IV, au même article figurant à la partie II du titre IV en vue de financer

l'acquisition et l'engagement de terrains industriels, artisanaux et de services ainsi que leurs voies d'accès.

Art. 14. Met toestemming van de executieve van het Brusselse Gewest, mag de bevoegde minister van of de staatssecretaris voor het Brusselse Gewest, inzake artikel 60.01.A — deel I — van titel IV, voor de onder zijn bevoegdheid vallende materies, beschikken over de kredieten die zijn uitgetrokken tot al wat dienen kan in het raam van het regionaal economisch expansiebeleid van de regering ongeacht de aard van de ten laste te nemen uitgaven.

Binnen de perken van de vastleggingsmachtigingen bedoeld bij artikel 11, § 1, b, van de wet van 3 oktober 1976, houdende de begroting van de Brusselse Gewestelijke Aangelegenheden voor het jaar 1975 kunnen vastleggings- en ordonnanceringsoverdrachten tegelijkertijd verwezenlijkt worden bij koninklijk besluit, beraadslaagd in de executieve voor het Brusselse Gewest, van het artikel 60.01.A van deel I van titel IV, naar hetzelfde artikel van deel II van titel IV met het oog op de financiering van de aankoop en uitrusting van industriële, artisanale en dienstenterreinen, evenals hun toegangswegen.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 15. Le ministre de la Région bruxelloise est autorisé à prendre, au nom de l'Etat, l'engagement de payer, à l'échéance, au Crédit communal de Belgique, l'intérêt et l'amortissement, dans un délai maximum de vingt ans, des prêts accordés à la Société de Développement régional de Bruxelles en vue de l'acquisition de terrains et d'immeubles.

Ces engagements pourront porter en 1982 sur un volume de prêts ne dépassant pas 190 millions de francs.

Les charges de prêts seront imputées à l'article 60.01.A — Fonds d'expansion économique et de reconversion régionale, secteur « Affaires économiques » du titre IV, du tableau annexé à la présente loi.

Art. 15. De minister van het Brusselse Gewest is gemachtigd, in naam van de Staat, de verbintenis aan te gaan, bij de vervaldatum, aan het Gemeentekrediet van België de interest en de aflossing te betalen met een termijn van maximum 20 jaar, op de leningen aan de Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappij voor Brussel toegestaan met het oog op de verwerving van terreinen en gebouwen.

In 1982 zullen deze vastleggingen kunnen strekken op een leningenvolume dat de 190 miljoen frank niet overschrijdt.

De lasten van de leningen worden geïmputeerd op artikel 60.01.A — Fonds voor economische expansie en gewestelijke reconversie, sector « Economische Zaken » van titel IV, van de tabel gevoegd bij onderhavige wet.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 16. Le Trésor est autorisé à consentir des avances lorsque les comptes des fonds, qui font l'objet des articles 60.28.A, 60.30.A et 60.31.A du titre IV du tableau annexé à la présente loi se trouveront en position débitrice.

Art. 16. De Schatkist is gemachtigd voorschotten toe te kennen wanneer de rekeningen van de fondsen die het voorwerp uitmaken van de artikelen 60.28.A, 60.30.A en 60.31.A van titel IV van de bij deze wet gevoegde tabel zich in debettoestand zullen bevinden.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 17. Les sommes versées au receveur de l'Enregistrement en application dans la Région bruxelloise, de la loi du 29 mars 1962 organique de l'aménagement du territoire et de l'urbanisme, modifiée par les lois des 22 avril 1970 et 22 décembre 1970, sont mises à la disposition du secrétaire d'Etat à la Région bruxelloise pour être affectées au paiement des dépenses résultant de l'application, dans la Région bruxelloise, de la même loi modifiée du 29 mars 1962, à charge de l'article 66.03.A du titre IV — Section particulière, partie I.

Art. 17. De sommen gestort aan de ontvanger der Registratie bij toepassing, in het Brusselse Gewest, van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw gewijzigd bij de wetten van 22 april 1970 en 22 december 1970, worden ter beschikking gesteld van de staatssecretaris voor het Brusselse Gewest met het oog op de betaling van de uitgaven verschuldigd ingevolge de toepassing, in het Brusselse Gewest, van

dezelfde gewijzigde wet van 29 maart 1962, ten laste van artikel 66.03.A van titel IV — Afzonderlijke sectie, deel I.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 18. A charge des crédits de l'article 60.04.A de la section 40 de la partie II du titre IV dont dispose le ministre de ou le secrétaire d'Etat à la Région bruxelloise compétent et à sa demande, le ministre des Finances acquiert les terrains nécessaires à la réalisation des projets d'installations d'épuration des eaux d'égout. Ces terrains seront mis à la disposition du ministre de ou du secrétaire d'Etat à la Région bruxelloise compétent tant qu'il sera maître de l'ouvrage des travaux. Ils seront mis ultérieurement à la disposition de l'organisme qui sera désigné comme maître de l'ouvrage en matière d'épuration dans la Région bruxelloise.

A charge des crédits du même fonds, le ministre de ou le secrétaire d'Etat à la Région bruxelloise compétent peut assurer le financement intégral de l'étude de projets de travaux en vue de l'épuration des eaux d'égout et des études relatives à la politique de l'eau.

Art. 18. Ten laste van de kredieten van artikel 60.04.A van afdeling 40 van deel II van titel IV, waarover de bevoegde minister van of de staatssecretaris voor het Brusselse Gewest beschikt, en op zijn aanvraag verwerft de minister van Financiën de terreinen die nodig zijn voor het verwezenlijken van de ontwerpen van zuiveringsinstallaties voor rioolwateren. Die terreinen zullen ter beschikking van de bevoegde minister van of de staatssecretaris voor het Brusselse Gewest worden gesteld zolang hij de bouwmeester van de werken is. Ze zullen later ter beschikking van het organisme worden gesteld, dat zal worden aangeduid als bouwmeester inzake zuivering in het Brusselse Gewest.

Met het oog op de rioolwaterzuivering en de studies inzake het waterbeleid kan de bevoegde minister van of de staatssecretaris voor het Brusselse Gewest de volledige financiering van de ontwerpstudies van werken verzekeren, ten laste van de kredieten van hetzelfde fonds.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 19. Le Trésor est autorisé à consentir des avances lorsque le compte du fonds qui fait l'objet de l'article 60.03.02.A, partie I du tableau du titre IV, se trouve en position débitrice. Ces avances sont limitées au solde disponible au compte du fonds qui fait l'objet de l'article 60.03.A, partie II, du même titre.

Art. 19. De Schatkist is gemachtigd voorschotten toe te kennen wanneer de rekening van het fonds, dat het voorwerp uitmaakt van het artikel 60.03.02.A, deel I van de tabel van titel IV, zich in debettoestand zal bevinden. Die voorschotten worden beperkt tot een bedrag dat niet hoger mag liggen dan het beschikbaar saldo van de rekening van het fonds dat het voorwerp uitmaakt van het artikel 60.03.A, deel II, van dezelfde titel.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 20. Il est créé, au titre IV du tableau annexé à la présente loi, dans la partie I, un fonds intitulé :

Remploi du montant du produit de la vente de publications éditées sous la responsabilité du ministre et des secrétaires d'Etat de la Région bruxelloise.

Art. 20. Er wordt in titel IV van de bij deze wet gevoegde tabel onder deel I een fonds opgericht onder volgende benaming:

Wederbelegging van het bedrag van de verkoop van publicaties onder de verantwoordelijkheid van de minister en de staatssecretarissen van het Brusselse Gewest uitgegeven.

— Adopté.

Aangenomen.

Autres engagements couverts par le budget de la Région bruxelloise

Art. 21. Les soldes disponibles des autorisations d'engagement ouvertes par la présente loi ainsi que par les lois budgétaires antérieures peuvent être reportés à l'année suivante, dans les mêmes conditions que les crédits dissociés.

Andere verbintenissen toegelaten door de begroting van het Brusselse Gewest

Art. 21. De beschikbare saldi van de machtigingen om verbintenissen aan te gaan verleend door deze wet, evenals door de vorige begrotingswetten, mogen naar het volgend jaar worden overgedragen in dezelfde voorwaarden als de gesplitste kredieten.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 22. Le ministre de ou le secrétaire d'Etat à la Région bruxelloise compétent peut autoriser l'organisme indiqué ci-après à souscrire des engagements jusqu'au montant indiqué: — Société nationale du Logement: 1 115 000 000 de francs.

Art. 22. De bevoegde minister van of de staatssecretaris voor het Brusselse Gewest wordt ertoe gemachtigd de hieronder vermelde instelling toe te laten verbintenissen te onderschrijven, tot het aangegeven bedrag: — Nationale Maatschappij voor de Huisvesting: 1 115 000 000 frank.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 23. Le ministre de ou le secrétaire d'Etat à la Région bruxelloise compétent est autorisé à prendre, au nom de l'Etat, l'engagement de payer, à l'échéance, aux pouvoirs publics régionaux et locaux, l'intérêt et l'amortissement dans un délai maximum de trente ans, des prêts accordés par le Crédit communal de Belgique en lieu et place des subventions aux administrations publiques subordonnées en faveur de l'exécution des travaux soumis à son haut contrôle.

Ces engagements pourront porter en 1982 sur un volume de prêts ne dépassant pas 300 000 000 de francs pour les Travaux publics et 300 000 000 de francs pour la Santé publique.

Art. 23. De bevoegde minister van of de staatssecretaris voor het Brusselse Gewest wordt ertoe gemachtigd, namens de Staat, de verbintenis aan te gaan tot het betalen, op de vervaldag, aan de gewestelijke en lokale besturen, van de interest en de aflossing binnen een termijn van ten hoogste dertig jaar, van leningen door het Gemeentekrediet van België toegestaan ter vervanging van de toelagen aan de ondergeschikte openbare besturen voor uitvoering van werken die onder zijn hoog toezicht staan.

Deze verbintenissen mogen in 1982 slaan op een leningentotaal van ten hoogste 300 000 000 frank voor Openbare Werken en 300 000 000 frank voor Volksgezondheid.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 24. Tout engagement à prendre, en vertu de l'article 23 de la présente loi est soumis au visa du contrôleur des engagements et à la Cour des comptes.

Avant le dix de chaque mois, le contrôleur des engagements transmet à la Cour des comptes avec les documents justificatifs, un relevé établi en trois exemplaires, mentionnant, d'une part, le montant des engagements visés au cours du mois écoulé et, d'autre part, le montant des engagements visés depuis le début de l'année.

Le relevé du mois de décembre constitue le relevé récapitulatif annuel.

La Cour des comptes renvoie aux ministres des Finances et de la Région bruxelloise, dans les dix jours suivant leur réception, deux exemplaires arrêtés par elle du relevé récapitulatif annuel.

Art. 24. Elke verbintenis aan te gaan, krachtens artikel 23 van deze wet wordt onderworpen aan het visum van de controleur der vastleggingen en aan het Rekenhof.

Vóór de tiende van iedere maand, legt de controleur der vastleggingen aan het Rekenhof één in drievoud opgemaakte lijst met de verantwoordingsstukken voor, die, eensdeels, het bedrag vermeldt van de vastleggingen die tijdens de afgelopen maand gevisieerd werden, en, anderdeels, het bedrag aangeeft van de vastleggingen die gevisieerd werden sinds het begin van het jaar.

De lijst van de maand december maakt de jaarlijkse verzamelstaat uit.

Binnen de tien dagen na ontvangst van de jaarlijkse verzamelstaat, zendt het Rekenhof twee door het Hof afgesloten exemplaren naar de ministers van Financiën en het Brusselse Gewest.

— Adopté.

Aangenomen.

M. le Président. — Il sera procédé jeudi prochain au vote sur l'ensemble du projet de loi.

Wij stemmen volgende donderdag over het ontwerp van wet in zijn geheel.

ONTWERP VAN WET HOUDENDE DE BEGROTING VAN HET MINISTERIE VAN SOCIALE VOORZORG VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1983

ONTWERP VAN WET HOUDENDE AANPASSING VAN DE BEGROTING VAN HET MINISTERIE VAN SOCIALE VOORZORG VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1982

Algemene beraadslaging

TOEGEVOEGDE INTERPELLATIE VAN DE HEER EGELMEERS TOT DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN INSTITUTIONELE HERVORMINGEN OVER «DE MACHTIGINGSBESLUITEN DIE BETREKKING HEBBEN OP HET DEPARTEMENT EN, IN HET BIJZONDER, OP DE SOCIALE ZEKERHEID»

PROJET DE LOI CONTENANT LE BUDGET DU MINISTERE DE LA PREVOYANCE SOCIALE DE L'ANNEE BUDGETAIRE 1983

PROJET DE LOI AJUSTANT LE BUDGET DU MINISTERE DE LA PREVOYANCE SOCIALE DE L'ANNEE BUDGETAIRE 1982

Discussion générale

INTERPELLATION JOINTE DE M. EGELMEERS AU MINISTRE DES AFFAIRES SOCIALES ET DES REFORMES INSTITUTIONNELLES SUR «LES ARRETES DE POUVOIRS SPECIAUX QUI CONCERNENT LE DEPARTEMENT ET, EN PARTICULIER, LA SECURITE SOCIALE»

De Voorzitter. — Aan de orde is de bespreking van de ontwerpen van wet betreffende de begroting van het ministerie van Sociale Voorzorg, waaraan de interpellatie is toegevoegd van de heer Egelmeers tot de minister van Sociale Zaken en Institutionele Hervormingen.

Nous abordons l'examen des projets de loi relatifs au budget du ministère de la Prévoyance sociale, auquel a été jointe l'interpellation de M. Egelmeers au ministre des Affaires sociales et des Réformes institutionnelles.

La discussion générale est ouverte.

De algemene beraadslaging is geopend.

Het woord is aan de heer Egelmeers.

De heer Egelmeers. — Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, het eerste gedeelte van mijn uiteenzetting voer ik uit in opdracht van de commissie voor de Sociale Aangelegenheden. Het betreft een probleem dat reeds herhaaldelijk aan de orde is geweest en waarvoor de verwachte resultaten zijn uitgebleven, namelijk de mogelijkheid van controle door de parlementsleden met betrekking tot de ontwerpen van de begroting van openbare instellingen, die in de volksmond gewoonlijk «parastatalen» worden genoemd.

In het verleden hebben verschillende van onze collega's die zich met sociale zaken, en meer speciaal met openbare instellingen bezighouden, zich erover beklagd dat het niet mogelijk was voldoende controle uit te oefenen in deze sector, waaraan rijksstoelagen worden uitgekeerd. Nochtans dienen deze gecontroleerd te kunnen worden, wat overigens onze opdracht is en zelfs nog meer. De regering, in dit geval de minister van Sociale Zaken, stemt zijn beleid af op de uiteindelijk aangenomen bedragen. Gaat men uit van valse gegevens als hypothese, dan kan het hele beleid verkeerd zijn.

Zijn de cijfers juist, dan kan het beleid worden uitgestippeld aan de hand van exacte gegevens.

Wij hebben dit tot vervelens toe herhaald, met zeer weinig succes overigens. Ik geef gaarne toe dat onder de huidige minister van Sociale Voorzorg er alleszins zichtbaar verbeteringen zijn gekomen. Wij hebben, zij het vrij laat, inzage kunnen krijgen van ontwerp-begrotingen van openbare instellingen ressorterend onder de sector van de sociale zekerheid.

De brief, die de Voorzitter mij heeft overgemaakt met betrekking tot opmerkingen die, volgens mij althans, veel verder gaan dan de klassieke opmerkingen indertijd door het Rekenhof geformuleerd, was voor mij de druppel die de beker heeft doen overlopen.

Na besprekingen in de commissie, die dringend was samengeroepen, heb ik opdracht gekregen bij de aanvang van dit debat in de Senaat in het bijzonder nadruk te leggen op de noodzaak over controlemogelijkheden te beschikken. Dit is bij wet voorgeschreven en soms krijgen wij ook wel enkele gegevens die wij dan ten volle moeten uitpluizen en benutten. Dit is de grote uitdaging: uit de documenten en gegevens waarover wij beschikken voldoende materiaal te halen om te oordelen over het beleid zoals dit weerspiegeld wordt in de ontwerp-begrotingen, aanvaardend — en dit is misschien naïef van mijnentwege — dat men niet noodzakelijk tot de meerderheidspartijen moet behoren om een bepaald aspect van het beleid af te keuren, noch dat men als oppositiedel een bepaald aspect niet zou kunnen goedkeuren. Indien duidelijk blijkt dat de gegevens juist zijn, dient elk parlementslid de moed hebben voor dit bepaalde deelaspect zijn verantwoordelijkheid op zich te nemen.

Alleen al één voorbeeld, dat door het Rekenhof werd meegedeeld, is een illustratie van het feit dat het niet vijf vóór twaalf is maar dat het hoog tijd is — na twaalfen al — dat wij ons controlerecht ten volle kunnen uitoefenen, ten opzichte van de regering natuurlijk maar ook en even goed ten opzichte van de openbare instellingen.

Inderdaad, mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, naar aanleiding van het indienen en behandelen van de begroting van Sociale Voorzorg voor 1983 wijst het Rekenhof erop, onder verwijzing naar de wet van 16 maart 1954 met betrekking tot de controle op sommige instellingen en naar de wet van 19 juni 1981, de wet-Dhoore, dat werd vastgesteld dat de ontwerp-begrotingen van de openbare instellingen er niet aan toegevoegd waren, meer bepaald deze met betrekking tot het Rijksinstituut voor Ziekte en Invaliditeit. Het Rekenhof voegt eraan toe dat het door de wijze van voorstellen, enerzijds van de begroting van het Riziv, anderzijds van de begroting van Sociale Voorzorg, voor de parlementsliden zeer moeilijk moet zijn alle gegevens naar hun waarde te schatten. De parlementsliden zouden moeten beschikken over de verschillende ramingen betreffende de staatstoelagen en over deze met betrekking tot het Riziv omdat het twee uiteenlopende zaken zijn. Zowel de diensten van het departement — u dus, mijnheer de minister — als de diensten van het Riziv beweren hun berekeningen te hebben gebaseerd op een zelfde wetgeving, namelijk artikel 20, § 3, van de wet van 19 juni 1981.

In cijfers betekent dat een verschil van bijna 4 miljard. In de begroting van het Riziv wordt 4 miljard meer gevraagd dan wat door de minister in de begroting van Sociale Voorzorg is ingeschreven. Men vertrekt voor de betrokken artikelen met 102 miljard tegenover 106 miljard. Dit is fundamenteel om het beleid te bepalen van de sociale zekerheid dat toch in het brandpunt van de belangstelling staat. Is dit het zoeken naar een financieel evenwicht of is het een poging om tot een fundamentele hervorming te komen? Ofwel hebben de diensten van het departement, dus de minister, ofwel de diensten van het Riziv ongelijk. Het Riziv voegt eraan toe, wat voor mij overtuigend is, dat — tenzij die cijfers ook in twijfel worden getrokken — die 4 miljard negatief saldo alleen kunnen worden behouden op voorwaarde dat het Riziv kan beschikken over 12 miljard uit het solidariteitsfonds dat zeer recent werd opgericht op basis van de volmachtbesluiten nummers 35, 36 en 38. Het Riziv vestigt er de aandacht op dat voor 1982 — we zijn nu begin 1983 — slechts 5,1 miljard in het fonds is gestort. Dit is ongeveer 7 miljard te weinig. Het toont duidelijk aan dat er iets fout loopt tussen de twee instellingen. Immers wat betreft het stelsel van de zelfstandigen werden de rijkstoelagen berekend op basis van artikel 26 van de reeds geciteerde wet-Dhoore. Die wet is evenwel alleen van toepassing voor werknemers van de privé-sector, namelijk voor het algemeen stelsel. Zolang het koninklijk besluit met betrekking tot de zelfstandigen, niet is gewijzigd, namelijk het koninklijk besluit van 30 juni 1964, blijft artikel 32, §§ 1 en 2, van toepassing om de berekening te maken voor het statuut van de zelfstandigen. Hier zijn geen verschillen in de bedragen maar ik vrees dat het uiteindelijk ook niet helemaal juist zal zijn. De bevoegde diensten van het Rekenhof hebben hierover niets gespecificeerd.

Mijnheer de minister, geachte collega's, er zijn nog andere departementen die openbare instellingen moeten beheren. Ik meen

dat we duidelijk moeten laten voelen, met de middelen die te onze beschikking staan, dat er in dit huis nog leden zijn die het ernstig menen met hun opdracht en die controle willen uitoefenen. Via deze controle wensen wij op constructieve wijze ertoe bij te dragen dat heel onze gemeenschap kennis zou hebben van exacte cijfers waaruit conclusies kunnen worden getrokken. Het is een beleids optie voor een regering. Als parlementsliden zouden wij dan in een heel andere sfeer en op een andere basis kunnen meewerken. Daardoor zouden heel wat woorden kunnen worden bespaard. De debatten worden al te vaak herleid tot het uitwisselen van slogans, het formuleren van *wishful thoughts* en het doen van suggesties zonder meer.

Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, tot daar mijn opdracht als voorzitter van de commissie voor de Sociale Angelegenheden.

Ik wens nu enkele persoonlijke overwegingen te geven over de begroting van het ministerie van Sociale Voorzorg. Straks zal ik nog mijn interpellatie ontwikkelen. Dat is een robbertje dat wij, mijnheer de minister, onder ons beiden zullen moeten uitvechten, in het bijzijn van de voorzitter als getuige.

De heer Luyten. — Ik zal ook nog blijven!

De heer Egelseers. — Goed, dan zijn wij met vier.

Nu zal ik mij, in het kader van de begroting, uitsluitend beperken tot de hervorming van de sociale zekerheid.

Mijnheer de minister, het verbaast mij enigszins in uw inleidende uiteenzetting te lezen dat uw begroting «in de context staat van de doeleinden die de regering nastreeft». Dan volgt een opsomming waaronder «de hervorming van de sociale zekerheid».

Ik neem aan dat u langs de begroting om een poging doet om het financieel evenwicht te herstellen. U bent er nog geenszins in gelukt niettegenstaande al de volmachtbesluiten, maar daar kom ik straks nog op terug.

U hebt de volgende principes omschreven en dat is niet onbelangrijk:

- Grotere solidariteit, maar met behoud van het individuele recht op uitkeringen;
- De doelmatigheid verbeteren via prioriteiten;
- De beheersing van de uitgaven door de bestrijding van de misbruiken;
- Sterkere harmonisering tussen de verschillende stelsels.

Last but not least moet er, zo stelt u, een grotere selectiviteit komen in de uitkeringen door een meer gezinsgerichte uitbouw van het stelsel van de sociale zekerheid.

Hierbij rijzen enkele vragen ten gronde — dus buiten de in de toekomst gevolgde procedure —, met betrekking tot de fundamentele hervorming van de sociale zekerheid. Het ene principe is echter niet minder belangrijk dan het andere.

Ik verklaar mij nader.

Ten eerste, het individueel recht op uitkering, dat u wenst te behouden, staat toch diametraal tegenover het gezinsgericht uitwerken van de uitkeringen. Niemand zal mij tegenspreken dat de invoering van het begrip «gezin» een innovatie is in onze sociale zekerheid waarover duidelijkheid moet komen, te meer dat ik ook lees in uw vijf puntenprogramma dat langs fiscale weg correcties naar draagkracht zullen worden aangebracht op de uitkeringen. Ik stel weer eens de vraag — waarschijnlijk niet voor de laatste maal in deze aangelegenheid — wat er nog van het individueel recht zal overblijven tenzij een karikatuur van wat dit recht nu betekent ten aanzien van de toepassing van de bestaande regelingen.

Ten tweede gaat u prioriteiten stellen onder het mom van doelmatigheid. Als slogan kan dat tellen. Waarop en op wie zullen prioriteiten worden gelegd? Indien men de beginselen onderschrijft die vastgelegd zijn in de wet-Dhoore, namelijk in artikel 5 dat ik zeer goed ken, dan zie ik niet in waarop men prioriteiten zal leggen. Ofwel is men ziek, werkloos, gepensioneerd, of heeft een gezin kinderen en heeft men recht op de daarbij passende uitkeringen of bijlagen.

Tenzij, mijnheer de minister — ik vrees ervoor —, u gaat differentiëren in elke regeling, verschillende soorten zieken gaat maken of verschillende klassen van werklozen gaat invoeren om dan nog niet van de gepensioneerden te spreken. Maar, dan wijkt men grondig af van de principes die nu in de sociale zekerheid gelden. De opties die zullen worden bestudeerd om uw principes te concretiseren, brengen weinig meer nieuws over de fundamentele opmerkingen in een fundamentele hervorming!

In uw vijf puntenprogramma beperkt u zich trouwens, ik vat samen, tot: ten eerste, een betere financieringsbasis; ten tweede, het

integreren van de fiscaliteit; ten derde, harmonisatie; ten vierde, beheersing van het aanbod in de ziekteverzekering en ten vijfde, het vergroten van de doorzichtigheid, dat u als een specifieke opdracht ziet van de Koninklijke Commissie, de commissie-Dillemans genoemd.

Mijnheer de minister, dat is toch weer iets anders dan de uitgangspunten die u hebt omschreven.

Ik las in de *International Herald Tribune* van 25 januari 1983 een artikel over de sociale zekerheid in de Verenigde Staten van Amerika. Ik laat in het midden of dit stelsel als referentie kan dienen. Ik constateer echter dat men in Washington heeft vastgesteld dat de sociale zekerheid in de VS aan het wankelen is. *The social security is tottering.*

De democraten verwijten de republikeinen dat zij de sociale zekerheid doden. De republikeinen zeggen dat de democraten het stelsel willen politiseren. Zij vatten het samen met de woorden: *It is becoming a national battle-cry.*

Ik citeer deze beschouwingen uit een artikel gepubliceerd in de Verenigde Staten, een toch niet onbelangrijk land, om erop te wijzen dat het uitwerken van een nieuw stelsel van sociale zekerheid niet op een eenzijdige wijze kan geschieden. Het gaat hier over het hervormen, ten gronde, van onze Belgische sociale zekerheid die een niet weg te denken plaats inneemt in ons maatschappelijk leven. Indien u dat zou doen dan zal u iets anders beleven dan de reacties van de Amerikaanse politici op hun mini-sociale zekerheid.

Mijnheer de minister, ik wens dan ook enkele zeer concrete vragen te stellen.

Ten eerste, gaat de regering de sociale zekerheid hervormen via volmachten? Gaat zij het Parlement, en ik neem aan ook de sociale partners, buiten spel zetten of zal het alleen het Parlement zijn dat weer eens naar huis wordt gestuurd?

Ten tweede, zal van regeringszijde duidelijk opdracht worden gegeven aan de Koninklijke Commissie opdat deze ook haar andere opdracht, zou uitvoeren, die tot nu toe werd vergeten, namelijk de fundamentele hervorming op een andere wijze aanpakken dan tot hiertoe is gebeurd, voor zoverre men kan zeggen dat er al iets is gebeurd. Ik weet, en u trouwens ook, mijnheer de minister, want u hebt het interimrapport gekregen, dat er niets is gebeurd.

Het is wenselijk dat wij uit het klimaat van onzekerheid geraken. Dat zou ook een einde maken aan, zoals ik daarstraks reeds zei, de slogantaal die van alle kanten wordt gebruikt om te trachten aan iedereen te bewijzen dat een fundamentele hervorming van de sociale zekerheid een noodzaak is.

Men moet de koe bij de horens pakken. Op die wijze wordt iedereen verplicht zijn verantwoordelijkheid op te nemen. Indien dit niet gebeurt, zal men vlugger dan verwacht en door velen gewild, kunnen worden geconfronteerd met de volledige privatisering van de sociale zekerheid. Is het dat soms wat de regering onrechtstreeks wil? Een antwoord lijkt mij hier zeker op zijn plaats.

In het volmachtbesluit met betrekking tot de tewerkstellingszones wordt bepaald dat de sociale zekerheid niet van toepassing is op het «kaderpersoneel».

Mijnheer de minister, wat verstaat u onder «kaderpersoneel» met betrekking tot de sociale zekerheid? Bij mijn weten is er vandaag geen enkele begripsomschrijving van «kaderpersoneel» binnen het raam van de sociale zekerheid. Wij kennen wel dit begrip in de verhouding werknemers-werkgevers, meer bepaald op het vlak van de loonbepaling.

De heer Van In. — Het begrip «kaderpersoneel» wordt ook omschreven met betrekking tot de sociale verkiezingen.

De heer Egelmeers. — Inderdaad, maar niet in de sociale zekerheid.

Mijnheer de minister, ik stel deze vraag niet voor mijn plezier.

In het desbetreffende volmachtbesluit, dat zijn oorsprong en toepassing vindt in de ministeries van Financiën en Economische Zaken, wordt echter bepaald dat het kaderpersoneel in de T-zones zal worden vrijgesteld van onderwerping aan de sociale zekerheid. Ik neem aan dat de minister van Sociale Zaken mede verantwoordelijk is voor de uitwerking van dit besluit. Het is op het ogenblik reeds gepubliceerd. Het zal echter pas operationeel worden nadat de verschillende T-zones zullen zijn omschreven en goedgekeurd volgens een u wel bekende procedure. Ik stel deze vraag dus niets te vroeg. Ik kan mij moeilijk voorstellen dat het begrip «kaderpersoneel» zou worden vervuimd, zodat al diegenen die in een T-zone worden tewerkgesteld, *mutatis mutandis*, zouden worden vrijgesteld van bijdrage-verplichtingen en dus ook zouden worden uitgesloten van de uitkeringen van de sociale zekerheid. Dit zou een innovatie zijn,

mijnheer de minister. U moet dus zeer strikt omschrijven wat door het begrip «kaderpersoneel» wordt verstaan.

Tot zover mijn opmerkingen bij deze begroting. Zoals gezegd, zal ik in de loop van het debat nog de gelegenheid krijgen tijdens een interpellatie terug te komen op enkele andere aspecten met betrekking tot de sociale zekerheid, meer bepaald de weerslag van de reeks volmachtbesluiten op dit gebied. Ik hoop dat u in een en ander klaarheid kan brengen. (*Applaus op de socialistische banken.*)

M. le Président. — La parole est à M. Califice.

M. Califice. — Monsieur le Président, monsieur le ministre, chers collègues, le budget de la Prévoyance sociale pour 1983 a été déposé rapidement et je vous en félicite, monsieur le ministre.

Je souhaite que vos prévisions se réalisent et que nous n'ayons pas la désagréable surprise de dépassements de crédits importants.

Pour la sécurité sociale, vous êtes tributaire de l'évolution économique en crise et de l'évolution démographique: le grand nombre de jeunes sans emploi et l'abaissement de l'âge de la retraite réduisent le nombre de travailleurs actifs.

Si la grande majorité des inactifs a accès à la sécurité sociale, il faut remarquer que le nombre des exclus augmente depuis peu. La chasse faite aux chômeurs de longue durée refoule vers les CPAS des personnes sans ressources.

Comme M. Egelmeers, j'ai de bonnes lectures, mais mes sources ne sont pas aussi lointaines puisque je reste à Bruxelles, où je trouve l'hebdomadaire *Au Travail* édité par la Confédération des syndicats chrétiens. Un article du dernier numéro de cet hebdomadaire est intitulé: «L'organisation scientifique de la chasse aux chômeurs.» On y indique que l'inspecteur du chômage mobilise et réorganise les services. Ses objectifs sont — je cite les instructions données —: «Augmenter l'efficacité du service litiges, relever le niveau des sanctions, diminuer le nombre des dossiers sans suite, augmenter le nombre d'exclusions, accélérer le traitement des dossiers, résorber le retard et repartir d'un bon pied. Il faut faire du service des litiges de Bruxelles l'un des plus performants.»

Je croyais, quant à moi, que l'on parlait surtout de performances dans les domaines sportif et économique.

Vous voudrez bien excuser cette parenthèse. J'estime qu'il y a des limites que l'on ne peut décemment dépasser.

Le programme des réformes de la sécurité sociale doit viser à rétablir l'équilibre financier des régimes les plus menacés, afin de sauvegarder leur raison d'être, qui est justement d'assurer une protection sociale réelle et efficace.

Mais cette recherche d'équilibre financier s'inscrit dans une volonté plus générale de respecter les principes majeurs de redistribution, de solidarité et de responsabilité personnelle, qui sont à la base des régimes de sécurité sociale.

Il faut, en effet, restaurer l'équilibre financier de la sécurité sociale si on veut en empêcher le démantèlement et ainsi garantir l'avenir de ceux qui subissent le plus directement le poids de la crise économique: les demandeurs d'emplois, les malades, les invalides, les retraités.

Certes, il faudra recueillir des efforts supplémentaires de solidarité mais, en cette matière, le véritable choix, c'est de décider si nous avons encore la volonté collective suffisante pour assurer la survie de la sécurité sociale, et au premier chef la régularité du paiement des prestations, ou si, faute de détermination et de courage, nous laisserons progressivement l'édifice patiemment construit depuis 1944 se lézarder et se désagréger.

La suppression récente des derniers plafonds en matière de cotisations répond à cet objectif prioritaire et permet d'instaurer une répartition variable des charges sociales selon qu'il s'agit d'entreprises à haute intensité de capital ou à haute intensité de main-d'œuvre.

Puisque les plafonds de cotisations à la sécurité sociale sont supprimés, la déclaration à l'ONSS peut se limiter à une liste des travailleurs, la rémunération brute proméritée, les journées prestées et assimilées. Sur le total des rémunérations brutes, il est appliqué le pourcentage de cotisations. Cette simplification administrative réduirait certains coûts pour les entreprises.

Cette méthode permet l'application d'une cotisation différenciée selon qu'il s'agit d'entreprises à prédominance de capital ou à prédominance de main-d'œuvre. Il suffit d'établir un ou des coefficients sur la totalité des cotisations de l'entreprise.

La sécurité sociale enregistre des retards importants dans le paiement des cotisations. Mais il n'est que trop connu que les pouvoirs publics paient trop lentement leurs factures. Cette situation crée d'importantes difficultés aux entreprises créancières qui ne

peuvent faire face à leurs propres obligations, notamment, à l'égard de l'ONSS et des contributions.

Cet état de fait a parfois provoqué des faillites d'entreprises saines qui ont trop attendu le règlement de leurs créances. Ces faillites provoquent parfois la disparition d'autres entreprises tout aussi saines.

Il est possible d'instaurer un organisme de compensation ou de désigner une institution existante comme la Banque Nationale, l'ONSS ou le ministère de la Prévoyance sociale, qui recueillerait les créances liquides, certaines et exigibles. Les pouvoirs publics en retard de paiement devraient délivrer sur demande aux employeurs, fournisseurs de biens et de services, un document qui ne pourrait être négocié que pour l'ONSS et, éventuellement, les contributions.

Il s'agit, en effet, de s'assurer que les cotisations, de même que les impôts précomptés sur les salaires, arrivent à destination, avec la quote-part de l'entreprise, et qu'il n'y a pas détournement de fonds.

Ce système ne devrait pas se révéler très onéreux, mais sa mise en œuvre nécessite l'intervention du législateur.

Simplifier l'établissement des états de cotisations, modaliser celles-ci selon qu'il s'agit d'entreprises à haute intensité de capital ou à haute intensité de main-d'œuvre, établir un mécanisme de cession des créances liquides des entreprises à l'égard des pouvoirs publics, tout cela ne résout pas encore le problème de l'équilibre financier de la sécurité sociale.

Sans nul doute, il faut faire la chasse à la fraude sociale et aux situations abusives; il faut établir des règles de cumul entre les indemnités et rentes qui réparent des dommages à 100 p.c. du salaire et les allocations sociales; il faut mettre en œuvre une solidarité réelle entre les actifs et les inactifs, entre les assurés sociaux et la société. Cela postule un effort nouveau des travailleurs actifs, surtout par la redistribution du travail disponible. La formule imaginée par le gouvernement, de réduction de la durée du travail avec embauche compensatoire et modération salariale, doit être au besoin imposée.

La réduction du nombre de chômeurs et l'accroissement du nombre des actifs auront un double effet sur les finances de la sécurité sociale; il y a moins de dépenses et plus de recettes.

Par ailleurs, l'Etat doit respecter les engagements contenus dans la loi du 26 juin 1981, établissant les principes généraux de la sécurité sociale des travailleurs salariés.

Mais il faudra sans doute prévoir une augmentation de la cotisation de sécurité sociale, pour les actifs et peut-être aussi pour certaines catégories d'inactifs.

On peut aussi prélever une cotisation sur le financement d'avantages extra-légaux qui fleurissent dans un certain nombre d'entreprises.

De même, on peut prévoir une taxe affectée par l'Ami sur les produits du tabac et sur les alcools, ainsi que sur la publicité pharmaceutique.

D'aucuns préconisent de limiter l'octroi des allocations sociales au niveau des revenus, ce qui revient à établir un « état d'aisance » qui devrait varier avec la composition de la famille. Par exemple, on le fixera à 1 000 000 de francs, et puis on le descendra progressivement jusqu'à devenir un état de besoin. C'est une conception qui vise à faire octroyer à chacun ce qui correspond au minimum vital.

Pour le surplus, on verra ce qui peut être fait avec le solde.

C'est une mesure impensable au moment où le gouvernement a appliqué la suppression du plafond de cotisations: on a demandé aux travailleurs les mieux rémunérés un effort de solidarité supplémentaire, sans qu'il y ait pour autant une adaptation correspondante des allocations sociales.

Ces allocations sont relevées pour ceux qui avaient des salaires très bas et sont plafonnées pour ceux qui ont des rémunérations plus élevées. C'est cela, la solidarité réelle et efficace.

Par ailleurs, les organismes de sécurité sociale ne disposent pas tous de la connaissance des revenus. Une nouvelle paperasserie administrative devra donc être mise en place.

Il est de loin préférable d'inclure les revenus de remplacement, comme les revenus de complément que sont les prestations familiales, dans les revenus imposables pour autant, bien entendu, que les barèmes fiscaux soient adaptés aux réalités familiales.

D'autres encore préconisent un nouveau système de couverture des petits risques en assurance-maladie. Chacun pourrait souscrire une ou des assurances personnelles, l'Ami n'intervenant plus.

Les « petits risques » comprennent essentiellement les consultations et visites du généraliste, les consultations des spécialistes, les prestations des dentistes, infirmières, kinésithérapeutes, les médicaments dispensés en dehors de l'hôpital ainsi que les prothèses.

L'ensemble de ces prestations représente 41 p.c. du montant total des prestations de santé couvertes par l'assurance maladie des travailleurs salariés.

En termes de croissance, on constate que les petits risques, sauf pour la kinésithérapie, accusent une croissance des dépenses largement inférieure aux gros risques. En effet, l'évolution de la consommation par bénéficiaire de prestations médicales relevant des petits risques est de beaucoup plus lente que celle des autres prestations.

La privatisation des petits risques est un non-sens du point de vue de la santé publique. En effet, le maintien et même le développement de la médecine du premier échelon, qui recouvre la notion de petits risques, constituent une condition nécessaire à une politique sanitaire moins centrée sur l'hôpital et tournée plus vers le maintien des personnes âgées et des malades mentaux dans leur milieu de vie.

Economiquement, la privatisation de petits risques comporte également des effets pervers.

Toute diminution des charges fiscales et parafiscales engendrera et accentuera le financement de régimes complémentaires.

Les entreprises qui n'auront pas les moyens de supporter la création en leur sein d'assurances complémentaires se verront acculées à revaloriser les salaires de leurs travailleurs, ce qui ne sera pas toujours possible.

Ce système renforcera les disparités entre entreprises faibles et secteurs forts. Actuellement, dans les entreprises à forte intensité de main-d'œuvre, les cotisations sociales représentent une part importante dans la valeur ajoutée, mais la charge extra-légale est peu importante. C'est l'inverse qui se produit dans les entreprises à faible intensité de main-d'œuvre ou si vous voulez, à haute intensité de capital. En France, par exemple — on ne dispose pas de données pour la Belgique —, les charges légales représentent 18,9 p.c. pour le pétrole et 25,4 p.c. pour le textile et les charges extra-légales représentent respectivement 21,4 p.c. pour le pétrole et 11,5 p.c. pour le textile. Une diminution des cotisations sociales et une privatisation de la couverture des petits risques provoqueront, par effets de vases communicants, une augmentation du recours aux assurances commerciales, ce qui risque d'être douloureusement ressenti par les secteurs faibles.

Cette reprivatisation viendra, en cette période de crise, se cumuler à des « modérations », salariales et autres, et pour certains, à des pertes de revenus de sorte que, à la limite, elle les rejettera vers « l'assistance ».

La privatisation et le recours aux compagnies d'assurances commerciales occasionneront des effets pervers aussi dans l'organisation des soins.

Des remboursements illimités de soins à certaines catégories de personnes permettront une accentuation des modes de consommation sophistiqués avec les effets inflationnistes que cela entraînerait et les conséquences qui en résulteraient pour les personnes qui n'en bénéficieraient pas: petits salariés, indépendants et inactifs.

A plus ou moins longue échéance, la présence d'assurances complémentaires privées représentera une menace pour les systèmes de conventions entre les partenaires de la santé. La conséquence serait inévitablement l'émergence d'une médecine à deux étages.

Il convient enfin de remarquer que l'introduction ou l'augmentation de tickets modérateurs est également une forme de privatisation et que ces tickets modérateurs atteignent déjà des montants non négligeables. Un exemple: pour une entorse de la cheville, la part des coûts à supporter par le bénéficiaire s'élève en moyenne à 3 903 francs. Il faut aussi noter que, depuis le 1er août 1982, la « gratuité » pour les Vipo est quasi supprimée. Il ne faut pas non plus perdre de vue que la Belgique est un des pays où les interventions personnelles des malades sous forme de tickets modérateurs, sont les plus élevées. Elles sont, en effet, peu importantes aux Pays-Bas et en RFA et si elles le sont plus en France, elles y sont largement « mutualisées », solution qui cependant n'est pas entièrement satisfaisante sur le plan social, car il s'agit d'une prime forfaitaire qui, en outre, pourrait être un frein pour les moins favorisés.

D'autres enfin préconisent l'instauration d'une franchise en soins de santé pour obtenir une plus grande régulation des dépenses médicales. Monsieur le ministre, est-il exact que vous auriez manifesté un intérêt pour ce dispositif?

Si oui, il se pose de nombreuses questions que je ne veux pas aborder aujourd'hui. Seriez-vous d'accord pour que nous ayons un débat approfondi en commission, avant que vos choix soient arrêtés?

Je voudrais aborder encore certains éléments de la réforme des allocations familiales.

La Commission royale de réforme de la sécurité sociale dont vous venez de prolonger la mission pour un an — c'est trop peu; M. Veldkamp a eu quinze années pour réaliser le même objectifs aux Pays-Bas...

M. Dehaene, ministre des Affaires sociales et des Réformes institutionnelles. — Vous ne voudriez tout de même pas que cela dure quinze ans!

M. Califice. — ...Je ne dis pas que cela durerait quinze ans, mais dans la proposition que j'avais faite à l'époque, il s'agissait de cinq ans et il m'apparaît que c'est un minimum indispensable.

La Commission royale a opté pour la reconnaissance du droit aux allocations familiales pour tout enfant présent en Belgique.

Tout enfant doit vivre et être élevé.

Il faut donc organiser un seul Office national des allocations familiales, déconcentré sur chaque arrondissement.

Cet office serait chargé de servir les prestations familiales aux familles et aux personnes qui ont la charge réelle des enfants.

Ces prestations seraient identiques pour tous les enfants, y compris les modifications prévues selon l'âge et certaines catégories spécifiques comme les enfants d'invalides et les enfants handicapés. Elles seraient identiques pour tous les enfants, qu'il s'agisse des enfants de travailleurs salariés, de travailleurs indépendants, d'agents des services publics ou de personnes sans statut.

Les modalités de financement seraient uniformes pour les trois secteurs des travailleurs salariés, des travailleurs indépendants et de agents des services publics. L'Etat supporterait la part des personnes sans statut, ou les trois secteurs précités le feraient solidairement, ce qui correspond, monsieur le ministre, à la décision récente du gouvernement de faire supporter dorénavant les prestations familiales garanties par le seul ONAFTS.

D'autre part, il y aurait lieu de revoir l'octroi des allocations familiales aux enfants handicapés: la majoration serait différenciée selon le degré d'évaluation du handicap. Vous prendriez ainsi en compte les avis émis par le Conseil supérieur des Handicapés et par le Comité de gestion de l'ONAFTS.

Je voudrais en outre, vous demander de reprendre l'étude de l'octroi d'une allocation sociopédagogique dans l'esprit de la proposition de loi de notre collègue Constant De Clercq, de même que le fractionnement de l'allocation de naissance en vue de favoriser le dépistage précoce des handicaps et de prévenir les causes de la mortalité et de la mortalité infantile. Il faut se référer à cet égard à diverses études réalisées par l'Œuvre nationale de l'Enfance et par le Centre d'étude de la Population et de la Famille.

Enfin, il devient urgent de créer un fonds de créances alimentaires. Ils sont nombreux les titulaires de créances alimentaires qui ne peuvent obtenir le paiement de leur dû. La crise économique actuelle accentue encore la détresse de ces foyers séparés, surtout celle du conjoint sans ressources et tributaire de ce que doit lui servir l'autre conjoint.

Je n'ai pas abordé le problème des handicapés. Mon collègue, Walter Claeys, s'en chargera. A cet égard, nous sommes sur la même longueur d'ondes.

Monsieur le ministre, chers collègues, la sécurité sociale subit la crise et pourtant, sans elle, malgré ses imperfections et ses lenteurs, nous aurions atteint un degré de pauvreté et de misère qui nous conduirait à la soupe populaire de la grande crise de 1930.

La sécurité sociale doit être sauvegardée. Ses bases de solidarité, de redistribution et de responsabilité personnelle doivent être consolidées.

Je n'en doute pas, monsieur le ministre, notre assemblée vous soutiendra dans vos efforts courageux et persévérants pour aider les plus démunis et les victimes de la crise. (*Applaudissements sur les bancs de la majorité.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Claeys.

De heer Claeys. — Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister, mogen wij de aandacht vragen voor een aantal knelpunten in het gehandicaptenbeleid.

Tijdens het voorbije jaar werden een drietal positieve punten gescoord in de richting van een meer samenhangende gehandicaptenzorg, namelijk de installatie van de Nationale en de Vlaamse Hoge Raad voor minder-validen, de belofte inzake de hervorming en harmonisering van de stelsels van tegemoetkoming, waarover wij het uitvoerig zullen hebben, alsook de hervorming van het Fonds voor medische, pedagogische en sociale zorg. Deze nieuwe en positieve beleidsontwikkelingen mogen geen aanleiding geven tot ondoordachte

inleveringen op de rug van de gehandicapten. Zo bijvoorbeeld het invoeren van een remgeld voor kinesitherapie. Wij gaan ermee akkoord dat eventuele misbruiken worden uitgeroeid, maar wij verzetten ons tegen remgeld voor gehandicapten die een kinesitherapeutische behandeling echt nodig hebben. Waarom kwam er van de belofte tot regularisatie tot nog toe niets in huis?

Dezelfde houding nemen wij aan naar aanleiding van de geruchten over de invoering van een remgeld in het kader van de revalidatie. Revalidatie is nodig om gehandicapten te helpen opnieuw maximaal gebruik te maken van hun lichamelijke mogelijkheden en heeft rechtstreeks te maken met een handicap. Het zou onverantwoord zijn de revalidatie ten laste te leggen van de gehandicapten.

Wat de coördinatie, de bestaanszekerheid en de opvang betreft, wensen wij duidelijk te verklaren dat het moet gedaan zijn dat ieder probleem afzonderlijk wordt behandeld, zonder rekening te houden met de vele deelaspecten van het gehandicaptenbeleid. Die coördinatie is thans totaal zoek. Nationale en gemeenschapsmateries zijn overlappende hangijzers, zowel in de Nationale als in de Vlaamse Hoge Raad voor minder-validen. Het stelsel van de kinderbijslag — een nationale aangelegenheid — is een belangrijk sleutelgegeven in de Vlaamse Raad, waar het persoonlijk aandeel van gehandicapten wordt besproken ten laste van het Fonds voor medische, pedagogische en sociale zorg, in functie van een advies voor de minister van Gezin en Welzijnzorg.

De bestaanszekerheid voor minder-validen blijft een teer punt. Reeds jaren streeft men naar een grondige hervorming. Het verheugt ons dan ook vast te stellen dat werk wordt gemaakt van de hervorming van de diverse tegemoetkomingsstelsels die op dit ogenblik van toepassing zijn voor de gehandicapten.

Bij de uitbouw en ontwikkeling van dit pakket van inkomensmaatregelen moet rekening worden gehouden met enkele fundamentele uitgangspunten:

1. Positief is dat het nieuwe voorstel in een concrete uitsplitsing voorziet tussen de inkomensvervangende en de integratietegemoetkoming. Een dergelijke maatregel kan echter pas een integrerend effect teweegbrengen wanneer er eveneens werk wordt gemaakt van een tewerkstellingsbeleid voor gehandicapten. Via arbeid kan een gehandicapte immers een volwaardig inkomen verwerven.

2. Daar waar er bij de inkomensvervangende tegemoetkoming terecht gepleit wordt voor het inbouwen van inkomensdrempels, is het als principiële basisvoorwaarde belangrijk dat er bij de bepaling van de integratietegemoetkoming geen rekening wordt gehouden met de bestaansmiddelen. Dit principe moet ingeschreven worden in de kaderwet die thans in voorbereiding is.

Wij zijn er ons wel van bewust dat de huidige budgettaire situatie weinig speelruimte toelaat. Het is trouwens positief dat de begroting, die voorzien wordt voor de bestaanszekerheid van gehandicapten, gestabiliseerd wordt en geen reële daling vertoont. Bij de uitwerking van uitvoeringsbesluiten van het nieuwe wetsontwerp zouden wij willen voorstellen dat bij wijze van overgang wel inkomensdrempels voorzien worden. Deze inkomensplafonds kunnen bijvoorbeeld gehouden worden met het bedrag van 250 000 frank uit arbeidsprestaties, zoals thans van toepassing in het stelsel van tegemoetkoming volgens de koninklijke besluiten van 24 december 1974 en 24 december 1975.

3. Bij de uitwerking van een evenwichtig systeem van tegemoetkomingen is het van essentieel belang een degelijk evaluatiesysteem van de handicap in te voeren. Dit impliceert dat het huidig percentagesysteem tot bepaling van de arbeidsongeschiktheid verbreed wordt tot het definiëren van de zelfredzaamheid. Hiertoe zijn categorieën nodig, waarbij naast medische beginselen rekening wordt gehouden met de individuele en sociale context waarmee de betrokken gehandicapte gekonfronteerd wordt. Daarom wordt ervoor geopteerd de methodiek, zoals toegepast voor de bepaling van «hulp van derden», in een aangepaste vorm te hanteren voor de bepaling van categorieën in de integratietegemoetkoming.

4. Het voorstel van kaderwet bepaalt dat de leeftijd vanaf welke de tegemoetkomingen worden toegekend voor alle gehandicapten op 21 jaar wordt gebracht. Dit is positief, doch wij willen er tegelijkertijd aan toevoegen dat dit een hervorming van het stelsel der kinderbijslagen voor gehandicapten inhoudt. Hierbij moet eveneens het zelfredzaamheidsprincipe op basis van categorieën voorzien worden.

5. Het wetsontwerp voorziet dat het bedrag van de inkomensvervangende tegemoetkoming minstens gelijk is aan de bedragen van het bestaansminimum. Principieel durven wij vooropstellen dat dit bedrag moet overeenkomen met het loon van een ongeschoold arbeider op de leeftijd van 21 jaar.

6. In het geheel van deze hervormingen wensen wij te pleiten voor een vereenvoudiging van de procedure. Dit kan door het uitwerken van modaliteiten tot invoering van het evolutieve basisdossier en de oprichting van de enige dienst.

7. Tot slot menen wij dat een betere coördinatie moet worden nagestreefd, zodanig dat bepaalde nationale beslissingen, bijvoorbeeld tegemoetkomingen gehandicapten, geen mogelijk onbewust averechts effect veroorzaken op gemeenschapsmateries, bijvoorbeeld persoonlijk aandeel in de dagprijs is het kader van het Fonds voor medische, pedagogische en sociale zorg. Deze dynamische en efficiënte coördinatie vergt een grotere doorzichtigheid, zodat overlappingen vermeden worden.

Dit waren enkele fundamentele uitgangspunten voor een grondige hervorming van het stelsel. (*Applaus op de banken van de meerderheid.*)

M. le Président. — La parole est à M. Paque.

M. Paque. — Monsieur le Président, monsieur le ministre, mes chers collègues, en examinant le rapport de la commission de la Chambre et en relisant les débats qui s'y sont déroulés, on peut constater que M. le ministre des Affaires sociales a été, à de nombreuses reprises, félicité d'avoir été le premier à déposer son budget pour 1983.

Et M. Califice, tout à l'heure, l'a d'ailleurs également fait remarquer.

Je voudrais toutefois rappeler que, dans une stricte orthodoxie budgétaire, le budget de 1983 devrait être soumis au Parlement avant la fin de l'année 1982. Nous devons bien constater que ces dispositions de la loi sur la comptabilité de l'Etat ont été peu respectées ces derniers temps puisque, avec une année de retard, nous avons pu approuver récemment une série de budgets déjà totalement dépensés.

Il faut constater que la pratique est devenue telle que l'on félicite pour sa célérité non pas un ministre qui dépose son budget en avance, mais un ministre qui dépose son budget avec moins de retard que ses collègues. Néanmoins, le fait que le ministre de la Prévoyance sociale fut le plus rapide mérite d'être souligné.

J'ai voulu faire cette référence aux règles parlementaires tout d'abord pour qu'elles ne soient pas oubliées, même si souvent elles ne sont pas respectées, mais surtout parce que — et ceci me paraît plus important — le budget qui nous est soumis aujourd'hui est le résultat d'une série d'arrêtés pris en application des pouvoirs spéciaux, c'est-à-dire sans concertation avec les intéressés ou leurs représentants et également en court-circuitant le Parlement, c'est-à-dire le jeu normal de la démocratie.

Il n'est pas question de recommencer ici le débat sur les pouvoirs spéciaux. Nous avons suffisamment dit le mal que nous en pensions et la dangereuse exception aux principes parlementaires qu'ils représentent. Toutefois, le fait de réglementer par voie d'autorité et par arrêté royal numéroté les matières sociales revêt une gravité particulière.

En agissant de cette manière, le gouvernement s'est attaqué aux moyens d'existence des personnes les plus fragiles de notre société en invoquant la nécessité d'établir des équilibres financiers dans le secteur de la sécurité sociale et dans les finances publiques en général.

Nous avons dit et redit que la politique de ce gouvernement consistait à faire supporter le poids de la crise par ceux qui étaient les plus nombreux, c'est-à-dire par ceux qui bénéficient de revenus peu élevés ou moyens.

Parallèlement, le gouvernement fait des cadeaux aux entreprises en espérant vainement que celles-ci vont embaucher des chômeurs.

Les faits démentent ce schéma gouvernemental. En effet, les avantages accordés aux entreprises n'ont pas nécessairement incité l'ensemble de celles-ci à effectuer des investissements. Lorsque certaines entreprises ont investi, elles ne l'ont pas nécessairement fait dans l'optique d'une augmentation de l'emploi. Au contraire, il est plus tentant d'effectuer des investissements en machines qui permettent de réduire encore la main-d'œuvre.

Les chiffres du chômage — auxquels M. Califice a d'ailleurs fait allusion — que le gouvernement évalue modestement à 511 000 chômeurs pour 1983, montrent assez l'échec gouvernemental en matière de chômage. Fin janvier déjà, nous comptons 500 000 chômeurs.

Dans cette optique, le ministre des Affaires sociales est victime de la politique de blocage des salaires qui est évidemment favorable aux entreprises. En effet, le ministre indique lui-même que la modération salariale en 1982 a causé une diminution de ses recettes de 17 milliards pour 1983. Modestement pour 1983, il limite cette

moins-value à 7 milliards, ce qui paraît procéder d'un optimisme de rigueur.

Nous avons constaté que le gouvernement reporte sans cesse l'échéance qu'il s'est fixée en ce qui concerne l'affectation de la modération salariale à la réduction de la durée du travail et à la promotion de l'emploi.

Les expériences qu'il tente d'effectuer en ce domaine, contre l'avis négatif du Conseil d'Etat, auront pour conséquence de permettre aux employeurs de déroger de façon discrétionnaire aux dispositions impératives des lois sur le travail et les conventions collectives.

En matière de remise au travail, échec de la politique gouvernementale. Ceci a d'ailleurs provoqué des fissures dans la majorité puisque certains porte-parole ont, avec virulence, reproché au ministre de l'Emploi, l'absence de résultat en ce domaine.

D'autre part, le gouvernement procède au démantèlement du plan Spitaels en supprimant les cadres spéciaux temporaires et en licenciant les chômeurs remis au travail.

Cette remarque d'ordre général concerne directement le budget de la Prévoyance sociale lorsque l'on sait qu'un chômeur supplémentaire représente par an une perte fiscale de 94 000 francs et une perte de cotisations de sécurité sociale de 193 000 francs. Il est effarant de penser que toute augmentation de 1 p.c. du nombre de chômeurs entraîne une perte de cotisations de près d'un milliard de francs.

Cet échec de la politique en matière de remise au travail, en matière de cadeaux aux entreprises, qui ne sont pas suivis d'effets, pèse très lourdement sur les moins-values du budget qui nous est soumis.

M. Bascour, vice-président, prend la présidence de l'assemblée

Le caractère choquant de l'application des pouvoirs spéciaux aux allocations de sécurité sociale, qu'il s'agisse du chômage, des pensions ou des handicapés, provient du fait que le gouvernement réduit sans concertation démocratique les revenus des plus démunis et des plus fragiles de nos concitoyens.

J'ai la conviction que dans cette assemblée, nous sommes un certain nombre à penser que les atteintes portées aux droits de certains allocataires sociaux n'auraient jamais existé si un débat parlementaire normal avait eu lieu à propos de mesures que l'on peut qualifier d'antisociales.

Je pense, par exemple, au sort des handicapés. Est-il normal de pénaliser une personne handicapée en la faisant payer certains tickets modérateurs?

Est-il normal de limiter les rentes d'accidents du travail ou de maladies professionnelles au montant forfaitaire de base dès que le bénéficiaire viendra à toucher une pension?

Cela revient à réduire le montant de la réparation accordée à ceux qui ont perdu une partie de leur intégrité physique et psychique sur les lieux du travail.

Dans nos permanences sociales, nous rencontrons de plus en plus des accidentés du travail, des victimes de maladies professionnelles, des handicapés qui se voient appliquer des réductions d'office de leur taux d'invalidité et, par conséquent, des diminutions substantielles ou même des suppressions de leurs allocations. Leurs dossiers sont traités avec une lenteur extrême — ce n'est pas nouveau et vous n'en êtes pas responsable, monsieur le ministre, mais il faut le dire — lorsqu'ils ne doivent pas s'adresser aux tribunaux du travail pour obtenir la reconnaissance de leurs droits. En attendant, ils sont sans aucun revenu à la suite de décisions arbitraires.

C'est notre devoir de défendre ces personnes qui, en raison de leur handicap, ne sont plus capables d'avoir un poids suffisant pour empêcher qu'on leur applique des décisions arbitraires.

Dois-je parler également de certains pensionnés mineurs, atteints de silicose, qui risquent de voir leurs revenus se réduire de plus d'un tiers à la suite des dispositions restrictives dont ils sont l'objet? Parallèlement est prévue la suppression à terme des centres d'Awans et de Morlanwelz.

Nous avons des devoirs vis-à-vis des ouvriers mineurs, que nous ne pouvons renier. Ils ont sur le plan de la santé des droits acquis que nous devons respecter.

Bien que le gouvernement s'en défende, nous craignons un changement de conception de la sécurité sociale. Nous craignons que les notions d'assistance, d'aide, voire de charité ne se substituent à la notion de droit individuel de chaque citoyen à obtenir une indemnité lorsqu'il se trouve en difficulté.

Le fait de prendre en considération les ressources des proches et de la famille de l'allocataire social nous paraît un glissement

imperceptible mais réel qui affecte la notion même de la sécurité sociale telle qu'elle résulte de cinquante ans de lutte.

La question qui se pose maintenant et qui n'a pu être évoquée en commission est celle d'une éventuelle reconduction des pouvoirs spéciaux. Il va de soi que celle-ci serait inconcevable en matière sociale dans la mesure où elle permettrait de toucher encore davantage aux revenus des plus démunis.

Le gouvernement indique qu'il a décidé d'augmenter, à partir du 1er février 1983, de 5 p.c. les minima de revenus de sécurité d'existence.

Nous voulons mettre l'accent sur le fait que cette minime augmentation sera rapidement absorbée par les dispositions nouvelles d'indexation des prestations sociales.

Vous m'en ferez la démonstration dans la réponse que vous me donnerez, voire dans un document.

En effet, le gouvernement nous annonce pour mai-juin 1983, l'entrée en vigueur d'un nouveau système d'indexation basé non plus sur l'indice des prix mensuel, ce qui correspond à une réalité, mais sur la prise en compte de la moyenne des quatre derniers mois, ce qui correspond à la minime partie des 5 p.c.

M. Dehaene, ministre des Affaires sociales et des Réformes institutionnelles. — J'ai personnellement appris à calculer d'une manière différente, je m'expliquerai à ce sujet.

M. Paque. — Nous n'avons pas suivi les mêmes études, bien entendu.

D'une part, ce nouveau système, avec le retard d'application qu'il entraînera, permettra au gouvernement de reprendre davantage d'une main que ce qu'il a eu l'air de donner de l'autre.

D'autre part, en matière de financement des dépenses sociales, le gouvernement, conscient de la moins-value provoquée par la modération salariale et l'augmentation irrésistible du chômage, a décidé la prorogation, en 1983, des mesures de retenues forfaitaires sur allocations familiales, des cotisations pour isolés et ménages sans enfant et des prélèvements sur le double pécule de vacances, les cotisations de prépensionnés ainsi que le déplaçonnement des cotisations ouvriers et employés. Il s'ensuit une diminution du pouvoir d'achat des travailleurs sans contrepartie correspondante pour les plus démunis.

Il ne nous paraît pas exact de prétendre que les mesures décidées par les pouvoirs spéciaux instaurent une véritable solidarité entre tous les citoyens de ce pays.

La crise économique apparaît parfois comme l'occasion de diminuer des avantages sociaux que certains jugent excessifs.

Sous prétexte d'efficacité économique et d'équilibre financier, les plus humbles voient leur allocation réduite alors que le gouvernement se prépare à créer en Flandre, à Bruxelles et en Wallonie, des zones franches où le droit social qui assure la protection des travailleurs serait modulé.

Le groupe socialiste ne peut admettre un budget de la Prévoyance sociale qui est le résultat d'une série d'arrêtés de pouvoirs spéciaux et qui fait supporter le poids de la crise notamment par les pensionnés, les prépensionnés, les handicapés, les victimes des accidents du travail et des maladies professionnelles. C'est la raison pour laquelle nous voterons contre ce budget. (*Applaudissements sur les bancs socialistes.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Walter Peeters.

De heer W. Peeters. — Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, wij hebben reeds herhaaldelijk en uitvoerig, vanop deze tribune, onze kritiek ten gronde op ons huidig stelsel van sociale voorzorg naar voor gebracht. Intussen is men het er ook in brede beleidskringen over eens dat onze sociale zekerheid, die minder en minder sociaal, minder en minder zeker, kan worden benoemd, aan een dringende, fundamentele hervorming toe is.

De voorzitter van de commissie, de heer Egemeers, heeft u daarstraks enkele zeer pertinente vragen gesteld, mijnheer de minister. Ik zal op deze problematiek echter nu niet verder ingaan.

Het wordt echter bovendien ook duidelijker en duidelijker dat in dit land ieder dossier, ook iedere begroting — beleidsdocument bij uitstek — vroeg of laat — en eerder vroeg dan laat — gecommunautariseerd wordt, communautair geladen is. En daar zal geen enkel «diepvriescentrum voor communautaire vraagstukken» iets kunnen aan veranderen.

Ook de sociale zekerheid, ik zou zelfs durven zeggen, vooral de sociale zekerheid, ontsnapt niet aan de groeiende dualiteit die dit land kenmerkt.

Verschillende uiteenzettingen die hier werden gehouden in de bespreking van deze begroting wijzen reeds zeer duidelijk in die richting. Ook onze ervaringen in het kader van de bespreking in de commissie-Dillemans wijzen die richting uit.

De verklaring van ontslagnemend Eerste minister Eyskens, vlak voor de verkiezingen van november 1981 was in die zin trouwens zeer duidelijk en veelbetekenend — ik citeer: «De economische crisis is in dit land samengevallen met een institutionele crisis. De communautaire spanningen maken het onmogelijk, coherent te regeren. Daarenboven groeiden Vlaanderen en Wallonië uiteen wat het te voeren crisisbeleid betreft. Dit alles heeft geleid tot de ineenstorting.»

Dat geldt in ruime mate, mijnheer de minister van Sociale Voorzorg, eveneens voor de sociale zekerheid. Ook de noties nopens de maatregelen voor het zo broodnodig veilig stellen van ons moeizaam verworven en op het ogenblik uitermate bedreigd stelsel van sociale voorzieningen stranden onwederroepelijk op de nagenoeg onoverbrugbare, zelfs diametrale tegenstellingen tussen de twee volksgemeenschappen in dit land. Een totaal mislukte zogenaamde «staatsvorming» heeft deze tegenstellingen nog aanzienlijk verscherpt. Enerzijds hebben de miljardentransfers, ook via de sociale zekerheid, van Vlaanderen naar Wallonië, de grenzen van het — in de naam van de zogeheten «nationale solidariteit» — toelaatbare ver overschreden.

Anderzijds blijken de verschillen tussen Vlaanderen en Wallonië, en niet in het minst inzake sociaal beleid, zich steeds grondiger te manifesteren. Er is een andere sociaal-economische structuur, er zijn bijgevolg andere behoeften. Er is bovendien een andere mentaliteit, er zijn dus andere inzichten over de noodzakelijke aanpak van de problemen.

Terwijl Wallonië in grote meerderheid alle heil verwacht van staatssteun en staatsinmenging van welke begroting die dan ook mogen komen, heeft Vlaanderen meer vertrouwen in de individuele creativiteit, in het privé-initiatief. Een centraal Belgisch beleid is dan ook ofwel tot immobilisme gedoemd, ofwel zal het blijven leiden tot maatregelen die hoofdzakelijk ten nadele van Vlaanderen uitdraaien. De miljarden die de Vlaamse Gemeenschap betaalt voor het uitzichtloos avontuur van het Waalse staal zijn daarvan toch wel een sprekend voorbeeld. Overigens heeft Vlaanderen deze miljarden zelf broodnodig om zijn eigen sociale zekerheid en economische substantie van de ondergang te redden.

De miljardentransfers van Vlaanderen naar Wallonië zijn intussen een onomstootbaar vaststaand, objectief en cijfermatig vastgelegd feit. Ook de zeer recente studie-Vandeputte liegt er niet om en niet in het minst inzake sociale zekerheid.

Vlaanderen betaalt 58,21 pct. van de sociale bijdragen en krijgt slechts 52,86 pct. van de tegemoetkomingen van de sociale zekerheid toegewezen. Rekening houdend met het bevolkingscijfer vloeide hierdoor alleen reeds vorig jaar *in globo* meer dan 22 miljard van Vlaanderen naar Wallonië.

Er is echter nog veel meer! Uit uw begroting 1983, mijnheer de minister, blijkt volgens de begrotingsramingen van de onderscheiden sectoren van de sociale zekerheid overduidelijk dat het verschil tussen de sociale bijdragen en de sociale uitgaven geweldige afmetingen heeft aangenomen. Voor dit jaar rekent de sociale zekerheid, volgens uw begroting, mijnheer de minister, op 460 miljard inkomsten tegen 808 miljard uitgaven. Het verschil, 348 miljard, is voor het overgrote deel terug te vinden in rechtstreekse of onrechtstreekse bijdragen van de Staat, afkomstig dus van gemeenschaps- en belastinggelden. De sociale zekerheid is dus reeds voor een groot deel genationaliseerd of gefiscaliseerd. Vlaanderen staat in voor 56,2 pct. van de personenbelasting. Via de fiscaliteit levert Vlaanderen dus bovendien nog eens een bijkomende bijdrage van vele tientallen miljarden aan de zogeheten «nationale solidariteit». Met «nationale solidariteit» hebben deze miljardentransfers, ook dus via de sociale zekerheid, eigenlijk nog maar weinig te zien.

Zij staan immers in geen enkele verhouding tot het verschil in welvaart tussen de twee landsgedeelten. De belastingen per hoofd liggen in Wallonië trouwens nauwelijks 2 pct. lager dan in Vlaanderen. In geen enkele federale Staat worden subsidies aan deelstaten verstrekt voor een zo minniem verschil.

Er is echter niet alleen de blijkbaar niet te stuiten miljardenstroom, ook dus via de sociale zekerheid van Vlaanderen naar Wallonië.

Meer nog is er — dat is veruit het belangrijkste — een grondig verschil in opvattingen, in mentaliteit, in klimaat, in beleidsopties

tussen de volksgemeenschappen aan weerszijden van de taalgrens, ook wat betreft de sociale zekerheid.

Terwijl Wallonië alles — om niet te zeggen de hemel — verwacht van de in alles en nog wat voorziende verzorgingsstaat, ziet Vlaanderen in dat op het ogenblik, nu het toch wel overduidelijk geworden is dat niet alles meer kan, dat op dit ogenblik de diepgaande crisis van de middelen ons collectief denken en handelen rond de sociale zekerheid dwingt tot het grondig herdenken, herwaarderen, hervormen van de doelmatigheid zelf van ons huidig stelsel van sociale voorzieningen.

In de huidige crisistoestand worden wij dagelijks, meer en meer alarmerend, geconfronteerd met de grenzen aan de groei, en dit op alle vlakken van ons maatschappelijk bestel.

Ook in de sector van onze zogenaamde sociale zekerheid, moeten wij op een pijnlijke wijze vaststellen wat de bekende socioloog Schumacher onlangs bij de aanhef van een boeiende maar ontvullend-scherpe maatschappijanalyse, deed schrijven: «Het feest is afgelopen.»

In alle Westerse landen heeft de sociale voorzorg een kritische fase bereikt. Gemiddeld wordt één vierde van het nationaal inkomen eraan gespendeerd. Ook in ons land neemt de financiële toestand van ons stelsel dramatische proporties aan.

Nochtans is, niettegenstaande deze enorme inspanningen, bestaans-onzekerheid nog steeds — en ik zou zelfs durven stellen meer dan ooit — een overweldigend feit voor heel wat groepen uit onze samenleving.

Deze vaststelling doet onafwendbaar vragen rijzen naar het doel en de doelmatigheid van de sociale voorzieningen.

Ondanks een enorme groei van de functies en van de uitgavenvolumes sedert de oorlog is er nauwelijks een spoor van herverdeling naar de laagste inkomenscategorieën merkbaar. Het aanbod richt zich tot alle lagen van de bevolking, maar het drama is, dat de verschillende sociale lagen van de bevolking, er een ongelijk gebruik van maken, om redenen die nauw met hun sociale positie verband houden. De verdeling van de zogenoemde sociale voorrechten toont immers aan dat ons stelsel zodanig is opgebouwd dat mensen er meer van profiteren naarmate zij rijker zijn, naarmate ze een hoger vormingsniveau hebben en als ze deel uitmaken van de middengroep van de maatschappij (het zogeheten Mattheus-effect van professor Deleek). Het is dan ook zonder meer duidelijk dat ons huidig stelsel van sociale zekerheid, dat minder en minder zeker kan worden genoemd, dat dit totaal misgroeide en bovendien onbetaalbaar geworden stelsel, dringend dient te worden herdacht én ten gronde hervormd.

En hier verschillen Vlaanderen en Wallonië fundamenteel van mening. Vlaanderen realiseert zich terdege dat alleen mits een grotere selectiviteit wordt aangehouden, met dezelfde middelen, een hogere sociale — en ook economische — doelmatigheid kan worden verwezenlijkt. Maar dan moet Vlaanderen over die middelen ook zelf kunnen beschikken. Deze keuze is immers een keuze die Vlaanderen voor zichzelf moet kunnen maken zoals Wallonië de zijne moet kunnen maken. Maar dat is alleen mogelijk onder eigen verantwoordelijkheid en dus ook met eigen middelen.

Analyses tonen aan dat het Vlaamse aandeel in het BNP, 56,2 pct. in 1977, steeds groter wordt en dat het Waalse aandeel, 28,3 pct. in 1977, voortdurend slinkt. De betalingsbalans in de periode 1975-1981 vertoont voor Wallonië een tekort van 732,5 miljard, voor Vlaanderen tot 1981 nog een overschot van 28,7 miljard. Ook voor Vlaanderen werd het saldo op de lopende rekening echter in 1981 negatief: - 64 miljard.

Er werden Vlaanderen dus duidelijk vele tientallen miljarden ontstolen, miljarden die Vlaanderen zelf broodnodig heeft om zijn eigen sociale zekerheid en economische substantie van de ondergang te redden.

En het gaat niet op dat Wallonië, in naam van de «nationale solidariteit» de zegeningen van een in alles voorziende welvaartstaat wil blijven bestendigen ten koste van een grondige verdere verarming van Vlaanderen.

Het gaat niet op dat men Vlaanderen verder laat opdraaien voor een onbetaalbaar en bovendien zelfs ondoelmatig geworden stelsel van sociale zekerheid.

Blijkbaar is dit nationale solidariteit in één enkele richting.

Toen Frans Van der Elst, bij zijn intrede in dit Parlement voor het eerst het federalisme predikte als de destijds meest voor de hand liggende oplossing voor het groeiend nationaliteitenconflict in dit land, werd hij op hoongelach onthaald.

Thans, ingevolge de stroomversnelling van een wereldomvattende economische crisis, spreken al heel wat politieke en financiële

instanties, universitaire en andere economische studies allerhande, en recent ook de stem van het volk, tot in ruime arbeiders- en vakbondskringen toe, dezelfde taal: alleen economische en financiële autonomie kan Vlaanderen nog wapenen tegen de crisis. Het wordt immers duidelijker en duidelijker, het staat zelfs onweerlegbaar vast, aan de hand van nuchtere maar keiharde cijfergegevens: in de steeds verder om zich heen grijpende crisis die dit land, Europa, de wereld beangstigt en beroert, wordt de Vlaamse ondernemingszin steeds verder leeggemaakt in bodemloze Waalse kuilen, bloedt de Vlaamse vitaliteit leeg in hopeloos immobilisme.

Dat het terroriseren van kleuters in Komen, het geweld dat Voeren vanuit Luik werd opgelegd tot en met de vaudeville-benoeming van Happart, de francofone arrogantie in en rond Brussel, hierbij dan nog geregeld door de Franstaligen als schandelijke politieke pasmunt kunnen worden gebruikt, dat alles doet nopens de toekomst van *La Belgique une et indivisible* nog zoveel meer vragen rijzen.

Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, de staatsvorming, of moet ik niet eerder zeggen de staatsmisvorming, van augustus 1980 heeft de zaken er niet op vereenvoudigd. De Volksunie heeft daar destijds voor gewaarschuwd.

Ik wens mij hierbij ter illustratie te beperken tot de sector ziekteverzekering, trouwens verantwoordelijk voor nagenoeg één derde van de uitgaven in uw begroting, mijnheer de minister: 176,9 miljard in de sector gezondheidszorgen en 80,2 miljard in de sector ziektevergoedingen.

De bijzondere wet van augustus 1980 heeft het gezondheidsbeleid als persoonsgebonden materie aan de gemeenschappen toegewezen. Omdat «men» echter de eenheid van de sociale zekerheid wenste te behouden werden in de wet op de staatsvorming op dit beginsel nochtans heel wat uitzonderingen ingebouwd.

Op die wijze ontstond er een flagrante contradictie tussen enerzijds de basisconceptie van de bijzondere wet, met name — ik citeer —: «aan de Vlaamse en Franse gemeenschappen, alsook aan het Waalse Gewest, eigen instellingen, bevoegdheden en middelen te geven die hun moeten toelaten een eigen beleid te voeren, gericht op de specifieke noden van hun gemeenschap of gewest», basisconceptie die inderdaad in flagrante tegenspraak is met anderzijds, wat de persoonsgebonden materies betreft, de concrete uitwerking ervan, zoals die in artikel 5 van de bijzondere wet wordt gesteld.

Deze onlogische contradictie, deze verdeling van bevoegdheden over één zelfde materie, leidde niet alleen reeds herhaaldelijk tot immobiliserende bevoegdheidsconflicten tussen centrale overheid en gemeenschappen, maar heeft vooral repercussies op de mogelijkheid, of beter gezegd, leidt tot de reële onmogelijkheid voor de gemeenschappen tot het voeren van een eigen gezondheidsbeleid, gericht op de eigen specifieke noden en behoeften.

Inderdaad, belangrijke materies, die bepalend zijn voor een efficiënt en behoeftegericht gezondheidsbeleid, blijven — en dat volgens de wettekst zogenaamd «bij uitzondering» — onder de bevoegdheid van de centrale overheid ressorteren onder meer de gehele ziekte- en invaliditeitsverzekering, de OCMW's, het minder-validenbeleid en zo meer.

Hierdoor wordt een echt globaal autonoom gezondheidsbeleid onmogelijk gemaakt. In beginsel werd het hele gezondheidsbeleid nochtans door de bijzondere wet van 1980 naar de gemeenschappen overgedragen. De centrale overheid is enkel voor de uitzonderingen bevoegd. En uitzonderingen dienen bij definitie toch beperkend te worden geïnterpreteerd. Wij stellen echter vast dat de centrale regering het hierbij integendeel nog altijd houdt bij alsmear minder verholten, zelfs verbeterd neo-unitaire achterhoedegevechten.

Bovendien stellen wij vast dat de preventieve gezondheidszorg bijna totaal tot de bevoegdheid van de gemeenschappen behoort, maar dat de middelen ervoor uiterst gering, om niet te zeggen nagenoeg onbestaande zijn.

Nochtans zou enerzijds preventieve en curatieve gezondheidszorg in één zelfde globaal beleid dienen te worden opgevat. Anderzijds kan een eigen beleid op een verantwoorde, behoeftegerichte wijze alleen worden gevoerd met eigen middelen. En het komt ons ronduit hypocriet voor, mijnheer de minister, te orakelen dat de basisgezondheidszorg prioritair dient te worden bevorderd, terwijl er nagenoeg geen middelen daartoe zijn uitgetrokken voor de bevoegde gemeenschapsminister. Daar waar de middelen voor het curatieve beleid — en die zijn indrukwekkend, hoewel deficitair — behoren tot het budget van de minister van de centrale regering. Het is nochtans bewezen dat investeringen in preventie, besparende investeringen zijn. Ook inzake gezondheidszorg ligt dus een globale overdracht van de bevoegdheden naar de gemeenschappen voor de hand. Alleen op die wijze kunnen immobiliserende bevoegdheidsconflicten worden voorkomen. Alleen op die wijze is een globaal, efficiënt, specifiek-

behoeftegericht gezondheidsbeleid mogelijk, waarbij iedere gemeenschap haar eigen keuzen maakt, waarbij iedere gemeenschap haar eigen verantwoordelijkheid opneemt. Het is evident dat daartoe ook de financiële middelen, die thans via de sociale zekerheid het gezondheidsbeleid ondersteunen, onder het beheer van de gemeenschappen dienen te komen. Door gezaghebbende personen en instellingen uit de sector van de gezondheidszorg in Vlaanderen wordt dan ook meer en meer aangedrongen op een eigen visie, op een eigen Vlaams gezondheidsbeleid. Ook inzake gezondheidszorg blijkt immers de ongelijke, onrechtvaardige verdeling van de middelen en blijken de tegenstellingen in mentaliteit tussen de Vlaamse en Franstalige gemeenschap meer en meer duidelijk.

Niet alleen zijn de middelen onevenredig verdeeld. Er is bovendien een totaal verschillend consumptiepatroon, zoals trouwens blijkt uit de cijfers van een gezamenlijke studie van een Vlaams en Franstalig dagblad.

Uit de cijfers van het Riziv blijkt dat, indien een gerechtigde aan de ziekteverzekering 100 frank kost, een Vlaming 92 frank kost, een Waal 109 frank en een Brusselaar 110 frank.

Ik heb bij een vorige bespreking van de begroting van Sociale Voorzorg die cijfers trouwens zeer uitgebreid gedocumenteerd.

Ook de ziekenhuisuitgaven liggen lager in Vlaanderen dan in Wallonië. Dat houdt dan weer verband met een hogere gemiddelde ligdagprijs: voor Vlaanderen bedraagt die 1 830 frank per dag, voor Wallonië 2 000 frank en voor Brussel zelfs 2 700 frank. Het grootste verschil — en hier kan men echt spreken van een ander beleid — zijn de uitgaven voor de technische prestaties en specialiteiten. In deze sector kost de Vlaming de ziekteverzekering slechts 80 frank, een Waal 134 frank en een Brusselaar 133 frank voor een theoretische gemiddelde uitgave van 100 frank. Vermits het hier gaat om een groot stuk van de ziekteverzekering en een sector in volle expansie, worden deze verschillen nog des te méér belangrijk. Een voor de hand liggende oorzaak is natuurlijk een groter aantal specialisten per 10 000 inwoners: 7 in Vlaanderen, 10 in Wallonië en 22 in Brussel.

Meer nog dan deze toch wel tot de verbeelding sprekende cijfers is er echter een grondig mentaliteitsverschil tussen Vlaanderen, dat meer opteert voor de prioritaire uitbouw van een behoeftegericht eerstelijnsgezondheidszorg, en Wallonië, dat veel meer zweert bij een sterk specialistisch gestructureerde gezondheidszorg.

De «Kromme eerste lijn» van professor Nuyens is inderdaad ook een communautaire breuklijn.

Een en ander heeft ook te maken met verschillen in artsenopleiding tussen Vlaanderen en Wallonië. In de Vlaamse universiteiten wordt de huisartsgeneeskunde, de ambulante verzorging en de eerstelijnszorg sterk gestimuleerd en gepromoveerd naar Nederlands en Angelsaksisch model. Aan de Franstalige universiteiten blijft men nog zweren bij een meer gespecialiseerde geneeskundige opvatting: het Franse model van de medische almacht tegen een meer sociologisch uitgediept Angelsaksisch model.

Het standpunt van een aantal invloedrijke Vlaamse drukkingsgroepen en instellingen in de gezondheids- en welzijnssector kan ons dus geenszins verwonderen. Ik verwijs maar naar het standpunt van Caritas Catholica en dat van het Wit-Gele Kruis, VGV, VVZ enz.

Bovendien is de federalisering van de artsensyndicaten een feit en is er de recente communautaire breuk in de Orde de Geneesheren. De mislukking van de artsenstaking Wynen in Vlaanderen was geen taalconflict maar een conflict over een opvatting van de geneeskunde.

Inderdaad, de economische crisis is in dit land sterk verweven met een institutionele crisis, ook inzake sociale zekerheid, ook inzake gezondheidszorg. De communautaire spanningen verlammen dit land, vooral omdat Vlaanderen en Wallonië uit mekaar zijn gegroeid wat betreft het te voeren crisisbeleid.

Een totaal mislukte zogenaamde «staats hervorming» heeft de tegenstellingen tussen de twee gemeenschappen in dit land nog aanzienlijk verscherpt. De boedelscheiding — *le divorce par consentement* zegde de heer Dehousse voor de RTBF — is onafwendbaar geworden.

Nu zich in dit land, meer en meer onafwendbaar, een nieuwe globale politieke onderhandeling van gemeenschap tot gemeenschap opdringt rond de vijf overgebleven nationale sectoren, rond de grote infrastructuren, het onderwijs en dies meer, is voor de beide gemeenschappen in dit land zeker ook het ogenblik gekomen om zich te beraden over een eigen sociaal beleid.

Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, er is voor ons land en zijn alsmar ingewikkelder wordende problemen

maar één oplossing: een echte doorgedreven federalisering op alle gebied, inbegrepen het sociaal beleid. Alleen door verder te gaan op de weg van de federalisering van de staatsstructuren en van heel het maatschappelijk en socio-economische bestel zullen de telkens weerkerende en immobiliserende communautaire conflicten in dit land een oplossing kunnen vinden. (*Applaus op de banken van de Volksunie.*)

M. le Président. — La parole est à M. Lepaffe.

M. Lepaffe. — Monsieur le Président, monsieur le ministre, chers collègues, le budget de la Prévoyance sociale, sera le premier budget 1983 voté par le Parlement, qui doit être analysé en fonction de la situation financière actuelle et faire le point et le bilan des arrêtés de pouvoirs spéciaux.

Le déficit pour 1983 s'élève à 28,3 milliards, sans compter les charges du chômage pour lesquelles l'Etat interviendra à concurrence de plus de 127 milliards.

Ce déficit présente des aspects structurels évidents qui, s'ils ne sont pas résolus, conduiront, à moyen terme, à une véritable faillite de la sécurité sociale.

Le rapport signale d'ailleurs trois causes fondamentales à ce déficit:

1. La diminution du nombre d'emplois et l'accroissement du nombre de chômeurs;

2. La structure déséquilibrée de la population. La population jeune est en décroissance rapide; la population des pensionnés est en augmentation rapide. Actuellement, comme il est dit dans le rapport 1982, nous avons un travailleur actif pour deux inactifs;

3. La modération salariale représente 31 milliards de recettes en moins à la sécurité sociale pour les années 1982 et 1983. Dès lors, la priorité absolue en matière de sécurité sociale revient à la politique de l'emploi et à la politique de la famille. Sur ces deux aspects, la politique gouvernementale a amené un net recul.

En matière de chômage, un chômeur de plus est un cotisant de moins à la sécurité sociale et une charge supplémentaire. Nous sommes en présence de 520 000 chômeurs; peut-être y en aura-t-il 600 000 à la fin de l'année. Le budget 1983 retient le chiffre de 511 000, déjà dépassé.

Environ la moitié de ces chômeurs n'ont pas 25 ans.

Que fait le gouvernement pour eux?

Il réduit le montant de leur allocation.

Il supprime le cadre spécial temporaire, CST, auquel ils avaient largement recours et le remplace par le troisième circuit de travail réservé aux chômeurs de longue durée, c'est-à-dire après deux ans de chômage. Dès lors, pour y avoir accès, les jeunes devront attendre deux années de chômage et de déqualification.

En matière de politique familiale, au moment où le gouvernement instaure la famille comme constitutive du droit à la sécurité sociale, en vue de faire passer la solidarité familiale avant la solidarité collective, il est paradoxal de constater qu'une série d'arrêtés royaux pris en vertu des pouvoirs spéciaux diminuent très fortement les revenus des familles.

L'arrêté royal n° 35 prévoit la diminution de 500 francs, par mois et par famille, des allocations familiales pour 1982; l'arrêté royal n° 130 prend la même mesure pour 1983.

L'arrêté royal n° 131 prévoit la suppression des treizième et quatorzième mois d'allocations familiales pour l'enfant de premier rang. Ceci s'ajoutant à la réduction de 500 francs, on arrive tout doucement à la suppression des allocations familiales pour l'enfant unique ou l'enfant resté seul.

L'arrêté royal n° 122 pénalise les enfants des divorcés puisque le rang de l'enfant, en cas de partage de la garde des enfants entre les époux séparés, sera calculé non pas de manière globale, mais suivant la situation de fait de chaque ménage.

Cet arrêté royal n° 122 supprime l'allocation d'orphelin pour le handicapé de plus de 25 ans.

Quant aux 57 arrêtés de pouvoirs spéciaux pris en matière de sécurité sociale, ils constituent, dans la plupart des cas, une atteinte au pouvoir d'achat des travailleurs et des assurés sociaux et, en fait, réalisent une mini-réforme de la sécurité sociale sans plan d'ensemble, sans philosophie sociale, en ayant uniquement en vue un objectif budgétaire, à court terme d'ailleurs.

Ainsi, l'arrêté royal n° 96 prévoit un déplaçonnement complet des cotisations de sécurité sociale, ce qui constitue une charge nouvelle sur les revenus des cadres.

L'arrêté royal n° 21 augmente la cotisation pension de 6,26 à 7 p.c. Les arrêtés n°s 23 et 158 imposent des retenues sur le double pécule de vacances: 7 p.c. en 1982, 11 p.c. en 1983.

Les arrêtés royaux n°s 36, 86 et 129 prévoient une retenue de 900 francs par mois pour les isolés et les familles sans enfant; les arrêtés royaux n°s 55, 124 et 125, une retenue de 10 p.c. sur les hauts revenus; l'arrêté royal n° 31, une retenue de 3,5 p.c. sur les indemnités et les prévisions.

L'arrêté royal n° 156 modifie l'indexation des prestations sociales. Il ne sera plus tenu compte de l'indice des prix mensuel, mais bien de la moyenne des indices des prix des quatre derniers mois.

Pendant ce temps, la Commission royale poursuit ses travaux en matière de réforme de la sécurité sociale, alors que le gouvernement n'a pas fait connaître ses options fondamentales, qui devraient d'ailleurs être discutées au Parlement bien plus que dans une commission technique, quelle que soit la qualité de ses membres.

Ne faudrait-il pas confiner la Commission royale à l'aspect technique de la codification de la sécurité sociale?

En effet, dans le rapport intérimaire, récemment publié, plusieurs options sont prises, qui nécessiteront un débat approfondi au Parlement, au sujet de l'accentuation de la famille comme constitutrice du droit à la sécurité sociale, ce qui revient paradoxalement à pénaliser les femmes et les enfants isolés et en ce qui concerne la symbiose organisée entre le régime d'assurance, la sécurité sociale et le régime d'assistance, les CPAS.

Vous semblez résolu, monsieur le ministre, non pas à une réforme globale de la sécurité sociale, mais à des réformes partielles et non encore coordonnées. Quels seront les premiers secteurs à être réformés? Selon quelle philosophie et sur base de quels moyens budgétaires le Parlement sera-t-il saisi de ces projets? Quel sera le rôle exact de la Commission royale dont le mandat vient d'être prolongé? Allez-vous demander de nouveaux pouvoirs spéciaux en matière de sécurité sociale? Quelle est votre position sur les liens qui doivent exister entre la sécurité sociale et la fiscalité? Va-t-on imposer totalement les revenus de remplacement, ceux des pensions, du chômage et de l'invalidité? Va-t-on imposer les allocations familiales? Quand le Parlement sera-t-il saisi du projet annoncé sur la création d'un office de récupération des pensions alimentaires qui correspond à des situations extrêmement douloureuses que les avocats et les magistrats connaissent bien?

En période de crise, la tâche du ministre n'est évidemment pas facile et nous comprenons que tout le monde doive faire des sacrifices.

Il convient cependant de savoir où cela va nous mener. A cette question, le gouvernement ne nous donne pas de réponse. Il n'a pas de projet, sinon de colmater les brèches du déficit de la sécurité sociale, il a tort de demander des pouvoirs spéciaux en matière de sécurité sociale.

Le Parlement pourrait utilement se pencher sur ces problèmes et entamer le débat dans un esprit de dialogue constructif, afin de dégager les lignes directrices d'une véritable réforme de la sécurité sociale.

Dans ces conditions, monsieur le ministre, nous ne pouvons pas voter le budget qui nous est présenté. (*Applaudissements sur les bancs du FDF-RW.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan mevrouw Herman.

Mevrouw Herman-Michielsens. — Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik zal zeer kort gaan. Ik wil een punt van dit budget behandelen waar nog niet over gesproken is.

Ik heb hier heel wat horen spreken over verworven rechten in ons sociale-zekerheidssysteem, over een grotere solidariteit die zal nodig zijn en over meer inspanningen die zullen worden gevraagd van werknemers en werkgevers. Maar ik heb tevergeefs geluisterd naar een toon waaruit zou blijken dat men ook gevoelig is geweest voor de merkwuurlijke uiteenzetting van de voorzitter van de commissie die u hebt opgericht om de sociale zekerheid te harmoniseren en te codifiëren binnen het raam van een grondige hervorming, en voor de conclusies waartoe hij is gekomen. Twee van zijn korte zeer doordringende conclusies werden hier genoemd maar over de derde conclusie, namelijk dat de sociale zekerheid onbetaalbaar is geworden, heb ik niets mogen horen.

Wanneer de sociale zekerheid onbetaalbaar is geworden dan mag men zich niet onmiddellijk terugtrekken op de verdedigingslinie van de bijkomende inspanningen. De inspanningen die werden gevraagd

gedurende de jongste jaren, zowel van werkgevers als aan werknemers, en die hebben geleid tot een steeds geringer wordend rechtstreeks loon, hebben niet de verhoopte resultaten gehad.

Het is toch nog maar enkele maanden geleden dat de plafonds inzake de bijdragen voor de sociale zekerheid werden doorbroken. Betreffende de inspanningen van de hogere lonen, bijvoorbeeld van het kaderpersoneel, kan men gerust zeggen dat er hier een soort franchise is ontstaan vermits voor hogere bijdragen geplafondeerde tegemoetkomingen worden gegeven.

Er is een andere wijze waarop het probleem kan worden benaderd: met besparingen. Men moet niet onmiddellijk roepen over de aftakeling van de sociale zekerheid en verworven rechten. Het strekt een land tot eer wanneer men poogt de toring naar de nering te zetten. De verworven rechten hebben weinig zin wanneer men de middelen niet meer ter beschikking heeft, niettegenstaande ieders inspanning, om de nodige prestaties terug te betalen.

Moet er dan direct tot afbraak worden overgegaan en moeten zij die het het meest nodig hebben en sociale bijstand krijgen, worden geïsoleerd? Ik meen van niet.

Er is in ons regime nog altijd ruimte om een aantal vormen van — men zegt het zo mooi, men spreekt niet meer van misbruiken — oneigenlijk gebruik, van slecht functioneren die de administratieve kosten opdrijven en van overconsumptie, vooral in het Riziv, uit de weg te ruimen.

Wanneer ik mij vooral voor dit punt interesseer, is het omdat er op een budget van 127 miljard een transfer is naar de sociale zekerheid, voor het regime van de werknemers alleen reeds van 96 miljard. Wanneer men weet dat in het regime van de werknemers en werkgevers meer dan 500 miljard middelen voorhanden zijn door de respectievelijke bijdragen, dan gaat het hier toch om een aanzienlijk bedrag van de uitgaven van onze gemeenschap. De inspanningen die geleverd worden door de Staat, namelijk die 96 miljard, hebben vooral betrekking op twee facetten van de sociale zekerheid, de gezondheidszorg en de pensioenen. Dit zijn tevens de meest kwetsbare sectoren, waar de stijging het grootst is. Het loont de moeite na te gaan op welke tegemoetkomingen die bijdragen betrekking hebben en of er niets kan worden gedaan.

Zo kan er nog bespaard worden op de bijpassing van de Staat voor de gezondheidszorg, die 80 pct. opslorpt van het globaal bedrag dat wordt uitgetrokken voor de bijzondere categorieën, de zogenaamde WIGW's, die 100 pct. terugkrijgen. Een eerste onderzoek van de dossiers heeft immers uitgewezen dat een belangrijk percentage van de verzekerden niet echt tot deze categorie behoren. Tot nog toe werd de eenvoudige methode, waardoor het plafond voor de tegemoetkomingen voor de WIGW's zou worden vastgelegd op basis van een verklaring van het ministerie van Financiën, steeds afgewezen. Op het ogenblik volstaat nog altijd een verklaring op eer aan de verschillende verzekeringsinstellingen, die weliswaar scherper wordt gecontroleerd dan in het verleden. Ik zou willen weten, mijnheer de minister, welke resultaten die controle heeft gehad? Ik heb mij laten zeggen dat een zeer belangrijk aantal van die dossiers na controle niet meer in de bevoorrechte categorie zal worden opgenomen.

Wanneer wij deze categorie willen in stand houden — en dat is toch onze bedoeling — moeten wij ervoor zorgen dat er geen misbruik van wordt gemaakt. Zoals gezegd wordt er een controle uitgeoefend, maar die kan nog worden verscherpt en tegelijk vereenvoudigd. Men moet in de eerste plaats het werkelijke inkomen vaststellen van de personen die er aanspraak op maken. Vervolgens moet men erover waken dat de prestaties voor geneeskundige verstrekking en farmaceutische producten voor de bevoorrechte personen alleen in hun naam gebeuren en niet voor de hele familie die er eventueel mee samenwoont. Deze maatregel is niet minder belangrijk maar wel moeilijker te controleren.

Men mag niet uit het oog verliezen dat daar waar geen remgeld wordt gevraagd, zoals bij deze bijzondere categorie, er geen motivatie tot controle van de verzekerde is. De prestaties worden opgedreven. Wanneer men het aantal prestaties voor deze categorie vergelijkt met het totaal der geleverde prestaties, er rekening mee houdend dat het hier gaat om een kwetsbare groep, vooral wat de gepensioneerden betreft, die meer geneeskundige verzorging en farmaceutische producten nodig heeft, stelt men vast dat er toch een grote discrepantie bestaat tussen het aandeel van de WIGW's in de totale bevolking en de prestaties die ten voordele van deze groep worden geleverd. Er is op dit gebied nog zeer veel ruimte voor een scherpere controle.

De heer Leemans treedt opnieuw als voorzitter op

Voor de andere categorieën moet men waken over de opvraging van de remgelden, die niet in alle omstandigheden, zoals bijvoorbeeld in de polyklinieken van de mutualiteiten effectief worden opgevraagd.

Er is ook geen enkele controle op de eventuele overconsumptie. In plaatsen waar een aantal disciplines naast elkaar bestaan, kan de overconsumptie in feite worden geïnstitutionaliseerd: de patiënt moet zich niet verplaatsen, een aantal verstrekkingen in verschillende disciplines kunnen onmiddellijk worden uitgevoerd.

Ook de administratiekosten kunnen worden gedrukt. De mutualiteiten worden nog altijd vergoed voor hun administratiekosten op basis van het aantal prestaties. Ook dit werkt de overconsumptie in de hand. De administratieve kosten van de mutualiteiten zouden volgens mij moeten worden vergoed op basis van het aantal aangesloten leden.

Ook voor de farmaceutische producten zijn er nieuwe mogelijkheden die weliswaar niet allemaal miljarden zullen opleveren. Voor de sociale zekerheid zowel als voor andere staatsuitgaven kan men immers niet met mirakelmiddelen werken waarbij één maatregel een deficit van miljarden zou dekken. Dat is uiteraard niet mogelijk. Voor de farmaceutische producten zouden bijvoorbeeld kleinere verpakkingen kunnen worden gebruikt of men zou, zoals in Nederland, de geneesmiddelen los kunnen verkopen. Bij het bepalen van het remgeld zou men kunnen uitkijken naar goedkopere producten binnen een gamma van gelijkaardige en gelijkwaardige producten. Dit kan worden uitgetest en het moet zeker geen aanleiding zijn tot een vermindering van de sociale vergoedingen of sociale rechten.

Mijnheer de minister, ik ben van mening dat dit alles een uitgebreid debat waardig is zowel in commissie als in deze openbare vergadering. De regering heeft uiteraard haar verantwoordelijkheden te nemen, maar zij moet het Parlement niet uit de weg gaan. Iedereen kan het zijne bijdragen om de uitgaven te drukken. Alvorens te spreken over een verhoging van de inkomsten, moet men eerst nagaan of de uitgaven kunnen worden beperkt. De overheid kan niet langer inspanningen vragen als ook zij geen inspanningen doet om de gelden van de sociaal verzekerden en die van de Staat, die tenslotte ook van de belastingbetaler komen, beter te spenderen. Ik denk bijvoorbeeld aan een vergelijking tussen het aantal prestaties in huisbezoeken en het aantal ligdagen. In het algemeen regime zijn er op het ogenblik in ons land 18 miljoen prestaties van huisbezoeken op één jaar, terwijl men terzelfder tijd in 28 miljoen ligdagen voorziet voor 1983. Dat kan nooit de ware verhouding zijn van het aantal zieken thuis en het aantal zieken dat in klinieken moet worden opgenomen.

Ik meen dat een onderzoek daarover ook nuttig zou kunnen zijn om het aantal ligdagen te beperken, afgezien van het feit dat de samenstelling van de ligdagprijs als zodanig aan herziening toe is, wat uiteraard in een ander debat moet worden behandeld omdat het materie is van een ander budget.

Dit alles zal ons niet beletten, mijnheer de minister, deze begroting goed te keuren omdat wij weten dat er nog een aantal maatregelen op het getouw staan. Wij hopen evenwel dat daarin een aantal nodige besparingen begrepen zullen zijn die uit alle sectoren zullen moeten komen en waarvoor iedereen inspanningen zal moeten leveren. Ik ben ervan overtuigd dat de zwaarste inspanningen moeten worden geleverd door degenen die dat het best kunnen. Iedereen moet echter een inspanning doen, waarbij de waanbeelden van een sociale zekerheid, waar wij niet meer zouden achterstaan, of van sociale afbraak moeten worden afgewimpeld. *(Applaus op de banken van de meerderheid.)*

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Vandenhove.

De heer Vandenhove. — Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, het is niet zo gebruikelijk dat een lid van de oppositie zijn betoog aanvangt met gelukwensen aan het adres van de bewindsman van wie hij de begroting op de korrel zal nemen.

Welgemeende felicitaties aan het adres van de minister van Sociale Zaken en Institutionele Hervormingen voor de bekwame spoed waarmee hij de begroting van Sociale Voorzorg van het begrotingsjaar 1983 neerlegde, door de Kamer van Volksvertegenwoordigers kreeg gelooft om reeds half februari van het lopende jaar de uiteindelijke behandeling in de Senaat te bekomen. Misschien was dat wat al te vlug, althans volgens de heer Egelmeers, die daarover een opmerking heeft gemaakt.

Verder feliciteer ik de minister bij deze gelegenheid voor de uitzonderlijke score — alleen voor de score — door hem gevestigd bij de in 1982 uitgevaardigde volmachtbesluiten als uitlopers van de wet van 2 februari 1982. Het is immers het vermelden waard dat er van de 192 koninklijke besluiten, uitgevaardigd krachtens bepaalde bijzondere machten, er niet minder dan 57 betrekking hebben op de sociale-zekerheidsregeling, niet enkel inzake sociale voorzorg, maar ook inzake pensioenen, volksgezondheid en tewerkstelling en arbeid.

Of dat de sociale verzekerden gelukkig stemde is een ander paar mouwen. Zo te horen werden er maar weinig van die volmachtbesluiten in dank afgenomen. Maar ja, de sociaal verzekerden zullen het waarschijnlijk weer niet begrepen hebben. Of toch wel?

Ook nog felicitaties, en dan echt gemeend, mijnheer de minister, omdat u gedurende al die tijd het hoofd hebt geboden aan de mokerslagen van beukhamer Verhofstadt, niemand minder dan de voorzitter van een coalitiepartij waarmee u het bewind deelt in de jongste Martens-V-regering.

Het is een publiek geheim dat de onstuimige PVV-voorzitter ook bij u niet zelden kwaad bloed zet met zijn oprispingen in de zuiverste neo-liberale stijl en geest, over een radicale aanpak van de sociale zekerheid. Het stelsel is zo al genoeg ondergraven zonder dat de PVV-lieverd het gedaan krijgt om het zonder meer te begraven.

Met de felicitaties ben ik zowat rond. Iets beters en aangenamers kan ik niet vinden, laat staan er bloempjes voor opspelden.

Mijnheer de minister, uw beleid inspireert me weinig tot sociaal gelukkig voelen. Volledigheidshalve moet ik eraan toevoegen dat ik me helemaal sociaal onbeveiligd voel in het klimaat van onbehagen dat onze samenleving in de huidige omstandigheden kenmerkt.

Dit is een begroting zonder geschiedenis. Zij werd ons door de Kamer van volksvertegenwoordigers overgezonden, wordt hier in openbare vergadering behandeld zonder voorafgaandelijke bespreking in de commissie, zonder verslaggever, zonder inleidende uiteenzetting van de minister. Dit werd zo overeengekomen en ik aanvaard dat. Er mag ook worden op gewezen dat de bespreking hier plaatsvindt onder een zeer geringe belangstelling, zonder veel woordverheffing en zonder illusies.

Zonder samenvoeging van de kredieten waarin werd voorzien voor consumptieve bestedingen, voor civiele investeringen en voor de afzonderlijke sectie, ligt het zwaartepunt van de begroting van Sociale Voorzorg in de twee hoofdstukken van inkomstenoverdrachten. Het eerste hoofdstuk betreft de overdrachten aan andere sectoren voor een totaal van 14 miljard 600 miljoen frank. Het tweede houdt het bij de overdrachten binnen de sector « overheid » voor een totaal van 111 miljard 800 miljoen frank, of samen 126 miljard 400 miljoen frank.

Onder de inkomstenoverdrachten aan andere sectoren zijn er in de eerste plaats de toelagen ten voordele van de diensten van de vrijwillige ziekenfondsverzekering en vervolgens de uitkeringen aan de minder-validen bij toepassing van de wet van 27 juni 1969.

Volgens de ramingstabellen gaat voor 1983, 1 miljard 700 miljoen frank naar de vrijwillige ziekenfondsverzekering, wat 110 miljoen frank minder is dan voor het begrotingsjaar 1982. Dit kan de indruk wekken dat de dienst van de vrijwillige ziekenfondsverzekering nog het best aan zijn trekken komt nadat de minister van Sociale Voorzorg in de vorige regering de subsidiëring van de diensten voor openluchtturen een beetje had gelicht. Intussen dragen de ziekenfondsen verder de last van de dekking van de kleine risico's voor zelfstandigen. Het ministerie van Sociale Voorzorg staat sedert jaren weigerig tegenover een verruiming naar de verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering toe. De hoop op een dergelijke verruiming is intussen, samen met andere illusies, zachtjes ter ziele gegaan.

Het ware de moeite waard, mijnheer de minister, eens na te gaan welke vrijwillige bijdragen worden opgevraagd en welk onderscheid er dan nog bestaat naargelang van de samenstelling van het gerechtigdenbestand. Om te kunnen beantwoorden aan de verplichtingen van een goed beheer wordt dus een politiek gevoerd die niet meer overeenstemt met de beginselen van de basiswet van weleer, de wet van 1894.

Voor het toekennen van de tegemoetkomingen aan minder-validen ligt de raming helemaal anders. De voor 1983 uitgetrokken kredieten ten belope van 12 miljard 830 miljoen liggen netjes anderhalf miljard hoger dan de raming voor 1982. Ligt daarin misschien enige hoop op een terugbollen op de nog steeds niet verteerde besluiten die door een ander minister van Sociale Voorzorg op « placide » wijze werden doorgedrukt op de vooravond van Kerstmis 1974? Dat zal wel niet, mijnheer de minister, want u heeft zelf al een ontwerp voorbereid waarover ik even wens uit te weiden.

Reeds op 26 september 1982 pakte u te Antwerpen uit met een nieuw plan tot hervorming van het stelsel van de tegemoetkomingen aan de minder-validen, dat de gebruikelijke primeur uitmaakte voor de algemene vergadering van de Katholieke Vereniging voor Gehandicapten. Na wat aaien in de goede richting en na nog maar eens verkondigd te hebben dat de minder-valide medeburgers en hun families in deze benarde tijden en omstandigheden bijzondere aandacht verdienen, dat de nationale bevoegdheden nog grotendeels bepalend zijn voor de inkomstensituatie van de minder-validen,

werden de krachtlijnen geschetst van wat u ter zake op het oog hebt voor een grondige hervormingsaanpak.

Indien ik het goed heb begrepen, ligt de oplossing voor de leefproblemen van de minder-validen in het toekennen van twee onderscheiden tegemoetkomingen, namelijk een inkomensvervangende tegemoetkoming en een integratietegemoetkoming, samen of elk afzonderlijk in het bereik gelegd. Omdat u een dergelijk stelsel van tegemoetkoming niet als een sociale verzekering beschouwt, zal de toekenning afhankelijk worden gemaakt van het inkomen, en dan maar weer hetzelfde schuitje in zoals vroeger. Kan daarover al wat meer worden vernomen? Hoe staat de per 23 juli 1982 ingestelde Nationale Raad voor de Minder-validen daar tegenover? Welke becijferingen werden reeds gemaakt voor een optimale haalbaarheid? Welke waarborgen worden ingebouwd om de verworvenheden veilig te stellen? Als voorzitter van de Vlaamse Federatie van Gehandicapten, wens ik die aangelegenheid op de voet te volgen. Ik kan instemmen met een positieve hervorming, doch blijf kampklaar indien het leidt tot een negatieve hervorming.

Dat het ondertussen niet zo best vlot met de afwerking van de aanvraagdossiers, is hier enkele dagen geleden gebleken, toen u werd genoopt tot het mede goedkeuren van een wetsvoorstel dat voortaan een timing inzake afwerking oplegt. Dat was niet zo vleidend voor een minister die dan toch steeds zijn administratie moet dekken. Of zijn de indieners van dat wetsvoorstel eenvoudig weggepaald?

Zo kom ik tot het hoofdstuk betreffende de ramingen van overdrachten binnen de sector «overheid», waar het gaat om meer dan 112 miljard. Daarvan is 103 miljard bestemd voor het Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering als subsidiëring voor het in-stand-houden van de stelsels, zowel dit van de zelfstandigen als dit van de loonarbeiders. Bij de vaststelling van de bedoelde subsidiëring werden bepaalde elementen in aanmerking genomen die voor het eerst vanaf 1 januari 1982 een invloed laten gelden. Over heel de lijn, zowel voor het stelsel van de zelfstandigen als voor de werknemers, is er een krediettoename van 11 pct., wat niet betekent dat het daardoor echt goed gaat met de ziekte- en invaliditeitsverzekering.

De voorgestelde subsidiëring staat los van de verminkingen die het Riziv hierdoor werden opgelegd via verschillende volmachtbesluiten. Verminkingen aan het stelsel van de ziekte- en invaliditeitsverzekering als dusdanig betekenen verminkingen aan de bescherming die de verzekerde er voor zichzelf en voor zijn gezinsleden hoopt te vinden. Zoals ik reeds tijdens een interpellatie tot de heer minister van Sociale Zaken verklaarde, maakte de derde trein volmachtbesluiten klein hout van een reeks principes die de wet van 9 augustus 1963 sierden. Het remgeld kreeg een breder toepassingsveld, het begrip «persoon ten laste» is een verhaal waar kop noch staart aan te vinden is, de heruitgevonden hotelkosten moeten bij verblijf in het ziekenhuis aan de patiënt worden aangerekend, de beknotting van de administratiekosten zet de verzekeringsinstellingen in een moeilijk parket, en zo gaat het verder. Die 112 miljard, waarover ik het daarnet had, vormen slechts de kruin van die enorme boom die door uitholling dreigt te verkwijnen. Een boom leeft of sterft in wortels en stam; zo ook de boom van de sociale zekerheid, met of zonder kruin.

In mijn betoog heb ik mij strikt beperkt tot enkele begrotingselementen van de sociale voorzorg. Morgen komt de begroting van het ministerie van Volksgezondheid en het Gezin aan de beurt. Vandaag en ook morgen en zeker overmorgen zal ik met een neen-stem de thans gevoerde sociale politiek afkeuren.

Alleen nog dit: ik werd wat huiverig door de koude in deze zaal, maar nog meer door de toespraak van mevrouw Herman. (Applaus op de socialistische banken.)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Vangeel.

De heer Vangeel. — Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, wanneer wij enkele maanden geleden de begroting 1982 behandelde, heb ik aan het einde van mijn toespraak gezegd dat ik de volgende begroting, deze voor 1983, niet meer zou goedkeuren indien er voor de werkelijk misdeelden, die aanspraak maken op het levensminimum, het gewaarborgd inkomen voor bejaarden of de vergoeding van minder-validen, geen ernstige aanpassing van de bedragen zou gebeuren. Dit is wellicht niet de reden waarom de minister op dit gebied wel iets gedaan heeft. Ik weet dat het zijn bekommerning is voor de misdeelden die hem ertoe heeft aangezet om van 1 februari 1983 af deze minima substantieel te verhogen.

De heer Egelsems. — Mijnheer Vangeel, u gaat die begroting 1983 niet kunnen goedkeuren.

De heer Vangeel. — Bij vorige gelegenheden heb ik onder andere op u een beroep gedaan, maar u weet ook dat het al enkele jaren geleden is dat aan deze levensminima enige aandacht werd besteed.

De heer Egelsems. — Die levensminima worden enkel verhoogd, omdat de indexering ervan wordt afgeschaft.

De heer Vangeel. — Collega, ik zal u dit onmiddellijk verklaren, want ik heb de indruk dat u er niet veel van begrijpt.

Voor de gezinnen wordt het bedrag verhoogd met 9 415 frank, voor alleenstaanden met 6 778 frank en voor samenwonenden met 4 709 frank per jaar. U beweert dat deze verhoging enkel moet dienen om de indexaanpassing op te vangen en dit dan nog maar voor een klein deel. Dit is niet helemaal juist. De verhogingen zijn veel groter: slechts een zeer klein gedeelte van de verhoging, minder dan 1 pct. is bestemd om de andere indexaanpassing recht te zetten. Wij bekomen aldus minimabedragen voor gezinnen van meer dan 197 000 frank en voor alleenstaanden van 142 000 frank.

In dit verband, mijnheer de minister, heb ik een paar vragen. In de eerste plaats vraag ik dat men zich niet zou beperken tot de verhogingen die op 1 februari 1983 werden toegepast. Er dient werkelijk voor de volgende jaren een degelijke programmatie voor de minima te gebeuren. In deze programmatie zou vooral aandacht moeten worden besteed aan de alleenstaanden in deze categorie die het belangrijkste aantal hiervan uitmaken. In verhouding tot het levensminimum dat aan de gezinnen wordt uitgekeerd is het bedrag voor de alleenstaanden te gering.

De heer Van In. — Dat zou mevrouw Herman-Michielsens moeten horen.

De heer Van Geel. — Ik had gehoopt dat ze hier zou zijn gebleven.

In de tweede plaats, mijnheer de minister, vraag ik uw aandacht voor de misdeelden in verband met het behoud van de indexaanpassing. Voor de categorieën die aanspraak mogen maken op de sociale vergoedingen, werd in het afgelopen jaar de indexaanpassing volledig behouden. Vanaf 1 juli 1983 zal er een vertraging komen in de aanpassing aan het indexcijfer, vermits die aanpassing zal worden toegepast op het gemiddelde van de laatste vier maanden. Ik weet dat uw aandacht gaat naar degenen die een minimumvergoeding in de sociale zekerheid genieten en dat voor deze categorie een extra-aanpassing voorzien wordt met ingang van 1 juli 1983 en 1 januari 1984.

Verder vraag ik dat zo spoedig mogelijk een einde zou komen aan de toestand die meer dan twee jaar aansleept in verband met de bijdrage die op 1 oktober 1980 werd ingevoerd voor gepensioneerden die een pensioen of verschillende pensioenen boven een bepaald bedrag ontvangen. Vanaf 1 oktober 1980 werd op hun pensioen 1,8 pct. ingehouden ten voordele van de ziekte- en invaliditeitsverzekering. Vandaag de dag moeten nog altijd een aantal mensen ten onrechte die bijdrage betalen die wordt ingehouden op het bijkomend pensioen dat zij genieten. Door het feit dat zij met twee pensioenen die zij ontvangen niet aan het vrijgestelde bedrag komen, betalen zij ten onrechte deze bijdrage. Het Rijksinstituut voor Ziekteverzekering is hiervan op de hoogte, want het heeft aan deze personen voor het laatste kwartaal van 1980 de bijdrage terugbetaald.

Van de bijdragen gestort in 1981 en 1982 werd nog niets terugbetaald. De instellingen die de inhouding op het bijkomend pensioen doen, werden er nog niet eens van verwittigd dat ter zake geen inhoudingen meer hoeven te gebeuren. Nu, in 1983, wordt nog steeds een zeker percentage ten onrechte ingehouden.

Mijnheer de minister, ik dring erop aan dat u bij het Riziv de nodige stappen zou doen om hieraan een einde te maken.

Allereerst moeten de ten onrechte geïnde bijdragen over 1981, 1982 en 1983 worden terugbetaald en ten tweede mag er voortaan geen inhouding meer gebeuren.

Het is niet ernstig te stellen dat de betrokkenen de niet-verschuldigde bijdrage niet meer terug zouden krijgen als zij geen verzoek daartoe hebben gedaan. Uit rechtsvaardigheidsoverwegingen moeten deze ten onrechte geïnde bijdragen zonder verzoek van de betrokkenen worden terugbetaald.

Een volgend punt dat ik wil behandelen, mijnheer de minister, heeft betrekking op de geplande hervorming van het stelsel van de minder-validen. Ik vraag uw aandacht voor de minder-validen die de pensioenleeftijd bereiken. Iemand die een vergoeding van minder-valide geniet, verliest dit recht bij het bereiken van de pensioenleeftijd. De integratievergoeding voorzien in het nieuwe stelsel moet behouden blijven, ook wanneer de rechthebbende de pensioengerechtigde leeftijd heeft bereikt. Ook minder-valide gepensioneerden hebben een integratievergoeding broodnodig.

Een volgend probleem is als het ware een oud zeer voor mij.

Er wordt in alle mogelijke sociale verzekeringen gezocht naar besparingen. Reeds verscheidene jaren achtereen heb ik uw voorgangers gewezen op een besparing die de betrokkenen slechts in geringe mate of helemaal niet zal treffen; zij zal slechts de familieleden treffen. Ik zal duidelijk zijn. Het gaat over alleenstaanden die definitief in een instelling worden opgenomen. Ik denk hierbij in de eerste plaats aan psychiatrische instellingen. Die opname in dergelijke instellingen wordt volledig betaald door de ziekteverzekering. Het pensioen van de betrokkenen blijft volledig behouden. Dat wordt slechts voor een klein gedeelte opgebruikt. Daardoor ontstaat een grote spaarpot bij de voorlopige beheerder van de goederen van betrokkenen. Die spaarpot kan oplopen tot honderdduizenden en zelfs tot een miljoen frank en meer.

Bij het overlijden van deze personen gaat het opgehoopte bedrag naar de familie, dikwijls verre familie, die deze bejaarden zelfs nooit een bezoek waard hebben geacht en een tamelijk belangrijk deel gaat naar de voorlopige beheerder die hier een zeer winstgevende zaak doet. In instellingen heeft een voorlopig beheerder soms honderd of meer personen onder zijn hoede. U kan indenken welk jaarbedrag dat voor deze voorlopige beheerder betekent. Daarom, mijnheer de minister, wil ik opnieuw uw aandacht vragen voor dit probleem.

Wat de hervorming van de sociale zekerheid betreft, heb ik de indruk dat sommige personen, wanneer zij daarover spreken, ietwat ongeduldig zijn. Er is op parlementair initiatief een commissie opgericht welke dit probleem moet onderzoeken en voorstellen doen. Ik ben van oordeel dat men ten minste op de voorstellen van deze commissie, waarvan vooraanstaande collega's deel uitmaken, moet wachten alvorens over een hervorming van de sociale zekerheid te spreken. Men moet niet steeds opnieuw verklaringen afleggen en vooral niet, zoals in sommige kringen, uitsluitend spreken over besparingen in de sociale zekerheid. Die uitlatingen boezemen vooral degenen die aanspraak kunnen maken op vergoedingen in het kader van de sociale zekerheid een grote vrees in voor de toekomst.

In dat verband meen ik dat u, mijnheer de minister, met ons akkoord gaat dat een hervorming van de sociale zekerheid nooit bij volmacht mag gebeuren. Dat vergt ernstig parlementair werk.

Wat hervorming van de sociale zekerheid betreft, wil ik een citaat aanhalen uit het boekje van professor Van Langendonck: «De onzekere sociale zekerheid.» De heer Van Langendonck zegt: «Wie de huidige plannen en voorstellen over de hervorming van de sociale zekerheid bestudeert, krijgt de indruk dat de onzekerheid over de toekomst van het stelsel terug te brengen is tot een financieel probleem. Alles draait rond het groeiende deficit in de meeste sectoren en rond de middelen om de balans weer in evenwicht te krijgen. Nochtans is dat een verkeerde probleemstelling. Het gestelde vraagstuk is hoofdzakelijk van ethische aard en niet van financiële aard.» Hij vervolgt: «Om de problemen van de sociale zekerheid op te lossen, moeten eerst en vooral een aantal onaangename realiteiten worden blootgelegd waarvoor de inwoners van onze welvaartsstaten maar al te graag de ogen sluiten. Midden onze welvaart wonen degenen die wij niet zien. Hun aanwezigheid maakt ons streven naar hogere inkomsten en meer verrijfde consumptie tot een tragische farce. Hun problemen leren kennen en meer dan lippendienst bewijzen aan onze heilige plicht tegenover hen, is een dringende opgave. Zij stuit op geen financiële obstakels maar op een veel moeilijker hinderpaal, het overwinnen van de sociale hypocrisie.» *(Applaus op de banken van de meerderheid.)*

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Lagae.

De heer Lagae. — Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik zal alleen spreken over de kinderbijslag. Veel collega's zal ik niet meer overtuigen, maar ik zal toch mijn best doen.

Mijnheer de minister, ik ga ermee akkoord dat de gezinnen moeten inleveren. Zij doen dit ook, onder meer door het afschaffen van het abattement van 10 000 frank, door het optrekken van de BTW, door wijzigingen in het indexcijfer en in de sociale prestaties. Ik heb ook nooit enige kritiek geuit wanneer men wijzigingen aanbracht in de uitbetaling van de kinderbijslag. Ik heb nooit geëist — misschien ten onrechte — dat de kinderbijslag voor het eerste kind bij de zelfstandigen zou worden opgetrokken tot op het niveau van de kinderbijslag voor werknemers en ambtenaren. Ik ben steeds akkoord gegaan met de inhouding van 500 en 900 frank en met andere maatregelen.

Ik ga echter niet meer akkoord wanneer men de kinderbijslag vanaf een bepaald niveau wil verminderen of bij het belastbaar inkomen wil voegen. Ik zal u ook uitleggen waarom. Wanneer men zegt dat iemand met de rang van directeur-generaal en met kinderen ten laste geen kinderbijslag meer nodig heeft, zegt men eigenlijk dat

de wedde van die man te hoog is. Als de wedde van die man echter te hoog is om door kinderbijslag tegemoet te komen aan de kosten die hij heeft voor de kinderen ten laste, is die wedde zeker te hoog voor iemand die niemand ten laste heeft. Die redenering wordt trouwens door uw departement erkend. Toen de regering besloten heeft 500 frank in te houden op de kinderbijslag, heeft zij immers terzelfder tijd besloten 900 frank in te houden van gezinnen met niemand ten laste.

Men heeft hovendien ten onrechte de gedachte laten leven dat kinderbijslag een subsidie is. De kinderbijslag is echter een modulatie van het loon, een manier om het loon aan te passen aan de gezinstoestand. Indien men de kinderbijslag vermindert, moet men logisch gezien ook de patronale stortingen verminderen. Hoe kan men bij de zelfstandigen verdedigen dat zij enerzijds bijdragen voor de kinderbijslag moeten betalen evenredig met hun inkomen, maar dat zij anderzijds geen of minder kinderbijslag zullen krijgen wanneer zij ooit kinderen ten laste hebben en wanneer hun inkomen te hoog is.

Men vindt het blijkbaar normaal dat, wanneer het inkomensplafond waarop de sociale bijdragen voor de werknemers worden berekend, wordt verhoogd, automatisch de pensioenen worden aangepast. De pensioenen zouden recht evenredig met de bijdragen moeten zijn. De kinderbijslag daarentegen zou omgekeerd evenredig moeten zijn!

Ik begrijp ook niet goed waarom de regering de kinderbijslag zou belasten. In het stelsel van de werknemers is er geen tekort voor de sector van de kinderbijslagen. Men heeft zelfs geld uit de sector van de kinderbijslagen overgeheveld naar andere sectoren van de sociale zekerheid. Hetzelfde geldt voor het stelsel van de zelfstandigen. Daar is er wel een overheidsbijdrage, maar ook hier werd een groot gedeelte overgeheveld naar de sector van de pensioenen.

Ik zou het overigens niet logisch vinden dat men op die tegemoetkomingen ten voordele van de zelfstandigen nog zou afnemen wanneer men in feite ziet dat per hoofd de tegemoetkoming van de overheid in de sector van de zelfstandigen reeds merkkelijk lager ligt dan in de sector van de werknemers. Belastbaarheid is gemakkelijk gezegd, maar hoe gaat men dat fiscaal logisch opvangen. Bij de vergelijking van twee gezinnen, het ene met één arbeidsinkomen van 800 000 frank en twee of drie kinderen ten laste en daarnaast een gezin met twee arbeidsinkomens van elk 400 000 frank en ook twee of drie kinderen ten laste, vraag ik mij wel af hoe men de belastbaarheid zal organiseren.

Onze gezinspolitiek begint er tamelijk eigenaardig uit te zien. Voor bepaalde personen vindt men het redelijk dat er studiebeurzen worden gegeven, dat kinderopvang wordt georganiseerd, dat gunsttarieven worden toegestaan en dat kinderbijslagen worden toegekend. Vanaf een bepaald inkomen zegt men echter neen voor studiebeurzen, voor gunsttarieven, voor kinderopvang en voor kinderbijslagen. Dat is eigenlijk geen gezinspolitiek meer. Laten we niet hypocriet zijn en maar toegeven dat het om een herverdelingspolitiek gaat. Dan vind ik het eerlijker in te grijpen op de inkomsten dan op de kinderbijslag. Een herverdeling die alleen maar ten laste valt van de personen met kinderen schijnt mij niet zo eerlijk.

In de partij waartoe ik de eer heb te behoren, mijnheer de minister, heeft men altijd een beetje alleengestaan op het gebied van de kinderbijslag. Herneem maar de voorbereidende werkzaamheden van 1930 of van 1937 en u zult altijd zien dat de mensen met kinderen ten laste in de maatschappij altijd een minderheid zijn geweest. Juist omdat deze categorie over zo weinig middelen beschikt om zich te verdedigen moeten wij zeer omzichtig zijn op dit gebied.

Voor de pensioenen neemt men aan dat ze evenredig zijn met de inkomsten van vroeger. Dat is zo voor de ambtenaren, de loontrekkenden en sommigen wensen dat dit ook voor de zelfstandigen zou gelden. De pensioenen moeten in verhouding zijn tot de stortingen. Dat geldt eveneens voor de vergoedingen in geval van ziekte, weliswaar met een zeker plafond, en voor de werkloosheid ook met een minimum en een maximum. Al deze tegemoetkomingen mogen evenredig zijn met wat men vroeger heeft verdiend, maar de kinderbijslag die moet omgekeerd evenredig zijn. Dat klinkt maar al te eigenaardig, mijnheer de minister. Misschien dring ik ten onrechte aan. Overigens is de kinderbijslag altijd forfaitair geweest. Men heeft nooit meer gekregen omdat men een hoger inkomen had.

Sommigen onder ons menen dat we dat beter zouden kunnen oplossen via de belastingen. Geachte collega's, door middel van de belastingen kan men dit niet oplossen. Waarom? Degenen die de kinderbijslag het meest nodig hebben zijn de personen met het kleinste inkomen. Alles wat men via de belastingen doet zal altijd besmet zijn met de fout dat men veel meer kan doen voor iemand met een hoog inkomen door zijn belastingen te verminderen dan voor iemand die geen of zeer weinig belastingen verschuldigd is.

De jongste tijd zijn daar overigens nog de decumulatie en de *splitting* bijgekomen. Dit betekent dat men zowel in de sociale als in de fiscale wetgeving de weg opgaat van het belasten van het individuele inkomen, alsof iedereen alleenstaande is en dan kunt u op dat gebied niet veel meer doen.

Ik waarschuw u. Al de tijd dat ik hier in de Senaat ben verwijst men in de sociale sector naar de belastingen en in de commissie voor Financiën verwijst men mij naar de commissie voor de Sociale Aangelegenheden. In beide commissies wil men altijd dat de andere het oplost en meent men altijd dat het elders moet gebeuren.

Om te besluiten citeer ik Tinbergen: Het belangrijkste herverdelingsmechanisme in de maatschappij is het aantal kinderen in de gezinnen. (*Applaus op de banken van de meerderheid.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Van In.

De heer Van In. — Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, zoals u weet is het niet mijn gewoonte hier op deze tribune te komen en te spreken alsof er geen voorgaande sprekers zijn geweest. Ik zal dan ook pogen bij de voorgaande sprekers aan te sluiten.

Als wij vandaag de begroting van Sociale Voorzorg bespreken neemt dat niet weg, vermits wij openlijk van gedachten wisselen met de minister die de voogdij uitoefent over de hele sociale koek, dat wij eigenlijk over veel meer spreken dan alleen maar de niet onbelangrijke reeks miljarden die in deze begroting staan ingeschreven. Is dat niet juist, mijnheer de minister? (*De minister knikt instemmend.*)

De voorzitter van de commissie heeft er attentievol de aandacht op gevestigd dat een aantal bedragen nog niet waren ingeschreven in de begroting.

Ondanks de goede wil die de minister heeft betoond door zijn begroting zo vroeg in te dienen zijn wij er nu, half februari 1983, niet toe in staat, zowel in het verleden als met een blik op de toekomst, het geheel van de sociale koepel te overschouwen.

Als ik goed ben ingelicht is er nog geen enkel verslag van de diverse organen waarover de minister de voogdij uitoefent ingediend met betrekking tot 1981, laat staan 1982. Hoe kunnen wij de evolutie van die niet onbelangrijke diensten bekijken wanneer wij niet weten hoe de situatie zich tussen 1981 en 1982 ontwikkelde, en a fortiori, het is al gezegd, niet op de hoogte zijn van de begrotingen die de diverse instanties naar voren brengen.

Waarover gaat het? Uiteraard over de Rijksdienst voor ziekte en invaliditeit, zeker niet de onbelangrijkste dienst van het geheel. Binnen het raam van de sociale zekerheid, zijn er ook nog de kassen voor de jaarlijkse vakantie, de diverse pensioenkassen, de fondsen voor beroepsziekten. Zoals de heer Lagae terecht heeft onderstreept, ressorteren ook de diverse kinderbijslagkassen onder deze minister. Al deze diensten en kassen zouden hier eigenlijk moeten defileren om hun jaarverslag uit te brengen en terzelfder tijd de begroting voor de volgende periode te laten inkijken.

Daar moet men nog aan toevoegen, en het is ook niet onbelangrijk, de hele waaier van ziekenfondsverenigingen, aan te vullen met de diensten die de Staat ter zake heeft opgericht, de hulpkassen. Rekening houdend met dat bedrag van 127 miljard, waarvan het leeuwendeel zal gaan naar de ziekteverzekering, zouden wij toch in staat moeten zijn in alle sereniteit, liefst in de schoot van een commissie, een doorsnede te maken van de werking van diverse diensten en, zoals door voorgaande sprekers reeds werd naar voor gebracht, na te gaan hoe die werking eventueel zou kunnen worden verbeterd.

Wij staan hier voor een principiële benadering. U zal het mij niet kwalijk nemen, geachte collega's van de CVP, aan te stippen dat ik een dissonant heb gehoord tussen de uitingen van de heer Vangeel en van de heer Lagae en ook de geachte woordvoerder van de PVV heeft een toch enigszins ander geluid laten horen dan bepaalde sprekers van de meerderheid die zij toch verondersteld wordt te steunen.

Laten wij elkaar recht in de ogen kijken. Het mechanisme dat ik gepoogd heb te ontleden, steunt op het akkoord dat het beheer van deze miljardenverslindende instellingen gebeurt door de betrokkenen, zijnde de sociaal verzekerden, met als enig correctief dat de ambtenarij daar haar goede diensten aan verleent. Ik weet niet wat de commissie-Dillemans ter zake voorheeft. Ik weet enkel dat indien wij willen evolueren naar een modern budgettair beheer dat kostenbesparend is, naar een beheer dat rekening houdt met alle vereisten van de gemeenschap dus ook met de niet meer actieven, de minder-validen en de gezinnen met kinderen, wij moeten nadenken over de huidige vorm van beheer. De beheersvorm die we nu kennen voldeed wellicht aan de betrachtingen van de stichters van het

systeem, maar in de huidige stand van zaken lijkt het geheel achterhaald en verdient het dringend te worden bijgesteld. Immers niet alleen het Rekenhof, niet alleen deze hoge vergadering, maar de ganse gemeenschap hoort te weten vanwaar die gelden komen, hoe zij worden aangewend en hoe zij worden belegd. Niettegenstaande het feit dat de situatie in bepaalde onderdelen van de sociale zekerheid zeer schamel is, blijkt dat andere onderdelen meer welvarend zijn en derhalve in staat zijn niet onbelangrijke beleggingen te doen.

Deze principiële benadering, mijnheer de minister, dames en heren, kan althans de leden van de commissie voor de Sociale Aangelegenheden en vooral de voorzitter en ondervoorzitter aanzetten de betrokken diensten aan te sporen in de mate van het mogelijke hun verslagen vlugger uit te brengen en duidelijker op te stellen ten einde ons in staat te stellen in gans de sector van de sociale verzekeringen een inzicht te krijgen dat kan bijdragen tot het bepalen van de opties die wij in de toekomst moeten nemen.

Ik zal niet hernemen wat in het Kamerverslag werd naar voor gebracht. Dit zou slechts het herkauwen zijn van een reeds doorgeslikte zaak.

Wat mij wel in de enigszins beate uiteenzetting van de minister heeft getroffen, is de neiging om eens te meer te gaan verkrumelen.

Op zichzelf is een kleinschalig beheer niet zo slecht, maar soms krijgt men de indruk dat door het verkrumelen bepaalde toestanden worden verdoezeld. Ik denk bijvoorbeeld aan de benadering van iets wat het tewerkstellingsfonds zou moeten zijn of kunnen worden. Het tewerkstellingsfonds heeft eigenlijk met de sector sociale zaken *strictu sensu* weinig te maken. Dit fonds moet worden gestijfd door de bijdragen van de werkgevers die niet aan bepaalde vereisten inzake tewerkstelling voldoen. Niettemin lezen wij in het Kamerverslag dat de resultaten van de loonmatiging bestemd voor het tewerkstellingsfonds, zouden kunnen worden aangewend om bepaalde deficitaire sectoren in de sociale zekerheid te dekken. Wij hebben herhaalde malen aan collega's van de huidige minister van Sociale Zaken gevraagd welk precies beleid zal worden gevoerd inzake de tewerkstelling. Het is de hoogste tijd dat wij ter zake een zeer duidelijk en concreet antwoord krijgen.

Als het tewerkstellingsfonds er komt en als het de nodige financiële middelen krijgt, waarvoor zullen zij dan dienen? Zal dat zijn om werkelijk de tewerkstelling te bevorderen of zal men verkrumelen om te trachten met deze middelen bepaalde deficitaire sectoren te financieren?

Mutatis mutandis, mijnheer de minister, geldt hetzelfde voor het fameuze «Fonds voor herstel van het financieel evenwicht inzake de sociale zekerheid». De heer Lagae heeft met grote sereniteit gezegd dat hij de afhouding van 500 frank en 900 frank op de kinderbijslagen aanvaardt. Waarschijnlijk aanvaardt hij eveneens dat men ook aan het jagen is op de genietters van vakantiegelden. Deze jacht zal in het totaal 22,6 miljard opbrengen in 1983. Die 22,6 miljard moeten dienen, zoals het vingertje van Jantje van Leiden, om het gat te dichten in de dijk van de sociale zekerheid. Ook dat wordt in het Kamerverslag aangehaald. Maar de minister is zo goed geweest mij meer indringende informatie te verstrekken over de achterstallen inzake het inhouden van de bijdragen in de sociale zekerheid. Men komt tot eigenaardige vaststellingen. Een eerste vaststelling is dat in de periode 1977-1982 in de privé-sector de achterstal is verdubbeld. In 1977 bedroeg die 12 miljard, en op 31 maart 1982 24 miljard.

Veelzeggend, mijnheer de minister, is de situatie op het vlak van de bijdragen in de publieke sector. De niet-ingevorderde bijdragen bedroegen in het jaar 1977 «slechts» 276 miljoen, nu zijn ze verzevenvoudigd, namelijk 1,5 miljard. Het leeuwendeel daarvan, 1,3 miljard, komt van de reeds zo dikwijls aangehaalde slecht-beheerde of deficitaire gemeenten. Het totaal, opgegeven op 31 maart 1982, dus bijna een jaar geleden, bedroeg 25,7 miljard. Ik moet de geachte collega's wel niet bewijzen dat dit véél meer is dan wat het jagen op vakantie- of kindervergoedingen in 1983 zal kunnen opbrengen.

Dit is een eerste vaststelling wat de totaliteit van de achterstallen betreft.

Het zal mijn geachte collega Peeters misschien plezier te doen, als ik even aanhaal waar deze achterstallen zich precies voordoen. De vier provincies, die sedert 1977 uitmunten door de wijze waarop deze achterstallen bij hen zijn gecentraliseerd, zijn: Namen, Luxemburg, Henegouwen, Luik, in die volgorde. Dezelfde situatie deed zich voor in 1978, in 1979 en ook in 1980, jaar waarin deze vier provincies samen goed waren voor de helft van de achterstallen in de privé-sector. Deze toestand heeft zich in 1981 en 1982 gestabiliseerd.

Wij zijn aan conclusies toe.

Ten eerste, de geachte woordvoerder van de PVV zal het mij niet ten kwade duiden als ik haar vanavond de vraag stel op welk been deze regering danst.

In deze moerlemer van gebeurtenissen staan wij voor een fundamentele keuze. Men kan kiezen voor de jacht op het kleine grut en door het verscherpen van een aantal reglementeringen, die de toestand voor een aantal mensen niet gemakkelijker zal maken, voor het binnenhalen van een aantal miljarden zorgen. Ik herhaal dat het niet mijn bedoeling is vanavond olie in het vuur te gieten — daarvoor zijn wij te sereen en te beperkt samen — maar, mijnheer de minister, kom dergelijke keuze dan niet verdedigen dezelfde week waarin beslist werd voor 100 miljard vliegtuigen, raketten, kanonnen en dergelijke meer te bestellen.

Het is een optie, een keuze. De sociale zekerheid is wat zij is. Er kunnen dan bepaalde mistoestanden of overtrokken situaties zijn gegroeid, maar jacht maken op het kleine grut is wel het laatste wat men in deze context zou mogen doen.

Ik wens de minister een tweede en laatste vraag te stellen. Zij betreft de toekomst van het Rijksfonds voor sociale reklassering van minder-validen, dat enigszins in de verdrukking is geraakt door het touwtrekken tussen nationale en gemeenschapsinstanties. Dit rijksfonds viel of valt onder het toezicht van niet minder dan drie ministers: de minister van Tewerkstelling en Arbeid, de minister van Sociale Zaken en de minister van Volksgezondheid.

Is het juist, mijnheer de minister, dat, bijvoorbeeld door het invoeren van aanzienlijke remgelden in de sector van de kinesitherapie en fysiotherapie en door bepaalde regelingen in de sector van de paramedische beroepen, een aantal instellingen die van dit rijksfonds afhankelijk zijn zoals de centra voor revalidatie, dreigen in de kou te worden gezet. Is de kans niet groot dat het personeel, dat door deze centra voor revalidatie wordt tewerkgesteld, als gevolg van deze maatregelen een aanzienlijk deel van zijn inkomen zal verliezen in zover dat deze centra met sluiting worden bedreigd?

Als dit, mevrouw Herman, het resultaat is van de jacht die door het volmachtbeleid van deze regering is georganiseerd, en indien een aantal instellingen moeten sluiten die zich in lengte van jaren zeer zuinig en met veel idealisme hebben ingezet om minder-valide kinderen toch zin in het leven te geven, dan heeft uw regering wel zeer slecht gepresteerd.

Mijnheer de minister, ik besluit: onze fractie zal deze begroting niet goedkeuren, maar deze tegenstem is, geloof me, veel meer ingegeven door inhoudelijke dan door vormelijke gebreken. *(Applaus op de banken van de Volksunie en op de socialistische banken.)*

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Dehaene.

De heer Dehaene, minister van Sociale Zaken en Institutionele Hervormingen. — Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, in de eerste plaats wil ik diegenen danken die zo goed waren de aandacht te vestigen op het feit dat deze begroting in het begin van dit jaar kon worden behandeld en die mij daarvoor hebben gefeliciteerd.

Ik heb inderdaad een bijzondere inspanning willen doen om met de begrotingen waarvoor ik verantwoordelijk ben, tijdig naar deze vergadering te komen, zodat zij ook in nuttige orde kunnen worden besproken. Het resultaat is, dat zowel de begroting die we vandaag behandelen als deze van Volksgezondheid die morgen aan de orde is, in het begin van het jaar 1983 kunnen worden goedgekeurd, ook al ben ik het met de heer Paque eens indien hij zegt dat deze begrotingen in feite in 1982 hadden moeten worden besproken. Ik kan alleen maar zeggen dat ik, op het einde van vorig jaar, bij de bespreking van de begroting voor 1982, beloofd had dat ik mijn twee begrotingen vóór 1 januari 1983 zou indienen. Ik heb dat ook gedaan. Ik ben echter niet zover gegaan de Kamercommissie te vragen tussen Kerstmis en Nieuwjaar deze begroting te behandelen. Maar we kunnen toch de begroting in betere omstandigheden bespreken, ook al kom ik straks terug op een belangrijke opmerking die de voorzitter van de commissie heeft gemaakt.

Ik wil even uw aandacht vestigen op de poging die ik heb gedaan en die terug te vinden is in het verslag van de Kamercommissie om een zo volledig mogelijk overzicht te geven van het gebruik dat van de bijzondere machten in 1982 werd gemaakt. Ik wil dit niet alleen zo volledig mogelijk doen, maar ook een zo gedetailleerd mogelijk verantwoording geven, zodanig dat u over een document beschikt dat u een globaal en misschien enigszins overzichtelijk beeld geeft van wat ermee is gebeurd. Wellicht krijgen we, naar aanleiding van de interpellatie van de heer Egemeers, morgen, nog de kans daarop verder in te gaan.

Ik ben het met de voorzitter van de commissie en met de commissie eens dat de optimale bespreking van deze begroting slechts mogelijk is, wanneer men over de volledig afgewerkte begrotingen van de

verschillende parastatale instellingen zou beschikken. Wanneer we vandaag de begroting van Sociale Voorzorg behandelen, zijn daarbij onrechtstreeks mijn collega's van Arbeid en Tewerkstelling en de staatssecretaris voor Pensioenen betrokken. Onrechtstreeks gaat het over een begroting van ongeveer 800 miljard, zijnde het totaal van de inkomsten en uitgaven in de sociale zekerheid. Het is dus zeker geen klein bier. Om dit optimaal te kunnen bespreken, zou men moeten kunnen beschikken over de definitieve en goedgekeurde begrotingen van de verschillende parastatale instellingen. U zijt voldoende vertrouwd met de werking van het geheel van deze instellingen om te weten dat indien we deze regel *à la lettre* zouden toepassen, wij systematisch en ieder jaar de begrotingen op het einde van het jaar zoniet het daaropvolgende jaar zouden bespreken. In het ingewikkelde raderwerk van parastatale en nadat de regering een aantal opties heeft genomen, zijn de mechanismen voor de bespreking en de goedkeuring van deze begrotingen zo complex dat het materieel niet anders mogelijk is.

Het is misschien jammer dat dit jaar de begroting van Sociale Zaken niet eerst in de commissie voor de Sociale Aangelegenheden van de Senaat is gekomen, maar door de beurtregeling eerst door de Kamer van volksvertegenwoordigers werd behandeld. Ik heb aan de Kamercommissie de ontwerp-begrotingen overgemaakt, alsook aan het secretariaat van de commissie voor de Sociale Aangelegenheden van de Senaat. Daarmee is een belangrijke vooruitgang geboekt ten aanzien van de vroegere situaties. Ik verbind mij ertoe om volgend jaar wanneer de begroting van Sociale Zaken weer eerst door de Senaat zal worden behandeld, dezelfde werkwijze te volgen. Ik zal de commissie zo volledig mogelijk inlichten over de stand van de begrotingen in de verschillende parastatale instellingen. Voor de rest moet ik toch benadrukken dat de elementen die het Rekenhof heeft ingebracht en waar ik zo dadelijk dieper zal op ingaan, gekend waren door de Kamer en dat hier niet mag worden gesproken van een nieuw element in het debat.

De heer Van In heeft gelijk dat de rapporten die de parastatalen geven over hun activiteiten laattijdig toekomen. Nu eerst komen de rapporten van 1981 geleidelijk op mijn bureau. Het is moeilijk om nu reeds bij die instellingen aan te dringen op rapporten over 1982. Die toestand is vaak een handicap voor het voeren van een beleid.

Als voorbeeld moge ik aangeven de maatregelen die worden genomen in het kader van de ziekte- en invaliditeitsverzekering. Ik kom daar dadelijk ook nog op terug. De ziekteverzekering is één van de moeilijkst te beheren sectoren in het kader van de sociale zekerheid. De effecten van het aantal maatregelen moeten vaak gewoonweg worden verondersteld. Er moet als het ware een pronostiek worden gemaakt over de mogelijke reacties. Daarentegen kan in de sector van de kinderbijslagen haast mathematisch worden uitgerekend wat het effect van een bepaalde maatregel zal zijn. Bij de ziekteverzekering weet men pas na één of twee jaar wat het effect is geweest van een maatregel die afhankelijk blijft van de reactie én van patiënten én van de medici en de paramedici. Zo, bijvoorbeeld, is het effect van de maatregel die wij inzake kinesitherapie hebben genomen en de invoering van een matigingsticket moeilijk nu vast te stellen. Afgezien van de grond van de zaak hebben wij in de begroting van de ziekteverzekering die maatregel alleen mathematisch ingecalculeerd op basis van de consumptietrend 1979-1980, dat het laatst gekende jaar is van de ziekteverzekering min het matigingsticket. Vele kinesisten komen mij thans zeggen dat die maatregel een belangrijk nadelig effect heeft gehad op wat zij hun zakencijfer noemen en wat ik het aantal prestaties noem. Over het effect van de maatregel op een mogelijke vertraging in de consumptie, waarvoor de maatregel trouwens ook voor een stuk was bedoeld, kan ik op het ogenblik niets zeggen omdat die maatregel pas in maart of april 1982 werd genomen.

Op de gegevens over de tweede helft van 1982 waarover ik moet beschikken, om te weten of daar effectief, wat de trends betreft, een effect is geweest, zal ik wellicht tot het tweede semester van 1983 moeten wachten. Met een zekere vertraging over een aantal gegevens beschikken, is een duidelijke handicap bij het voeren van een beleid.

Ik zal op dit moment van het debat niet dieper ingaan op de opmerkingen van de heer Walter Peeters inzake de communautariseren en de regionalisering van de sociale zekerheid. Hoewel ik daar als minister van Institutionele Hervormingen een institutioneel debat zou kunnen over openen, lijkt het mij daar niet het geschikte ogenblik voor. Naar mijn persoonlijke mening moet inzake de sociale zekerheid de solidariteit tussen de werknemers over de communautaire grenzen heen, kunnen gelden.

Wat mij betreft, behoort de sociale zekerheid zeker niet tot de prioritaire te communautariseren of te herstructureren aangelegenheden. Integendeel, als solidariteitselement tussen de werknemers is het belangrijk het stelsel één te houden. De verschillen waarop de heer

Peeters heeft gealludeerd zijn inderdaad, ik wil dit niet ontkennen, voor een deel reël. Er zijn echter ook een aantal factoren waarmee men rekening moet kunnen houden. Bijvoorbeeld speelt daarin de demografische structuur van de bevolking een belangrijke rol.

Een ander element dat ik uit de uiteenzetting van de heer Peeters heb onthouden, is het volgende: wanneer men de dagprijs van de hospitalisatie bekijkt en Brussel vergelijkt met de rest van het land, moet men toch rekening houden met het feit dat in Brussel drie universitaire ziekenhuizen werden ingeplant hetgeen natuurlijk zijn weerslag heeft op het gemiddelde van de kostprijs.

Ik wil er ook even de nadruk op leggen dat ik in de loop van dit debat soms de indruk heb gehad dat men mij meer mogelijkheden en bevoegdheden toewijst dan ik in feite heb.

In verband met een aantal uiteenzettingen die hier hebben plaatsgehad, moet ik naar mijn collega's verwijzen. Wanneer bijvoorbeeld de heer Paque een algemene beoordeling maakt over het derde arbeidscircuit, over het tewerkstellingsbeleid en zo meer, verwijs ik naar mijn collega Hansenne.

Hetzelfde geldt in grote mate wat betreft het Fonds voor reclassering van minder-validen, dat in hoofddorde behoort tot de bevoegdheid van de minister van Tewerkstelling en Arbeid.

Wanneer — ik meen dat het ook de heer Paque was — kritiek wordt uitgebracht op de experimenten van de heer Hansenne, dan moet dit ook hoofdzakelijk worden gezien in het kader van de begroting van Tewerkstelling en Arbeid, een begroting die trouwens binnenkort hier ter bespreking zal worden voorgelegd, daar het verslag daarover nagenoeg klaar is.

Ik weet wel, ik heb het reeds met mijn collega van Tewerkstelling en Arbeid besproken, dat op het vlak van de revalidatiecentra en vooral op het vlak van de preventieve begeleiding op het niveau van de scholen, er een aantal maatregelen worden overwogen waaromtrent ik mijn collega heb gevraagd deze van naderbij te bekijken vooraleer daar zou worden op ingegaan.

Zo kom ik tot de eigenlijke begroting en het ter zake gevoerde beleid.

Ik wil eerst in het algemeen en daarna sector per sector op de geformuleerde opmerkingen ingaan. De maatregelen die wij in de loop van 1982 hebben genomen, beoogden in de eerste plaats een evenwicht in de sociale zekerheid, meer bepaald een financieel evenwicht. Alvorens over de hervorming van de sociale zekerheid te spreken, moeten wij erover waken dat het stelsel niet failliet gaat, want dan valt er niet veel meer de hervormen. Dit was ons onmiddellijk doel in het voorbije jaar.

Ik ben het echter niet eens wanneer men de indruk geeft dat dit in het wilde weg is gebeurd en dat men er korte metten mee heeft gemaakt. Uit het overzicht van het geheel van bijzondere-machtenbesluiten, waarbij ik verwezen heb naar het verslag ter zake ingediend bij de commissie voor Sociale Zaken van de Kamer, blijkt dat dit geheel van maatregelen — ook al komen zij ongeordend over omdat zij afzonderlijk werden genomen — een bepaalde lijn weerspiegelt die sommigen er niet in willen zien. Deze maatregelen zijn een aanloop tot de hervorming van de sociale zekerheid zoals ik die voor ogen heb. Ik kom hier straks op terug.

Binnen dit raam, mijnheer Van In, beschouw ik het creëren van het Fonds voor het evenwicht als een van de positieve gebeurtenissen van 1982. Men kan hierover van mening verschillen, maar persoonlijk ben ik overtuigd dat hierdoor een grotere soepelheid mogelijk wordt in de financiering van de verschillende stelsels. Wanneer sommige stelsels niet meer over belangrijke reserves beschikken, moet men soepeler kunnen optreden en afzien van de zware beschotten die in het verleden tussen de verschillende sectoren werden opgetrokken. Men moet meer oog hebben voor het globale financiële evenwicht in de sociale zekerheid. Hierin speelt het Fonds voor het evenwicht een belangrijke rol. Het laat de minister van Sociale Zaken toe als het ware minister van Financiën en Begroting van de Sociale Zekerheid te zijn en de sectoren die met moeilijkheden kampen, te helpen, zodat men aan de éne kant geen sectoren heeft met belangrijke reserves en aan de andere kant sectoren met belangrijke deficits.

De cijfers die u geeft met betrekking tot de achterstallen, mijnheer Van In, zijn juist, gezien het mijn eigen cijfers zijn. Het gaat hier evenwel om gecumuleerde achterstallen en er moet een deel niet meer vorderbare achterstallen worden bijgerekend. De achterstallen zijn de laatste jaren inderdaad gestegen. Personen uit mijn departement hebben mij gezegd dat dit iets te maken heeft met het feit dat de intresten op de achterstallen aan de lage kant lagen, zodat bepaalde instellingen de sociale zekerheid gebruikten als bankier. Daarom werden door een van de bijzondere-machtenbesluiten de intresten te betalen op achterstallen, gelijkgeschakeld met de wettelijke intresten.

Wij hebben dus gepoogd in 1982, ook met het oog op 1983, een evenwicht in de sociale zekerheid tot stand te brengen. Wij zijn daar misschien niet 100 pct. in geslaagd. Meer bepaald in de sector van de ziekteverzekering rijzen nog een aantal problemen. Voor de andere sectoren zijn wij er echter wel in geslaagd en dit lijkt mij een belangrijk gegeven met het oog op de toekomst en meer bepaald met het oog op de hervorming die wij in de komende jaren zullen moeten aanpakken.

Wij moeten ons niet verhelen en dat is hier in dit debat zeker niet gebeurd, dat de sociale zekerheid in de toekomst nog met belangrijke problemen zal worden geconfronteerd. In de commissie voor de Sociale Aangelegenheden zullen wij wellicht de kans hebben een prognose te bespreken die ik door het Planbureau enerzijds en door de diensten van Sociale Zaken anderzijds, heb laten opmaken met betrekking tot de evolutie van de sociale zekerheid naar 1990 toe.

Uit deze prognose blijkt, welke ook de hypothese weze, dat zich in de toekomst met betrekking tot de financiering van de sociale zekerheid belangrijke problemen zullen voordoen omdat er een aantal maatschappelijke fenomenen zijn die een rechtstreeks effect hebben op de sociale zekerheid en waaraan men niet kan ontkomen. De veroudering van de bevolking is een duidelijk gegeven. Weliswaar zal het gedeeltelijk worden gecompenseerd door minder lasten voor kinderbijslagen. Al kan men zich hierbij afvragen of de vermindering van de last in de sector van de kinderbijslagen maatschappelijk gezien wel een positief teken is. Rekening houdend met de vrouwelijke bevolking in leeftijd om kinderen te hebben en tenzij er zich een plotse explosie voordoet, is het duidelijk dat er een vermindering van uitgaven zal zijn op het gebied van de kinderbijslagen. Daarentegen zullen sectoren die rechtstreeks beïnvloed worden door de veroudering van de bevolking zoals de sectoren pensioenen, ziekteverzekering en in ondergeschikte mate de sector van de invaliditeit — ouderwordende werknemers vallen immers gemakkelijker ziek — in de toekomst zwaarder worden gehypothekeerd. In ieder geval moeten wij rekening houden met deze evolutie. Men kan daar niet onder uit.

De veroudering van de bevolking zal hoofdzakelijk worden vertaald in een toenemend aantal pensioengerechtigden. De bevolkingsgroep boven de 65 zal in het jaar 2000 slechts met 1 pct. stijgen — dat is dus niet zo spectaculair — maar de proportie binnen deze bevolkingsgroep die pensioengerechtigd wordt, zal gevoelig toenemen. Personen geboren na de eerste wereldoorlog bereiken meer en meer de pensioengerechtigde leeftijd en ook een aantal vrouwen bereikt niet alleen de pensioenleeftijd, maar wordt in toenemende mate pensioengerechtigd omdat zij steeds langere carrières hebben en zodoende de pensioenlasten verzwaren. Naast een stijging van de groep boven de 65 zullen wij vooral worden geconfronteerd met een vrij spectaculaire stijging van de zogenaamde vierde leeftijd. De bevolkingsgroep boven de 75 zal immers in belangrijke mate toenemen en onder deze bevolkingsgroep zal zich zeker een hoog percentage van mensen bevinden die zorgenbehoevend zijn, wat tot zwaardere lasten in het kader van de ziekteverzekering aanleiding zal geven.

Dat is een fenomeen waaraan wij tussen nu en het jaar 2000 niet veel meer zullen kunnen veranderen. Dat is een gegeven waarmee de sociale zekerheid in de toekomst in ieder geval rekening zal moeten houden.

Een tweede factor die zich in de toekomst zeer zwaar zal doen gevoelen, is het gewicht van de werkloosheid op de financiering van de sociale zekerheid. Dat speelt aan twee kanten, enerzijds leveren de werklozen geen bijdragen aan de sociale zekerheid en anderzijds zijn de werklozen in de verschillende sectoren van de sociale zekerheid wel gerechtigden zonder bijdragen te betalen, wat aanleiding geeft tot uitgaven. In de sector van de kinderbijslagen voor werknemers bijvoorbeeld, waar dit het gemakkelijkst kan worden geïsoleerd, bedraagt het bedrag aan kinderbijslagen voor kinderen van werklozen op dit ogenblik 9 à 10 miljard.

Als die evolutie in de komende jaren nog toeneemt, weegt het gewicht van de werkloosheid steeds zwaarder op de financiering van de sociale zekerheid, wat in de loop van de jaren 1982, 1983 en 1984 nog wordt verzaamd door het effect van de loonmatiging op de inkomsten van de sociale zekerheid. Men heeft hier aan de cijfers herinnerd. Ik kan bijgevolg niet voldoende onderstrepen dat de minister van Sociale Zaken inderdaad de grootste supporter moet zijn van zijn collega van Tewerkstelling en Arbeid opdat die met het specifieke tewerkstellingsbeleid en met het algemene beleid van de regering afgestemd op tewerkstelling, resultaten zou hebben. De vruchten daarvan komen allereerst ten goede aan de sociale zekerheid. Iedere bijkomende tewerkgestelde betekent meer bijdragen voor de sociale zekerheid.

Het is derhalve niet toevallig dat ik reeds verschillende malen de noodzaak van het welslagen van het tewerkstellingsbeleid van de

regering heb benadrukt. Indien blijkt dat de mogelijkheden en het kader die de regering heeft geschapen ten aanzien van de sociale gesprekspartners, om hetzij op het niveau van de sectoren, hetzij op het niveau van de ondernemingen, sociale akkoorden te bereiken, niet tot resultaten leiden, blijft het mijn overtuiging dat de regering daar de conclusies uit zal moeten trekken en haar verantwoordelijkheid op zich moet nemen. De regering heeft immers steeds duidelijk gezegd dat de bijkomende matiging voor 1983 niet bedoeld is om de kosten onmiddellijk te verminderen, wat het geval was in 1982, maar dat de opbrengst ervan exclusief zal worden aangewend voor de bevordering van de tewerkstelling en met het oog op het inschakelen van meer mensen in het tewerkstellingsproces.

Indien blijkt dat men daartoe niet in staat is op basis van akkoorden, zal de regering andere maatregelen moeten treffen.

Aan collega Van In antwoord ik nog dat er voor mij geen frank in het Tewerkstellingsfonds moet komen. De regering heeft zich nooit ten doel gesteld zoveel mogelijk geld in het Tewerkstellingsfonds te krijgen. Door het invoeren van het begrip Tewerkstellingsfonds heeft de regering alleen duidelijk willen maken dat men, indien in de ondernemingen geen akkoorden werden bereikt, niet moest denken dat de opbrengst van de bijkomende matiging in de ondernemingen zou blijven. Die opbrengst zou dan uit de ondernemingen worden gehaald en gestort in het Tewerkstellingsfonds dat de regering zelf zou aanwenden voor bijkomende tewerkstelling.

Voor mij blijft het prioritair dat die tewerkstelling in de ondernemingen tot stand komt dank zij de inspanningen gedaan door de werknemers. Indien dat op sommige plaatsen niet mogelijk blijkt, blijft er het Tewerkstellingsfonds.

Het is dan niet zo onlogisch dat een deel van de voorafnemingen wordt bestemd voor de sociale zekerheid waarbij wij steeds hebben benadrukt dat het de tegenhanger zou zijn voor de minder inkomsten ingevolge de matiging. Indien men die voorafneming zou hebben bestemd voor tewerkstelling, zou dit ook aanleiding hebben gegeven tot bijkomende bijdragen aan de sociale zekerheid. Derhalve is het op dat vlak een logische compensatie.

Ik wil er nogmaals de aandacht op vestigen dat de hoofddoelstelling van de regering blijft, die matiging aan te wenden voor de tewerkstelling. Men verwijt de regering soms dat haar beleid geen resultaat heeft. Men mag echter niet vergeten dat geen fundamentele resultaten kunnen worden bereikt indien geen internationale herneming op gang komt. Deze zal niet het resultaat zijn van de inspanningen van ons land alleen. Wij kunnen er enkel voor zorgen dat wij op een zelfde lijn blijven als de andere landen om bij een eventuele herneming op internationaal vlak de trein niet te missen.

De regering heeft geopteerd voor een begin van herverdeling van de beschikbare arbeid omdat zij ervan overtuigd is dat zelfs bij een herneming op wereldvlak het tewerkstellingseffect daarvan ons niet zal terugbrengen op het peil van de jaren zestig. Derhalve moet het beleid niet enkel gericht zijn op economische herneming en op gezondmaking van onze economische structuren, maar tevens op de bevordering van de tewerkstelling. Herverdeling van de beschikbare arbeid en een solidaire inspanning van de werknemers is mijns inziens een van de middelen om dit te verwezenlijken. In de modaliteiten van de herverdeling moet de nodige creativiteit worden aan de dag gelegd om alle middelen hiertoe te benutten.

In de problematiek van de hervorming van de sociale zekerheid in de toekomst is de evolutie van de tewerkstelling een belangrijke factor. Indien wij er niet in slagen op het vlak van de tewerkstelling resultaten te boeken zal de hypotheek die rust op de financiering van de sociale zekerheid zeer zwaar worden in de toekomst.

De hervorming van de sociale zekerheid is aan de orde. Men moet zich echter hoeden voor een simplistische benadering van deze hervorming en dit op tweeërlei vlak. Enerzijds is het verkeerd te menen dat men in een handomdraai en met een soort mirakelgreep alle problemen kan oplossen. Men kan dit monument dat men gedurende veertig jaar heeft opgebouwd niet saneren in een handomdraai. Dit is al te simplistisch. Anderzijds moet ik ook waarschuwen voor een andere simplisme dat hier en daar in het debat van vanmiddag naar voor kwam. Men kan niet hetzelfde tijd beweren alle voordelen van de sociale zekerheid te willen behouden en tevens geen inspanningen te willen doen om het probleem van de inkomsten op te lossen. Men moet er zich goed van bewust zijn, dat indien men de sociale zekerheid in de toekomst in stand wil houden, dit een inspanning zal vragen van iedereen. De hervorming zal er moeten op gericht zijn het stelsel zo rationeel mogelijk te organiseren opdat er zo weinig mogelijk misbruiken en zo weinig mogelijk dubbel

gebruik zouden zijn. Tevens zal men een solidaire inspanning moeten vragen aan de economisch actieven om het stelsel in leven te kunnen houden.

Men moet dit zo realistisch mogelijk proberen te benaderen. Vandaar dat wanneer ik spreek over de hervorming van de sociale zekerheid, ik dat nooit doe in de betekenis van «de» hervorming, de enig zaligmakende, de te nemen of te laten hervorming. Het gaat hier om een geheel van maatregelen waaraan nog verschillende jaren moet worden gewerkt en die slechts trapsgewijze zullen worden gerealiseerd. Er is evenmin kwestie van het systeem geheel overhoop te gooien. Ik zou de volgende vergelijking willen maken: de sociale zekerheid zoals wij die in de naoorlogse periode hebben uitgebouwd, is als een geklasseerd historisch gebouw dat niet mag worden gesloopt, maar wel dringend aan een aantal grondige herstellingswerken toe is.

Ik heb gepoogd de hervorming te definiëren met een aantal krachtlijnen, waarover ik nu niet in detail zal uitweiden, maar die ik even in herinnering wil brengen omdat dit mij de gelegenheid geeft in te gaan op een aantal opmerkingen die door bepaalde collega's op deze tribune werden gemaakt.

Een eerste krachtlijn is, dat dient te worden gezocht naar een financiering van de sociale zekerheid die rechtstreeks zou gebeuren en waarbij de bijdragen een belangrijk element blijven vertegenwoordigen. Naar mijn mening is dit uiteindelijk de beste garantie voor het voortbestaan van de sociale zekerheid. Anderzijds moet men zoeken naar technieken waardoor de financiering van de sociale zekerheid minder arbeidsbelastend wordt dan thans het geval is. Deze problematiek van de verschuiving tussen de kapitaal- en de arbeidsintensieve ondernemingen, werd ook door collega Califice te berde gebracht.

Cette problématique me paraît importante. Néanmoins, je n'ai trouvé jusqu'à présent dans aucun document une définition précise de ce que l'on entend exactement par « forte intensité de capital » et « forte intensité de travail ».

A mon sens, la meilleure formule est celle qui a été utilisée pour l'opération Maribel, surtout après la modification de celle-ci. Je regrette toutefois que l'on ait dû réduire de moitié l'opération Maribel, parce que la voie me semblait à creuser au point de vue du financement alternatif de la sécurité sociale. On parlait de l'idée que les secteurs occupant beaucoup d'ouvriers avaient en général une intensité de travail plus grande que ceux où les employés prédominaient.

Dans le cadre de l'opération Maribel réduite, j'ai tenté d'accentuer cet aspect des choses en remplaçant la réduction en pourcentage par une réduction forfaitaire, ce qui a pour conséquence une charge plus lourde pour les bas salaires et devrait, selon moi, accroître l'effet de l'opération dans les secteurs qui ont une intensité de travail plus grande.

Les secteurs qui, comme le secteur textile, ont de bas salaires et occupent beaucoup d'ouvriers, sont généralement des secteurs à forte intensité de travail. Les exemples que vous avez cités vont également dans le même sens.

J'estime qu'il faut continuer à chercher dans cette voie, dans le cadre de la réforme, de façon que le financement pèse moins sur le travail qu'il ne le fait actuellement.

Een tweede element in de hervorming is de band met het inkomen waardoor er volgens mij ook een band is tussen de hervorming van de fiscaliteit en de hervorming van de sociale zekerheid. Sommigen hebben deze benadering proberen voor te stellen als het doorschuiven van de problemen naar mijn collega van Financiën. Degenen die proberen twee ministers, die toevallig dan nog tot een verschillende partij behoren, tegen elkaar op te zetten, zijn op de verkeerde weg. Volgens mij zullen zowel de hervorming van de fiscaliteit als deze van de sociale zekerheid maar kunnen slagen indien er een intense samenwerking ontstaat tussen de ministers van Financiën en van Sociale Voorzorg. Als ik collega Lagae goed begrepen heb, geldt dit ook voor de commissies in Kamer en Senaat. Wellicht kunnen op dit vlak een aantal gemeenschappelijke vergaderingen heel wat problemen oplossen.

Wanneer men in verband met de hervorming van de sociale zekerheid spreekt over relatie met het inkomen, mag men niet uit het oog verliezen dat én de fiscaliteit én de sociale zekerheid beide met de inkomenssituatie te maken hebben. Mijn persoonlijke benadering leunt nauw aan bij wat hier door collega Califice werd vooropgezet. Ik ben zeer beducht voor en ronduit tegenstander van voordelen in de sociale zekerheid die rechtstreeks afhankelijk zijn van het inkomen,

nog afgezien van het feit dat dit technisch heel wat problemen zou geven omdat men in de sociale zekerheid het inkomen niet kent. Daarenboven zou het gevaar zeer reëel zijn van een degraderen tot de staat van behoefte en zou het aspect «verzekering» van de sociale zekerheid riskeren fundamenteel in het gedrang te komen.

Daarentegen kan men binnen het raam van de fiscaliteit verder gaan dan tot nu het geval is met een gelijke behandeling van vervangings- en andere inkomens. Daar zou dus een correctie kunnen gebeuren omdat men daar met de globale inkomenssituatie rekening moet houden.

In het gehele kader van het inkomensbeleid is ook de gezinsdimensie belangrijk. Ik persoonlijk vind dat dit ook in de sociale zekerheid kan worden ingebouwd. Ik zie daar niet zoveel problemen en ook niet met de basisprincipes van de sociale zekerheid zoals deze in de wet-Dhoore werden vastgelegd. Artikel 13 van deze wet bepaalt namelijk dat sociale prestaties kunnen worden gedifferentieerd volgens de gezinstoestand van de sociale verzekerden.

Zonder mij op het ogenblik uit te spreken, stel ik vast dat uit de commissie-Dillemans een aantal suggesties werden geformuleerd die mij het bestuderen waard lijken.

Een derde krachtlijn binnen het raam van de hervorming lijkt mij de rationalisering en harmonisering van de verschillende stelsels waarin zich volgens mij de problematiek situeert zowel van een aantal cumulaties die zich nu nog voordoen in de sociale zekerheid als van het oneigenlijk gebruik van de sociale zekerheid. In dit verband is er nog heel wat werk te doen waarbij voor mij één van de uitgangspunten zou moeten zijn dat een identieke situatie niet aanleiding mag geven tot sterk verschillende inkomenssituaties in de sociale zekerheid naargelang van de oorzaak van die situatie. Ik denk hierbij meer bepaald aan de arbeidsongeschiktheid. Men moet uitgaan van de basissituatie waarin de verzekerde zich bevindt. De oorzaak van deze situatie is voor mij van ondergeschikte orde. Vanuit dit principe kunnen een aantal harmonisaties worden uitgevoerd zowel in de sector van de arbeidsongeschiktheid, bijvoorbeeld tussen invaliditeit, beroepsziekten en arbeidsongevallen, als in de sector van de pensioenen. Hierbij moet ik uitdrukkelijk stellen dat men zich in tijden van crisis geen illusies moet maken en dat harmonisatie niet noodzakelijk optrekken naar de hoogste voordelen betekent.

Een vierde punt dat ik heb aangegeven in de hervorming, en waarbij ik nooit heb verheeld dat het voor mij het moeilijkste punt was, is de sector van de ziekte- en invaliditeitsverzekering. Deze sector is het moeilijkst te beheersen omdat het de sector is met de sterkste decentralisatie in de beslissingsmechanismen. De beslissingspunten zijn er zeer talrijk. De ziekenhuizen, iedere dokter, iedere kinesitherapeut, de apotheker in mindere mate omdat hij met voorschriften moet werken, zijn bij deze sector betrokken en zijn in feite beslissingspunten op zichzelf. Hierbij heeft men nooit de zekerheid, wanneer men bepaalde maatregelen neemt, dat de geest waarin het geheel van reglementeringen zal worden toegepast, conform de vereisten van het algemeen belang is en dat men de reglementering niet zal gebruiken vanuit een aantal particuliere belangen, dit zowel in hoofde van de patiënt als in hoofde van degene die de prestaties moet leveren. Het is derhalve zeer moeilijk controle op die sector te krijgen. Ik meen nochtans dat met de explosie die deze sector de jongste jaren heeft gekend, het noodzakelijk zal zijn er meer greep op te krijgen. De enige, weliswaar magere troost die wij kunnen hebben, is dat het de sector is die in alle landen tot moeilijkheden aanleiding geeft.

Op dit vlak is de ombuiging die wij willen uitvoeren in het ziekenhuisbeleid een begin. Wij zullen er wellicht morgen tijdens de bespreking van de begroting van Volksgezondheid dieper kunnen op ingaan. Wij moeten zoeken — ik heb daarvoor geen pasklare oplossing — naar een financieringssysteem waarin de stimulans om het algemeen belang en het privé-belang te doen samenvallen in het mechanisme zelf is ingebouwd. Ik heb al verschillende malen herhaald dat bijvoorbeeld in het kader van de ziekenhuizen, in de manier van financieren op het ogenblik, de bekoring zeer groot is, vanuit een goed beheer op het niveau van de instelling, dat misschien in tegenstrijd is met wat een goed beheer zou moeten zijn op het niveau van het algemeen belang, over te gaan tot het vermenigvuldigen van de prestaties. Wij moeten trachten daarop meer greep te krijgen.

In het kader van hetgeen hier tijdens het debat is naar voren gekomen, wil ik er even de nadruk op leggen dat, wanneer men de statistieken ontleedt van de evolutie van de uitgaven voor de ziekteverzekering, het opvallend is dat niet de patiënt de eerste motor is van een vermenigvuldiging van de prestaties.

De prestaties waarvoor de patiënt determinerend is, zijn, wat het aantal betreft, vrij stabiel gebleven. De spectaculaire toename van het aantal huisartsen de jongste jaren heeft geen aanleiding gegeven tot

een belangrijke verhoging van het aantal prestaties per patiënt. Met andere woorden, de patiënt stapt niet voor zijn plezier in het stelsel van de ziekteverzekering. Eens dat hij echter in die greep zit, begint de vermenigvuldiging van de prestaties. Ik beweer niet dat zulks te kwader trouw gebeurt. Ik moet echter vaststellen dat er de jongste jaren een belangrijke toename is van het verbruik van voorgeschreven medicamenten, hoewel met het systeem van de A-, B-, C- en D-medicamenten een belangrijke rem werd gezet op dit verbruik. Er is ook een spectaculaire toename van de technische prestaties, in klinische biologie en de radiologie, wat allemaal op voorschrift gebeurt. Ook inzake kinesitherapie is er een uitbreiding van het aantal prestaties. Die therapie wordt slechts terugbetaald wanneer ze wordt voorgeschreven.

De explosie van de uitgaven gebeurt vanaf het moment dat de patiënt is opgenomen. In die zin ben ik enigszins huiverig wanneer de kritiek naar de patiënt wordt toegespeeld. Ik wil echter toegeven dat wanneer een patiënt niet hoeft te betalen, hij geneigd is de geneesheren maar te laten begaan. Dat is een normale psychologische reactie die ik kan begrijpen. Wanneer het niets kost, is de patiënt geneigd om te zeggen: liever een onderzoek meer, dan een onderzoek te weinig. Hoewel ik pleit voor een zekere responsabiliteit van de patiënt mag hem de steen niet worden geworpen. Op dat vlak schort er wel iets in de vorming van onze medici en paramedici, die in de universitaire klinieken, in hun vorming misschien iets te veel worden aangemoedigd om al te snel en al te gemakkelijk technische prestaties te leveren. Dat is een globale problematiek waar ik wil waarschuwen voor over-simplificatie.

Ik wil in dat kader even ingaan op de bedenkingen van mevrouw Herman-Michielsens. Bij de WIGW speelt het inkomenscriterium een belangrijke rol om de voordelen van de ziekteverzekering te genieten. Ik heb persoonlijk niet het minste probleem om de gegevens aan te wenden van de controle van Financiën. Dit is een punt dat geregeld terugkeert in de eisenprogramma's die naar voor worden geschoven. Op basis van de fiscale gegevens wil men een betere controle krijgen op de WIGW en nagaan of zij niet boven het inkomensplafond zitten. Ik ben graag bereid dit te doen want ik vind dat het voordeligste statuut niet hoeft te worden gegeven aan mensen die boven een bepaald inkomen zitten. Ik stel alleen vast dat hoe ik ook aandrang bij en wat ik ook schrijf naar Financiën, ik de gevraagde gegevens ofwel niet loskrijg, ofwel slechts met een zeer grote vertraging bekom. In het kader van de bespreking van de begroting van Financiën kan dit probleem allicht opnieuw worden aangesneden. Om maatregelen te kunnen nemen, moet ik allereerst de fiscale gegevens krijgen.

Wat betreft de farmaceutische producten herinner ik even aan de actie waarmede wij bezig zijn om de producten, wanneer zij niet meer beschermd zijn door brevetten en wanneer zij generieke producten zijn geworden, dit wil zeggen, producten die eigenlijk door iedereen mogen worden gefabriceerd, zoals dit in andere landen gebeurt, meer op de markt te brengen wat een prijsdrukkend effect kan hebben op het geheel.

Mijnheer Vandenhove, in het kader van de problematiek van de ziekteverzekering is er ook voor mij aanleiding om de wet van 1894 te herzien, waarbij de aandacht meer zal moeten gaan — de heer Van In heeft daar terloops naar verwezen — op de beleggingen. De wet van 1894 betreffende de mutualiteiten is door de gebeurtenissen een weinig voorbijgestreefd. Vooral de financiële controle op de mutualiteiten moet bij deze gelegenheid beter worden uitgewerkt. Wij hebben gepoogd in één van de bijzondere-volmachtbesluiten op dat vlak de regels strikter te omschrijven dan tot nu toe het geval was.

De vijfde pijler waarop de hervorming zal moeten steunen, is de grotere doorzichtigheid van het stelsel. Ik hoop eerstdaags een ontwerp van wet betreffende de kruispuntbank in de sociale zekerheid te kunnen indienen zodat men gemakkelijker te weten kan komen waar een bepaald individu in de verschillende stelsels van de sociale zekerheid voordelen ontvangt.

De werkzaamheden van de commissie-Dillemans moeten een belangrijke bijdrage leveren tot de doorzichtigheid van de reglementering. In verband met de commissie-Dillemans wil ik nog het volgende zeggen.

En ce qui concerne la commission Dillemans, je rappelle que je n'ai pas prorogé son mandat d'un an, mais d'un et demi.

J'attends son rapport pour le 1er juillet 1984, le président m'ayant certifié qu'un travail valable pourrait être accompli pour cette date.

Nous n'avons pas intérêt à voir trainer les travaux de la commission dont les conclusions risquent, sinon, de ne plus nous être très utiles.

Zoals ik al gezegd heb in de vergadering van de verenigde commissies voor de Sociale Zaken van Kamer en Senaat moet men

niet wachten tot de commissie-Dillemans haar werkzaamheden volledig beëindigd heeft alvorens iets te doen. Het zou fout zijn alles te verwijzen naar het ogenblik waarop het eindverslag klaar is om dan die grote baksteen in één keer te behandelen.

Het is belangrijk dat de commissie een algemeen kader schetst waarbinnen kan worden gewerkt en dat men een juridische techniek vindt om bij het behandelen van de onderdelen, deze te situeren in het globale kader. Zoniet, vrees ik dat het werk van de commissie voorbijgestreefd zal zijn vooraleer wij er nuttig gebruik kunnen van maken. De commissie heeft, naar mijn gevoel, binnen de grenzen van haar opdracht zoals zij werd omschreven door het Parlement — de opdracht van de commissie resulteert immers uit een wetsvoorstel en uit besprekingen in Kamer en Senaat — en binnen de perken die deze opdracht inhield, een vrij goed evenwicht gevonden tussen louter codificering enerzijds en elementen van hervorming naar aanleiding van die codificering anderzijds. Men mag evenwel niet zeggen dat met wat de commissie zal afleveren de hervorming van de sociale zekerheid als dusdanig zal zijn afgerond. Dat was immers niet de opdracht van de commissie.

Mijnheer Lepaffe, wij hebben geen gezinsdiscriminerende maatregelen genomen. Wij hebben er altijd zorgvuldig over gewaakt dat van de gezinnen geen inspanningen werden gevraagd proportioneel met het aantal kinderen — zoals de afschaffing van de dertiende en de veertiende maand kinderbijslag die sommigen voorstelden — en dat de gezinnen met kinderen geen andere inspanningen moesten leveren dan de gezinnen zonder kinderen. Onze maatregelen zijn op zijn minst kind-neutraal. Er werd dus geen inlevering gevraagd naar rata van het aantal kinderen. Dit is trouwens niet verdedigbaar.

In mijn verslag aan de Koning heb ik gezegd dat de forfaitaire maatregel tot afhouding van 500 en 900 frank niet zal worden verlengd 1983, omdat het technisch niet mogelijk is. Het is immers een te heterogeen element in het geheel van de sociale zekerheid. Wij moeten echter duidelijk weten dat er bij het opstellen van de begroting van de sociale zekerheid voor 1984 een minder-ontvangst van 15 miljard zal zijn.

Ik vermoed dat ik het betoog van de heer Lagae als een preventieve opmerking moet beschouwen. Op het ogenblik ligt er bij mijn weten geen voorstel in die richting op tafel. Ik ontken echter niet dat deze problematiek vroeg of laat aan de orde zal zijn. Met betrekking tot de vervangingsinkomens bijvoorbeeld, zal men, rekening houdend met de beperktheid van de middelen van de sociale zekerheid, prioriteiten moeten vastleggen. De maatregelen die in 1982 en 1983 werden genomen kwamen in de eerste plaats aan de gezinnen van de niet-actieven tegemoet. De maatregel in de sector van de kinderbijslag en de correspondent voor de gezinnen zonder kinderen bijvoorbeeld zijn nooit van toepassing geweest op gezinnen die hoofdzakelijk van een vervangingsinkomen zoals werklozensteun, pensioen of invaliditeitsvergoeding, moesten leven. De maatregelen in deze sector bewerkten in feite een solidariteit tussen actieven en niet-actieven.

Wij hebben er steeds over gewaakt de koopkracht van de minst-gegoeden veilig te stellen, zoals dit in de wet op de bijzondere machten werd bepaald. Wij hebben inspanningen gedaan om aan de allerminst goeden, die van het bestaansminimum moeten leven, een reële verbetering te geven. Wanneer men een verhoging geeft van 5 pct. en daarna, door de maatregel van de toepassing van het gemiddelde van vier maanden inzake de aanpassing aan het indexcijfer een vermindering van 1 pct. op jaarbasis invoert, geeft dit nog altijd een reële verhoging van 4 pct. Degenen die beweren dat met de maatregel inzake het indexcijfer de 5 pct. verhoging volledig zou worden weggewerkt, moeten mij eens komen uitleggen met welke wiskunde zij werken. Volgens mij is het noch de oude, noch de moderne wiskunde, maar een wiskunde die waarschijnlijk enkel voor oppositiedoeleinden kan worden gebruikt.

J'en viens aux remarques faites par M. Califice concernant les petits risques dans le secteur de l'Inami.

Je tiens à le dire clairement, éliminer les petits risques de l'assurance-maladie serait aller totalement à contre-sens de la politique que nous désirons mener. Ce serait enfoncer une première ligne et inciter à passer immédiatement à la seconde. Une économie sous forme d'une privatisation des petits risques ne me paraît pas être une mesure valable.

Je ne nie pas que, dans le cadre des mesures à envisager pour l'avenir — je n'ai pas encore de proposition à formuler à cet égard — une forme de franchise, portant sur l'ensemble de la consommation, et à condition qu'elle soit modulée d'après les revenus et la composition de la famille, ne soit pas à rejeter a priori. Pareille mesure ne peut être improvisée; elle devra donc être examinée de plus près.

M. Califice. — Au préalable, monsieur le ministre, je présume que toute proposition fera l'objet d'un débat en commission?

M. Dehaene, ministre des Affaires sociales et des Réformes institutionnelles. — Bien entendu, monsieur Califice, et je reviendrai sur ce point lorsque je parlerai des réformes. En une matière aussi fondamentale, aucune mesure ne sera prise avant d'être examinée au Parlement.

Wat collega Vangeel betreft, wil ik in verband met de bijdragen duidelijk stellen dat luidens artikel 3, paragraaf 4, van het besluit van 15 september 1980 het Riziv het uitbetalingsorganisme kan vrijstellen van de verplichting de inhouding op de pensioenen te verrichten. Dergelijke vrijstelling kan echter alleen worden verleend indien geen enkele twijfel meer bestaat dat het totaalbedrag van de aan betrokken gepensioneerde toegekende pensioenen en aanvullende voordelen de drempel niet overschrijdt vanaf wanneer een bijdrage moet worden betaald. Dergelijke opdracht wordt enkel gegeven na inzage van het persoonlijk repertorium dat in hoofdte van elke gepensioneerde wordt opgemaakt in het kader van het Riziv. Het gaat hier om de zogenaamde individuele fiche. Op het ogenblik zijn nagenoeg alle persoonlijke fiches verwezenlijkt. Binnen drie maanden zou alles op individuele fiche moeten staan. In 95 pct. van de gevallen werd de opdracht tot stopzetting van de inhouding ambtshalve reeds verstuurd. In het geval geen opdracht werd verstuurd is dat te wijten, ofwel aan het feit dat het persoonlijk repertorium nog niet verwezenlijkt werd, ofwel aan het feit dat voor bepaalde dossiers, nadat op basis van gegevens van het vierde trimester 1980 de inhouding werd terugbetaald, nieuwe gegevens bekend werden die tot gevolg kunnen hebben dat het inkomen dat de betrokkene uit pensioenen ontving de drempel zou overschrijden.

Quant aux questions que M. Califice a posées concernant les allocations familiales et le Fonds des créances alimentaires, je puis lui communiquer ce qui suit.

Pour aller dans le sens fixé: la fusion des divers organismes d'allocations familiales, j'attends beaucoup des travaux de la Commission royale pour l'harmonisation, la codification et la réforme de la sécurité sociale. Déjà dans son rapport intérimaire, la commission s'est prononcée sur le principe de l'ouverture du droit aux allocations familiales, sur la base de la résidence de l'enfant. Je voudrais attendre, avant d'aller plus loin en cette affaire, de connaître les propositions de la commission dont le mandat a été, comme vous le savez, prorogé.

La commission a, pour ce secteur, déterminé de grands principes, mais elle n'a pas encore élaboré de texte complet.

En ce qui concerne le Fonds des créances alimentaires, je suis très sensible au problème et j'ai élaboré, avec le concours de mes services, un projet de loi qui chargerait l'ONAFS de recouvrement des pensions alimentaires auprès du débiteur défaillant.

Certes, ce projet de loi n'aura qu'un effet limité, puisqu'il ne garantira pas encore le paiement au profit du créancier d'aliment. Il constitue, dans mon esprit, un premier pas vers la solution d'un problème douloureux.

Il permettra, en outre, une évaluation du nombre, jusqu'ici inconnu, de pensions alimentaires non payées, soit en raison de la mauvaise volonté du débiteur, soit par suite de son insolvabilité.

Il permettra également d'évaluer la charge financière que devrait supporter l'ONAFS si cet organisme devait non seulement recouvrer, mais également garantir le paiement des pensions non payées. J'espère pouvoir soumettre ce projet de loi dans les semaines qui viennent au Conseil des ministres.

Vooraleer in te gaan op het verband tussen de hervorming en de bijzondere machten en op een aantal opmerkingen van het Rekenhof, waarop de voorzitter van de commissie zoëven heeft gezinspeeld, wil ik eerst even de problematiek van de gehandicapten behandelen.

Het voorbije jaar hebben wij inderdaad gepoogd een aantal initiatieven te nemen die een verbetering inhielden, al voeg ik er onmiddellijk aan toe dat wij in het voorbije jaar de herziening die onder mijn voorganger was begonnen en, een tijd opgeschort, opnieuw hebben voortgezet.

Ik vind dat een maatregel die ik sociaal kan rechtvaardigen. De geregelde herziening van vergoedingen voor gehandicapten was ingeschreven in de wet. Het is niet omdat men dat gedurende tien jaar niet heeft gedaan dat het principe van de herziening zou vervallen. Het Rekenhof heeft trouwens herhaaldelijk daarop aangedrongen.

Deze operatie is nu ongeveer ten einde. Om meer rechtszekerheid te scheppen, heb ik in de wettelijke bepalingen ingebouwd dat deze herziening om de vijf jaar zou moeten gebeuren.

Verschillende sprekers hebben gehandeld over het ontwerp tot hervorming van het systeem dat ongeveer klaar is. Deze hervorming is reeds in belangrijke mate, zij het niet volledig, geïnspireerd door de werkzaamheden van de commissie voor de codificering. Er werd

reeds een advies over uitgebracht door de Hoge Raad en dat advies is in grote trekken positief.

Bij de hervorming van dit geheel moet men ook de verschillende stelsels van voordelen voor minder-validen globaliseren. Wat bijvoorbeeld op het ogenblik in het kader van de sector kinderbijslagen voor minder-validen boven de 21 jaar bestaat, zal vanuit die visie ook moeten worden geïntegreerd in het geheel van de hervorming.

Ik kan het er ook mee eens zijn dat in principe de integratietoelage los zou moeten staan van het inkomen. Ik zeg wel «in principe», want de hervorming zou ook moeten gebeuren — ik heb dat nooit onder stoelen of banken gestoken — binnen het raam van de thans beschikbare middelen. Men zal dus moeten kiezen waaraan men prioriteit geeft. Ik meen begrepen te hebben dat u in deze situatie aanvaardt dat in de aanloopperiode een element «inkomen» wordt ingebouwd.

Ik ben het minder eens met u, wanneer u inzake vergoeding verwijst naar het loon van de ongeschoolde arbeider.

Ik heb trouwens ook tegen de vertegenwoordigers van de minder-validen gezegd dat ik mij afvraag of men niet een stap te ver gaat indien men dat als basis neemt. Zal men het element «aanmoediging om te werken» niet te veel uitschakelen indien men de vergoeding op het niveau zou brengen van het loon van een ongeschoold arbeider? Men moet toch tweemaal nadenken alvorens men zover gaat.

Het lijkt mij echter wel evident, en hiermede antwoord ik op een vraag van collega Vangeel, dat indien ik de integratie tot op een zekere hoogte afhankelijk zou maken van het inkomen, het element vervangingsinkomen zou wegvallen indien de minder-valide gepensioneerd wordt. Het element integratievergoeding blijft echter behouden aangezien de integratievergoeding in principe los moet zijn van het inkomen. Ten aanzien van de integratievergoeding kan men dezelfde redenering volgen als collega Lagae daarstraks ten aanzien van de kinderbijslagen, namelijk dat het hier gaat om een bijkomende kost en dat, ongeacht het inkomen, de gemeenschap voor een deel in deze kost moet voorzien. Ook voor de kinderbijslag is de basisstelling dat, ongeacht het inkomen, het feit van het hebben van kinderen een neutrale factor moet zijn. Dit is althans de optimale basisoptie zonder dat daarbij rekening wordt gehouden met het feit of men al dan niet beschikt over voldoende middelen om dit principe te verwezenlijken.

Zo kom ik tot de opmerkingen van het Rekenhof. Ik heb nooit ontkend, en dit blijkt zeer duidelijk in het verslag van de Kamer, dat het Riziv in tegenstelling met wat op zijn begroting werd uitgetrokken, een hogere toelage vraagt in toepassing van de wet-Dhoore. Ik heb inderdaad op mijn begroting een lager bedrag ingeschreven en dit om twee redenen.

Ten eerste, het systeem van de wet-Dhoore werkt per saldo nadat men de uitgaven heeft vastgesteld. Ik was van oordeel dat men in het Riziv onvoldoende rekening heeft kunnen houden met een aantal trends waaronder het effect van het inbouwen van een zeker remgeld voor de WIGW en van het remgeld voor kinesitherapie.

Ten tweede, wat de financiering van de sociale zekerheid, betreft, gaat een belangrijk deel van het Fonds ter bevordering van het evenwicht van de sociale zekerheid naar de ziekteverzekering. Er werd gezegd dat dit blijkbaar niet gebeurt. Ik moet daar echter op antwoorden dat de cijfers die het Rekenhof in zijn nota heeft vermeld, achterhaald zijn in die zin dat een deel van dit fonds, ik denk bijvoorbeeld aan de 900 frank, maar kon worden gestort na 1 januari. De stortingen gebeuren immers op het einde van het trimester. Zij worden bij het Riziv echter aangerekend voor het jaar waarop de inning betrekking heeft. Dit heeft tot gevolg dat het Riziv vrijwel het volledige bedrag voor 1982 zal terugvinden dat het uit het fonds moest krijgen. Ook voor 1983 zal na aftrek van de 7 miljard voor de werkloosheidsuitkeringen en de 2,5 miljard voor kinderbijslagen, het saldo van het fonds ter beschikking worden gesteld van de ziekteverzekering zodanig dat wat betreft de inkomsten op dat vlak, ruimschoots zal voldaan zijn aan de eisen die in dit verband werden gesteld.

Hetzelfde kan worden gezegd met betrekking tot de tweede opmerking die door het Rekenhof werd gemaakt, namelijk dat in niets is voorzien voor de intresten op leningen. Ook hier bepaalt de wetgeving dat de intresten ten laste moeten worden genomen voor zover het stelsel niet in evenwicht zou zijn. De cijfers voor het stelsel van de ziekteverzekering vindt u terug in de verslagen. De interestlasten zijn begrepen in de opgegeven bedragen. Het moet naar mijn gevoelens mogelijk zijn deze lasten in 1983 door het stelsel zelf te laten dragen, waarbij ik niet uitsluit dat naar aanleiding van de begrotingscontrole eventueel bijkomende maatregelen zullen moeten worden getroffen. Ik ontken niet dat in deze sector ook in 1983 de

problemen van financieel evenwicht zich het scherpst zullen voordoen.

Zo kom ik, mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, tot mijn besluit.

In 1982 werden met het oog op het waarborgen van het financieel evenwicht, belangrijke maatregelen genomen. Dat is niet kunnen gebeuren zonder dat inspanningen werden gevraagd, zowel van de gerechtigden als van de actieven, met het zwaartepunt op een solidaire inspanning van de actieven. Dit was nodig wilden wij het evenwicht waarborgen. Degenen die het voorstellen alsof men alle voordelen kan handhaven zonder dat daarvoor van iemand een inspanning wordt gevraagd, die het dus voorstellen alsof alle verworven rechten moeten behouden blijven en voor de rest geen bijkomende inspanningen mogen worden gevraagd, leiden het stelsel regelrecht naar het failliet. Men moet inspanningen vragen én in de vorm van besparingen én in de vorm van solidaire bijdragen van de actieven. Dit zal ook in de toekomst het geval zijn indien wij het stelsel in het leven willen houden.

Wij zullen in de loop van 1983 werken aan een aantal hervormingen. In dit verband herhaal ik nogmaals wat ik heb gezegd op het ogenblik dat wij de bijzondere-machtenwet hebben behandeld, namelijk dat het nooit in de bedoeling heeft gelegen van de regering, de hervorming van de sociale zekerheid door middel van bijzondere machten te verwezenlijken. Bijzondere machten werden alleen gevraagd om het financieel evenwicht veilig te kunnen stellen.

Wij zullen met belangrijke ontwerpen, die zich situeren in het kader van de hervorming, naar het Parlement komen. Ik heb er reeds een paar opgesomd, zoals het ontwerp in verband met de hervorming van de sector van de minder-validen, de wet op de databank, die trouwens was aangekondigd in de wet-Dhoore. Er is een wetsontwerp in voorbereiding tot harmonisering van de verschillende stelsels inzake arbeidsongeschiktheid. Mijn collega, staatssecretaris Mainil, heeft een wetsontwerp klaar betreffende de pensionen. U zal dus in de loop van 1983 verschillende belangrijke wetsontwerpen te behandelen krijgen die met de hervorming van de sociale zekerheid te maken hebben en die ook een evenwicht tot stand zullen brengen tussen het kader dat geschapen wordt door de wetgevende macht en de ruimte die de uitvoerende macht wordt gelaten om met de nodige soepelheid de wetten toe te passen.

De manier waarop wij de sociale zekerheid in de toekomst zullen uitbouwen en verder beveiligen — en het is niet toevallig dat daar ook in de publieke opinie de jongste maanden heel wat discussie rond is geweest en dat dit ook in de onderhandelingen met de sociale gesprekspartners een van de centrale punten is — heeft mede te maken met een fundamentele maatschappelijke keuze, met een maatschappijvisie. De sociale zekerheid bepaalt in belangrijke mate de graad van structureel ingebouwde solidariteit die door een gemeenschap wordt aanvaard. Beschouwen wij de problematiek zoals wij die vandaag kunnen zien, het oog gericht op het jaar 2 000 wat uiteindelijk niet zo ver is, beseffen wij dat de veroudering van de bevolking ons voor een onontkoombare uitdaging zal stellen. De tweede grote uitdaging zal ongetwijfeld de tewerkstelling zijn, nauw verbonden met de sociale zekerheid omdat de graad van tewerkstelling voor een aanzienlijk deel mede bepalend zal zijn voor de sociale zekerheid van morgen. Vandaar dat ik geregeld, zowel in Kamer en Senaat als daarbuiten wanneer ik over deze problematiek spreek, er de nadruk opleg dat wij morgen ter zake een fundamentele keuze zullen moeten maken? Zullen wij bereid zijn solidair een inspanning te doen om door een herverdeling van de arbeid de jongeren een kans te geven zich in het arbeidsproces in te schakelen? Zulks zal alleen maar kunnen door vormen van herverdeling van de beschikbare arbeid, die ook tot op zekere hoogte vormen van herverdeling van het inkomen zullen zijn.

De eerste uitdaging zal zijn te weten of de maatschappij bereid is de jongeren die kans te geven. De tweede uitdaging zal zijn te weten of de maatschappij bereid zal zijn ook een financiële inspanning te doen, voor de bejaarden. Zal de maatschappij bereid zijn de bestaanszekerheid van de bejaarden te waarborgen zowel op het vlak van hun inkomen — hun pensioen — als op het vlak van hun verzorging! De alternatieven zijn duidelijk: ofwel opteert men voor een maatschappij waar een steeds kleinere groep werk zal hebben en een ruim inkomen en waar een steeds grotere groep, voornamelijk jongeren en bejaarden, marginaal wordt en aan zijn lot wordt overgelaten. Ofwel opteert men voor een solidaire oplossing van de problematiek gesteld door de crisis en de maatschappij van morgen. Voor mij is de keuze niet moeilijk: ik kies voor de solidaire oplossing. *(Applaus op de banken van de meerderheid.)*

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close et nous passons à l'examen des articles de chacun des projets de loi.

Daar niemand meer het woord vraagt, is de algemene behandeling gesloten en gaan wij over tot het onderzoek van de artikelen van elk van de ontwerpen van wet.

PROJET DE LOI CONTENANT LE BUDGET DU MINISTÈRE DE LA PRÉVOYANCE SOCIALE DE L'ANNÉE BUDGÉTAIRE 1983

Discussion des articles

ONTWERP VAN WET HOUDENDE DE BEGROTING VAN HET MINISTERIE VAN SOCIALE VOORZORG VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1983

Beraadslaging over de artikelen

M. le Président. — Nous passons à l'examen des articles du projet de loi contenant le budget du ministère de la Prévoyance sociale de 1983.

Wij gaan over tot het onderzoek van de artikelen van het ontwerp van wet houdende de begroting van het ministerie van Sociale Voorzorg voor 1983.

Quelqu'un désire-t-il intervenir dans la discussion des articles du tableau ?

Wenst iemand het woord in de bespreking van de artikelen van de tabel ?

Personne ne demandant la parole, je mets ces articles aux voix.

Daar niemand het woord vraagt, breng ik deze artikelen in stemming.

— Ces articles sont successivement mis aux voix et adoptés. (Voir document n° 5-XVIII-1, session 1982-1983, du Sénat, et document n° 4-XVIII-1, session 1982-1983, de la Chambre de représentants.)

Deze artikelen worden achtereenvolgens in stemming gebracht en aangenomen. (Zie stuk nr. 5-XVIII-1, zitting 1982-1983, van de Senaat, en stuk nr. 4-XVIII-1, zitting 1982-1983, van de Kamer van volksvertegenwoordigers.)

M. le Président. — Les articles du projet de loi sont ainsi rédigés :

*Crédits pour les dépenses courantes (titre I)
et pour les dépenses de capital (titre II)*

Article 1er. Il est ouvert, pour les dépenses du ministère de la Prévoyance sociale afférentes à l'année budgétaire 1983 des crédits s'élevant aux montants ci-après (en millions de francs) :

	Crédits
Dépenses courantes (titre I)	127 388,2
Dépenses de capital (titre II)	7,6
Total	127 395,8

Ces crédits sont énumérés aux titres I et II du tableau annexé à la présente loi.

*Kredieten voor de lopende uitgaven (titel I)
en kapitaaluitgaven (titel II)*

Artikel 1. Voor de uitgaven van het ministerie van Sociale Voorzorg voor het begrotingsjaar 1983 worden kredieten geopend ten bedrage van (in miljoenen frank) :

	Kredieten
Lopende uitgaven (titel I)	127 388,2
Kapitaaluitgaven (titel II)	7,6
Totaal	127 395,8

Deze kredieten worden opgesomd onder de titels I en II van de hierbijgaande tabel.

— Adopté.
Aangenomen.

Dispositions particulières relatives aux dépenses courantes

Art. 2. Par dérogation à l'article 15 modifié de la loi organique de la Cour des comptes du 29 octobre 1846, des avances de fonds d'un montant maximum de 1 500 000 francs peuvent être consenties aux comptables extraordinaires du département et des avances excédant cette somme aux comptables chargés de financer les missions. Celles allouées au comptable du service social peuvent atteindre un montant maximum de 500 000 francs et elles peuvent être employées à la liquidation des dépenses prévues à l'article 11.05 du tableau du titre I de la présente loi, quel qu'en soit le montant.

Au moyen des avances de fonds, les comptables extraordinaires du département peuvent effectuer le paiement des créances n'excédant pas 100 000 francs.

Bijzondere bepalingen betreffende de lopende uitgaven

Art. 2. In afwijking van het gewijzigd artikel 15 van de wet van 29 oktober 1846 op de inrichting van het Rekenhof, mogen geldvoorschotten tot een maximumbedrag van 1 500 000 frank verleend worden aan de buitengewone rekenplichtigen van het departement en voorschotten van een hoger bedrag aan de rekenplichtigen belast met het financieren van opdrachten. Deze toegekend aan de rekenplichtige van de sociale dienst, mogen een maximumbedrag van 500 000 frank bereiken en aangewend worden om de bij artikel 11.05 van de tabel van titel I van deze wet voorziene uitgaven te vereffenen, wat het bedrag ervan ook weze.

De buitengewone rekenplichtigen van het departement mogen, door middel van de geldvoorschotten, de schuldvorderingen betalen die 100 000 frank niet te boven gaan.

— Adopté.
Aangenomen.

Art. 3. Le paiement des allocations de naissance et des indemnités pour frais funéraires s'effectue conformément aux règles établies par l'article 23 de la loi du 15 mai 1846 sur la comptabilité de l'Etat.

Art. 3. De betaling van de geboortetoelagen en van de vergoedingen wegens begrafeniskosten geschiedt volgens de regels vastgesteld bij artikel 23 van de wet van 15 mei 1846 op de rijkscomptabiliteit.

— Adopté.
Aangenomen.

Art. 4. Le ministre de la Prévoyance sociale est autorisé à payer, à charge de l'article 11.04, aux contrôleurs des Contributions et aux receveurs de l'Enregistrement et des Domaines les allocations afférentes à l'année budgétaire 1983 qui sont dues respectivement pour l'établissement des ressources et les renseignements à fournir aux contrôleurs des Contributions en vue de l'instruction des demandes introduites dans le régime des allocations aux handicapés.

Art. 4. De minister van Sociale Voorzorg is ertoe gemachtigd, ten laste van artikel 11.04, aan de controleurs der Belastingen en aan de ontvangers der Registratie en Domeinen, de toelagen te betalen met betrekking tot het begrotingsjaar 1983 en die respectievelijk verschuldigd zijn voor het vaststellen van de bestaansmiddelen en de inlichtingen te verstrekken aan de controleurs der Belastingen voor het onderzoeken van de aanvragen in de regeling van de tegemoetkomingen aan de minder-validen.

— Adopté.
Aangenomen.

Art. 5. Le montant des remboursements effectués par les agents du département pour les prêts consentis à charge de l'article 11.05 peut être porté au crédit d'un compte spécial ouvert au titre IV — section particulière, section I, chapitre II, à gérer par le comptable du service social en vue d'être réutilisé sous forme de prêts.

Art. 5. Het bedrag van de terugbetalingen gedaan door de personeelsleden van het departement voor de leningen toegestaan ten laste van artikel 11.05, mag op het krediet gebracht worden van een bijzondere rekening geopend onder titel IV — afzonderlijke sectie, sectie I, hoofdstuk II, te beheren door de rekenplichtige van de

sociale dienst om opnieuw gebruik te worden onder vorm van leningen.

— Adopté.
Aangenomen.

Art. 6. Le Fonds des maladies professionnelles est autorisé à utiliser les soldes des subventions imputées à l'article 42.11 du budget du ministère de la Prévoyance sociale des années budgétaires antérieures en vue de réduire les charges de l'année budgétaire en cours.

Art. 6. Het Fonds voor de beroepsziekten is ertoe gemachtigd de saldi van de toelagen aangerekend op artikel 42.11 van de begroting van het ministerie van Sociale Voorzorg van de vorige begrotingsjaren aan te wenden tot vermindering van de lasten van het lopend begrotingsjaar.

— Adopté.
Aangenomen.

Art. 7. Le crédit provisionnel inscrit à l'article 01.01 de la section 31 du titre I du présent budget peut être réparti selon les besoins par voie d'arrêté royal, entre les articles appropriés du même titre.

Art. 7. Het provisioneel krediet ingeschreven onder het artikel 01.01 van sectie 31 van titel I van deze begroting mag, volgens de behoeften, worden verdeeld onder de passende artikels van dezelfde titel door middel van een koninklijk besluit.

— Adopté.
Aangenomen.

Section particulière (titre IV)

Art. 8. Les opérations effectuées sur les fonds spéciaux figurant au titre IV du tableau joint à la présente loi sont évaluées à 17 275,5 millions de francs pour les recettes et à 17 269,5 millions de francs pour les dépenses.

Afzonderlijke sectie (titel IV)

Art. 8. De verrichtingen op de speciale fondsen die voorkomen in titel IV van de tabel gevoegd bij deze wet, worden geraamd op 17 275,5 miljoen frank voor de ontvangsten en op 17 269,5 miljoen frank voor de uitgaven.

— Adopté.
Aangenomen.

Art. 9. Le mode de disposition des avoirs mentionnés aux fonds inscrits au titre IV du tableau annexé à cette loi, est indiqué en regard du numéro de l'article se rapportant à chacun d'eux.

Les fonds dont les dépenses sont soumises au visa préalable de la Cour des comptes sur lesquels est disposé à l'intervention du ministre des Finances sont désignés par l'indice A.

Les fonds et comptes sur lesquels est disposé à l'intervention du ministre des Finances sont désignés par l'indice B.

Les fonds et comptes sur lesquels il est disposé directement par les comptables qui ont opéré les recettes sont désignés par l'indice C.

Art. 9. De wijze van beschikking over het tegoed vermeld voor de fondsen ingeschreven in titel IV van de tabel gevoegd bij deze wet, wordt aangeduid naast het nummer van het artikel dat betrekking heeft op elk dezer.

De fondsen waarvan de uitgaven aan het voorafgaand visum van het Rekenhof worden voorgelegd, worden door het teken A aangeduid.

De fondsen en rekeningen waarop door tussenkomst van de minister van Financiën wordt beschikt, worden door het teken B aangeduid.

De fondsen en rekeningen waarop rechtstreeks wordt beschikt door de rekenplichtigen die de ontvangsten hebben gedaan, worden door het teken C aangeduid.

— Adopté.
Aangenomen.

M. le Président. — Il sera procédé jeudi au vote sur l'ensemble du projet de loi.

Wij stemmen donderdag over het ontwerp van wet in zijn geheel.

PROJET DE LOI AJUSTANT LE BUDGET DU MINISTÈRE DE LA PRÉVOYANCE SOCIALE DE L'ANNÉE BUDGÉTAIRE 1982

Discussion des articles

ONTWERP VAN WET HOUDENDE AANPASSING VAN DE BEGROTING VAN HET MINISTERIE VAN SOCIALE VOORZORG VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1982

Beraadslaging over de artikelen

M. le Président. — Nous passons à l'examen des articles du projet de loi ajustant le budget du ministère de la Prévoyance sociale de 1982.

Wij gaan over tot het onderzoek van de artikelen van het ontwerp van wet houdende aanpassing van de begroting van het ministerie van Sociale Voorzorg voor 1982.

Quelqu'un désire-t-il intervenir dans la discussion des articles du tableau ?

Wenst iemand het woord in de bespreking van de artikelen van de tabel ?

Personne ne demandant la parole, je mets ces articles aux voix.

Daar niemand het woord vraagt, breng ik deze artikelen in stemming.

— Ces articles sont successivement mis au voix et adoptés. (Voir document n° 5-XVIII-1, session 1982-1983, de la Chambre des représentants.)

Deze artikelen worden achtereenvolgens in stemming gebracht en aangenomen. (Zie stuk nr. 5-XVIII-1, zitting 1982-1983, van de Kamer van volksvertegenwoordigers.)

M. le Président. — Les articles du projet de loi sont ainsi rédigés :

I. Kredietaanpassingen

Artikel 1. De kredieten, ingeschreven onder de titel I — lopende uitgaven, en onder de titel II — kapitaaluitgaven, van de begroting van het ministerie van Sociale Voorzorg voor het begrotingsjaar 1982, worden aangepast volgens de omstandige vermeldingen in de bij deze wet gevoegde tabel en ten belope van (in miljoenen frank) :

Aanpassingen	Niet-gesplitste kredieten
—	
TITEL I	
Lopende uitgaven	
Bijkredieten voor het lopend jaar	116,7
Verminderingsen	18,1
Bijkredieten voor vroegere jaren	651,8
TITEL II	
Kapitaaluitgaven	
Bijkrediet voor het lopend jaar	2,3
Verminderingsen	0,8

I. Ajustements des crédits

Article 1er. — Les crédits prévus au titre I — dépenses courantes, et au titre II — dépenses de capital du budget du ministère de la Prévoyance sociale de l'année budgétaire 1982 sont ajustés suivant les données détaillées au tableau annexé à la présente loi et à concurrence de (en millions de francs) :

Ajustements	Crédits non dissociés
—	
TITRE I	
Dépenses courantes	
Crédits supplémentaires de l'année courante	116,7
Réductions	18,1
Crédits supplémentaires pour années antérieures	651,8
TITRE II	
Dépenses de capital	
Crédit supplémentaire de l'année courante	2,3
Réductions	0,8

— Aangenomen.
Adopté.

Art. 2. De bij deze wet toegestane kredieten zullen door de algemene middelen der Schatkist gedekt worden.

Art. 2. Les crédits ouverts par la présente loi seront couverts par les ressources générales du Trésor.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 3. Deze wet treedt in werking de dag van haar bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad*.

Art. 3. La présente loi entre en vigueur le jour de sa publication au *Moniteur belge*.

— Aangenomen.

Adopté.

M. le Président. — Il sera procédé jeudi au vote sur l'ensemble du projet de loi.

Wij stemmen donderdag over het ontwerp van wet in zijn geheel.

Gezien het gevorderde uur, stel ik voor dat wij de interpellatie van de heer Egelsemeers tot de minister van Sociale Zaken en Institutionele Hervormingen morgen, te 14 uur, zouden horen. Voor zover mij is bekend, gaan de minister en de interpellant hiermede akkoord. *(Instemming.)*

ONTWERP VAN WET — PROJET DE LOI

Indiening — Dépôt

De Voorzitter. — De regering heeft ingediend een ontwerp van wet houdende aanpassing van de begroting van het ministerie van Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking voor het begrotingsjaar 1982.

Le gouvernement a déposé un projet de loi ajustant le budget du ministère des Affaires étrangères, du Commerce extérieur et de la Coopération au Développement de l'année budgétaire 1982.

— Verwezen naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen.

Renvoi à la commission des Relations extérieures.

VOORSTELLEN VAN WET — PROPOSITIONS DE LOI

Indiening — Dépôt

De Voorzitter. — De volgende voorstellen van wet werden ingediend:

1° Door de heer Paul Peeters, tot wijziging van de wet van 3 januari 1933 op de vervaardiging van, de handel in en het dragen van wapens, en op de handel in munitie;

Les propositions de loi ci-après ont été déposées:

1° Par M. Paul Peeters, modifiant la loi du 3 janvier 1933 relative à la fabrication, au commerce et au port des armes et au commerce des munitions;

2° Door de heer Lagasse, tot instelling van gewestelijke administratieve rechtbanken;

2° Par M. Lagasse, créant les tribunaux administratifs régionaux;

3° Door de heer Spitaels, tot aanzwengeling van het bouwbedrijf;

3° Par M. Spitaels, pour la relance de la construction;

4° Door de heer Paque, betreffende een gezinsvriendelijke aanpassing van het belastingstelsel;

4° Par M. Paque, relative à l'aménagement familial de l'impôt;

5° Door de heer Basecq, tot wijziging van de belastingwetgeving inzake de strafrechtelijke behandeling van de belastingontduiking.

5° Par M. Basecq, modifiant la législation fiscale en matière de répression pénale de la fraude fiscale.

Deze voorstellen van wet zullen worden vertaald, gedrukt en rondgedeeld.

Ces propositions de loi seront traduites, imprimées et distribuées.

Er zal later over de inoverwegingneming worden beslist.

Il sera statué ultérieurement sur leur prise en considération.

PROPOSITION DE RESOLUTION

Dépôt

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Indiening

M. le Président. — M. Humblet a déposé une proposition de résolution demandant la libération de parlementaires uruguayens incarcérés.

De heer Humblet heeft ingediend een voorstel van resolutie waarbij de vrijlating van de opgesloten parlementsleden in Uruguay wordt gevraagd.

Cette proposition sera traduite, imprimée et distribuée.

Dit voorstel zal worden vertaald, gedrukt en rondgedeeld.

Il sera statué ultérieurement sur sa prise en considération.

Er zal later over de inoverwegingneming worden beslist.

INTERPELLATIE — INTERPELLATIONS

Verzoeken — Demandes

De Voorzitter. — De heer Vandezande wenst de Eerste minister te interpellieren over «de weigering van de Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken en Openbaar Ambt om te antwoorden op de interpellatie in verband met Komen, het decreet-Lagasse en de gift van gemeenschapsminister Moureaux aan de kleuterschool te Voeren».

M. Vandezande désire interpellier le Premier ministre sur «le refus du Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique de répondre à l'interpellation relative à Comines, au décret Lagasse et au don fait par le ministre communautaire, M. Moureaux, au jardin d'enfants de Fouron».

— Op de agenda geplaatst.

Inscrit à l'ordre du jour.

M. Cudell désire interpellier le ministre des Travaux publics et des Classes moyennes sur «les travaux publics entrepris à Bruxelles par l'Etat et la reprise tenue en suspens, par ce dernier, des voiries du boulevard Emile Jacqmain prolongé».

De heer Cudell wenst de minister van Openbare Werken en Middenstand te interpellieren over «de openbare werken die de Staat te Brussel uitvoert en het nog steeds hangende probleem van de overneming van de bestrating van de verlengde Emile Jacqmainlaan door de Staat».

La date de cette interpellation sera fixée ultérieurement.

De datum van die interpellatie zal later worden bepaald.

Le Sénat se réunira demain mercredi 16 février 1983 à 14 heures.

De Senaat vergadert opnieuw morgen woensdag 16 februari 1983 te 14 uur.

La séance est levée.

De vergadering is gesloten.

(La séance est levée à 22 h 5 m.)

(De vergadering wordt gesloten te 22 u. 5 m.)

1062